

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego

z siedzibą w Warszawie

Program działalności na rok 2021

Akceptuję

DYREKTOR
Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego

Piotrowski

Sławomir Piotrowski

.....

/dyrektor /

Zatwierdzam

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
SEKRETARZ STANU

Anna Gembicka

Anna Gembicka
/Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi/

Warszawa, 2021 r.
www.modr.mazowsze.pl
e-mail: sekretariat@modr.mazowsze.pl

Opracowanie	zespół doradców w Mazowieckim Ośrodku Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie
Redakcja techniczna	Małgorzata Kuczkowska - główny specjalista w dziale Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw Agnieszka Kowaluk - kierownik działu Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw
Kierujący	Sławomir Piotrowski – Dyrektor Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego.
Zaopiniowany	Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego przy Mazowieckim Ośrodku Doradztwa Rolniczego

Spis treści

WSTĘP	4
A. Charakterystyka ośrodka doradztwa rolniczego	5
B. Zakres i metodyka procesu programowania	16
C. Działalność merytoryczna	20
C.1. Zadania nieodpłatne	22
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	39
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	49
Zadanie 3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	54
Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	55
Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie	56
Zadanie 6. Możliwość prowadzenia doświadczałnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczałnictwa odmianowego	58
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	59
Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	64
Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.	67
Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.	69
Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej.	71
Zadanie 12. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalaniu wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie	72
Zadanie 13. Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne	73
C.2. Zadania odpłatne	74
C.3. Projekty i zadanie zlecone	78
C.4. Operacje realizowane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)	82
D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem	86
E. Wykaz ważniejszych wydarzeń	90
F. Plan wydawniczy	93
G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej	94
H. Podsumowanie	95
TERMINOLOGIA	97

Wstęp

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego od 20.08.2016 r. jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną (Dz.U.2016 poz. 1176). Działa zgodnie z ustawą o jednostkach doradztwa rolniczego z dnia 22 października 2004 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r., poz. 721) i podlega ministrowi właściwemu do spraw rozwoju rolnictwa. Statut Ośrodka został nadany Zarządzeniem Nr 34 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 sierpnia 2016 r. w sprawie nadania Statutu Mazowieckiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie (Dz. Urz. MRiRW z 2016 r. poz. 26). Regulamin organizacyjny stanowi załącznik do Zarządzenia Nr 3/2019 Dyrektora MODR Warszawa z dnia 22 stycznia 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie.

Zgodnie z art. 8 ust.1 pkt 1 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego dyrektor kierujący ośrodkiem opracowuje roczny program działalności jednostki doradztwa rolniczego. Program ten, zgodnie z art. 9 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego, opiniuje Rada Społeczna Doradztwa (organ opiniodawczo-doradczy dyrektora MODR Warszawa-aktualny skład Rady poniżej), która zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy została powołana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Zaopiniowany Program Działalności Dyrektor MODR Warszawa przekłada do zatwierdzenia ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi.

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego obejmuje swoim zasięgiem sześć oddziałów: Bielice, Ostrołęka, Płock, Poświętne z siedzibą w Płońsku, Radom, Siedlce oraz centralę w Warszawie. W 2021 roku doradztwem objęte zostaną gminy z 37 powiatów województwa mazowieckiego. Przy realizacji zadań doradczych MODR Warszawa będzie współpracował z takimi instytucjami jak: Centrum Doradztwa Rolniczego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Mazowiecka Izba Rolnicza, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich, banki, izba gospodarcza zrzeszającą banki spółdzielcze, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, szkoły rolnicze (wszystkie poziomy kształcenia), jednostki badawczo - rozwojowe związane z rolnictwem, placówki Polskiej Akademii Nauk, szkoły wyższe, związki i organizacje rolników, środki masowego przekazu oraz organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Aktualny skład Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego:

1. Leszek Rozbicki - przewodniczący rady przedstawiciel Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych.
2. Kazimierz Szubiński – zastępca przewodniczącego rady przedstawiciel Mazowieckiej Izby Rolniczej;
3. Ewa Grodzka - przedstawiciel Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
4. Piotr Kandyba - przedstawiciel Sejmiku Województwa Mazowieckiego;
5. Leszek Przybytniak - przedstawiciel Zarządu Województwa Mazowieckiego;
6. Witold Konarski - przedstawiciel Mazowieckiej Izby Rolniczej;
7. Grzegorz Adam Rozesłaniec - przedstawiciel Związku Zawodowego Rolników "Ojczyzna";
8. Arkadiusz Ługowski- przedstawiciel OPZZ Rolników i Organizacji Rolniczych;
9. Aleksander Kiljańczyk - przedstawiciel Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników;
10. Daniel Płużyczka - przedstawiciel NSZZ Rolników Indywidualnych "Solidarność";
11. Krystyna Krzyżanowska - przedstawiciel Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie;
12. Grzegorz Żurek - przedstawiciel IHAR-PIB Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie.

A. Charakterystyka ośrodka doradztwa rolniczego

1. Struktura organizacyjna + schemat.

W Mazowieckim Ośrodku Doradztwa Rolniczego wyodrębnia się trzy poziomy organizacyjne: wojewódzki, oddziałowy i terenowy. Za całokształt funkcjonowania MODR Warszawa odpowiada dyrektor, który kieruje Ośrodkiem przy pomocy dwóch zastępców, głównego księgowego, dyrektorów Oddziałów oraz kierowników komórek organizacyjnych. Na szczeblu wojewódzkim funkcjonuje centrala z następującymi komórkami organizacyjnymi:

- Dział Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa
- Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym
- Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich
- Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska
- Dział Teleinformatyki
- Dział Metodologii Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw
- Dział Administracyjno-Gospodarczy
- Dział Księgowości
- Dział Kadr i Organizacji Pracy
- Stanowisko do Spraw Obsługi Prawnej
- Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy
- Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa Informacji, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych

Drugi poziom w strukturze organizacyjnej MODR Warszawa stanowią: Oddział Bielice, Oddział Ostrołęka, Oddział Płock, Oddział Poświętne, Oddział Radom i Oddział Siedlce.

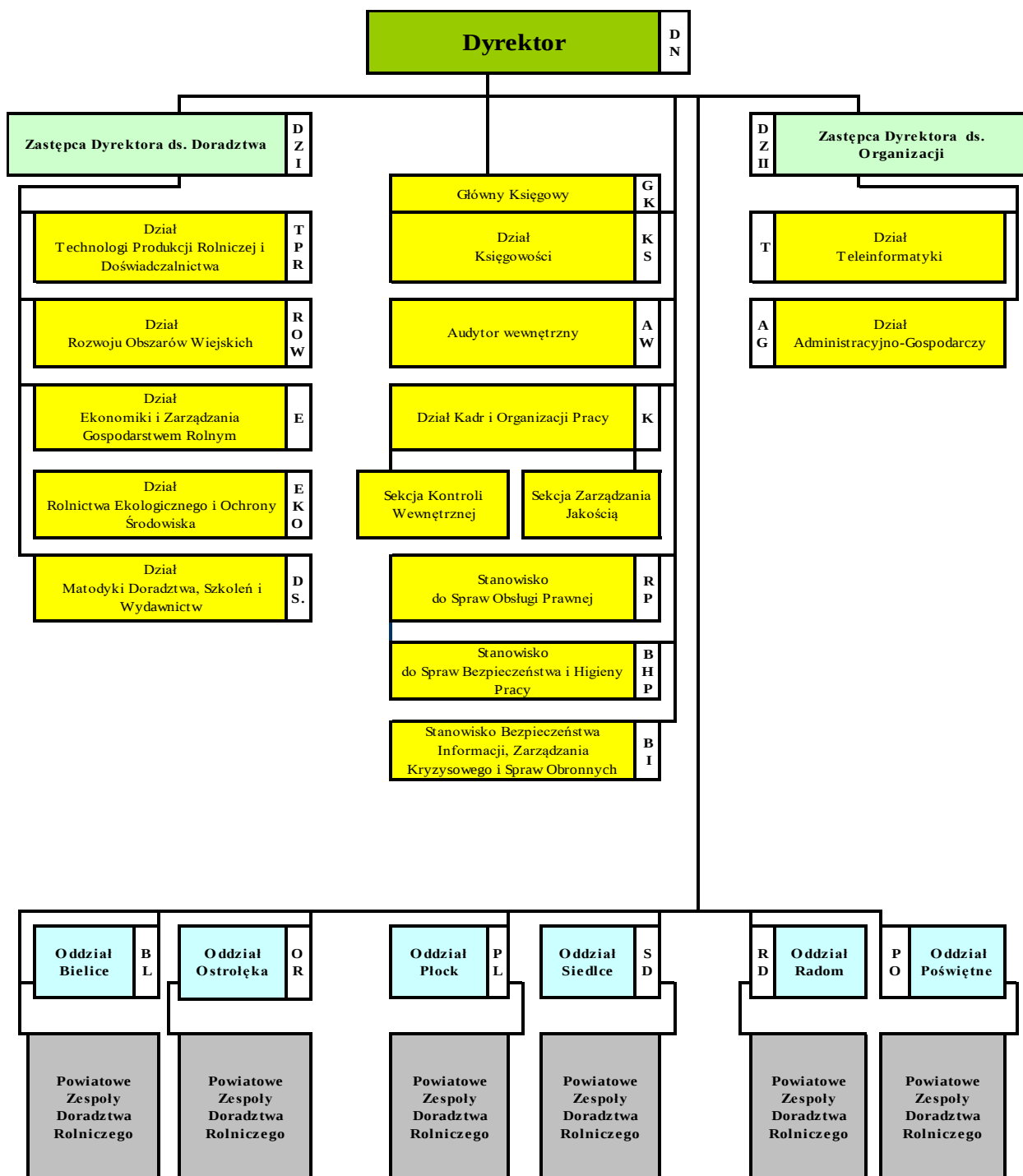
W ramach Oddziału Poświętne funkcjonuje Centrum Edukacyjno-Konferencyjne.

Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego stanowią trzeci poziom w strukturze MODR Warszawa. Nad ich pracą czuwa kierownik, który bezpośrednio podlega dyrektorowi Oddziału.

Podział Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego na oddziały

SCHEMAT ORGANIZACYJNY MAZOWIECKIEGO OŚRODKA DORADZTWA ROLNICZEGO

2. Dane teleadresowe łącznie z Powiatowymi Zespołami Doradztwa Rolniczego.

Tab. A. Dane teleadresowe

L.p.	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	adres	telefon	fax	e-mail
1.	Centrala w Warszawie	ul. Czereśniowa 98, 02-456 Warszawa	22 571 61 00	22 571 61 01	sekretariat@ modr.mazowsze.pl
Oddziały					
2.	Bielice	Bielice 19, 96-500 Sochaczew	46 862 00 40	46 862 00 52	sekretariat.bielice@ modr.mazowsze.pl
3.	Ostrołęka	ul. Targowa 4, 07-410 Ostrołęka	29 760 03 69	29 76949 53	sekretariat.ostroleka@ modr.mazowsze.pl
4.	Płock	ul. Zglenickiego 42 D, 09-411 Biała	24 269 77 00	24 269 7700	sekretariat.plock@ modr.mazowsze.pl
5.	Poświętne	ul. H Sienkiewicza 11, 09-100 Płońsk	23 663 07 00	23 662 99 50	sekretariat.plonsk@ modr.mazowsze.pl
6.	Radom	ul. Chorzowska 16/18, 26-600 Radom	48 365 02 06	48 365 02 06	sekretariat.radom@ modr.mazowsze.pl
7.	Siedlce	ul. Kazimierzowska 21, 08-110 Siedlce	25 640 09 11	25 640 09 12	sekretariat.siedlce@ modr.mazowsze.pl
Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego					
8.	PZDR w Grodzisku Mazowieckim	Kozierki ul. Wenus 1, 05-825 Grodzisk Mazowiecki	22 734 21 62	22 734 21 60	pzdr.grodzisk.maz@ modr.mazowsze.pl
9.	PZDR w Łazach	Łazy 40A, 05-085 Kampinos	22 721 10 20	22 721 10 21	pzdr.wa-zach@ modr.mazowsze.pl
10.	PZDR w Brwinowie	ul. Pszczelińska 99b/1 05-840 Brwinów	22 729 72 59		pzdr.brwinow@ modr.mazowsze.pl
11.	PZDR w Sochaczewie	Bielice 19, 96-500 Sochaczew	46 862 00 50		pzdr.sochaczew@ modr.mazowsze.pl
12.	PZDR w Żyrardowie	ul. 1-go Maja 41, 96-300 Żyrardów	46 855 26 51 46 855 26 52	46 855 26 51	pzdr.zyrardow@ modr.mazowsze.pl
13.	PZDR w Makowie Mazowieckim	ul. Bazar 15 06-200 Maków Mazowiecki	29 717 13 97	29 766 44 92	pzdr.makow.maz@ modr.mazowsze.pl
14.	PZDR w Ostrołęce	ul. Targowa 4, 07-410 Ostrołęka	29 769 49 58		pzdr.ostroleka@ modr.mazowsze.pl
15.	PZDR w Ostrowi Mazowieckiej	ul. Kochanowskiego 407-300 Ostrów Mazowiecka.	29 746 20 12		pzdr.ostrow.maz@ modr.mazowsze.pl
16.	PZDR w Przasnyszu	ul. Szpitalna 15/14 06-300 Przasnysz	29 756 41 52		pzdr.przasnysz@ modr.mazowsze.pl
17.	PZDR w Wyszku	ul. Wąska 10, 07-200 Wyszów	29 742 50 03	29 742 50 06	pzdr.wyszkow@ modr.mazowsze.pl

L.p.	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	adres	telefon	fax	e-mail
18.	PZDR w Gostyninie	ul. Bierzewicka 32, 09-500 Gostynin	24 235 36 27	24 235 36 21	pzdr.gostynin@ modr.mazowsze.pl
19.	PZDR w Płocku	Płock, ul. Zglenickiego 42 D, 09-411 Biała	24 268 60 99	24 268 60 84	pzdr.plock@ modr.mazowsze.pl
20.	PZDR w Sierpcu	ul. Świętokrzyska 2a, 09-200 Sierpc	24 275 17 01	24 2751703	pzdr.sierpc@ modr.mazowsze.pl
21.	PZDR w Ciechanowie	ul. Płocka 32, 06-400 Ciechanów	23 673 33 38	23 673 33 35	pzdr.ciechanow@ modr.mazowsze.pl
22.	PZDR w Legionowie	ul. Gen. Sikorskiego 11, 05-119 Legionowo	22 782 42 29	22 7824228	pzdr.legionowo@ modr.mazowsze.pl
23.	PZDR w Mławie	ul. Stefana Roweckiego „Grotą” 10 06-500 Mława	23 655 29 30	23 6552930	pzdr.mlawa@ modr.mazowsze.pl
24.	PZDR w Płońsku	ul. Sienkiewicza 11, 09-100 Płońsk	23 663 07 38; 23 663 07 37 23 663 07 39		pzdr.plonsk@ modr.mazowsze.pl
25.	PZDR w Pomiechówku	ul. Ogrodnicza 6, 05-180 Pomiechówek	22 7854033	22 7854033	pzdr.pomiechówek@ modr.mazowsze.pl
26.	PZDR w Pułtusk	ul. Mickiewicza 22A, 06-100 Pułtusk	23 692 11 86	23 692 11 82	pzdr.pultusk@ modr.mazowsze.pl
27.	PZDR w Żurominie	Pl. Piłsudskiego 3, 09-300 Żuromin	23 657 24 99	23 657 24 12	pzdr.zuromin@ modr.mazowsze.pl
28.	PZDR w Białobrzegach	ul. Składowa 5, 26-800 Białobrzegi	48 613 22 94	48 613 22 93	pzdr.bialobrzegi@ modr.mazowsze.pl
29.	PZDR w Grójcu	ul. Mogielnicka 28, 05-600 Grójec	48 664 43 62	48 664 32 31	pzdr.grojec@ modr.mazowsze.pl
30.	PZDR w Kozienicach	ul. Spokojna 4, 26-900 Kozienice	48 611 05 07	48 611 05 07	pzdr.kozienice@ modr.mazowsze.pl
31.	PZDR w Lipsku	ul. Zwoleńska 9, 27-300 Lipsko	48 378 20 15	48 378 20 19	pzdr.lipisko@ modr.mazowsze.pl
32.	PZDR w Tarczynie	ul. Rynek 8a, 05-550 Tarczyn	22 727 94 10, 22 750 15 12	22 727 94 10	pzdr.piaseczno@ modr.mazowsze.pl
33.	PZDR w Przysusze	ul. Warszawska 28, 26-400 Przysucha	48 675 25 95	48 675 25 95	pzdr.przysucha@ modr.mazowsze.pl
34.	PZDR w Radomiu	ul. Chorzowska 16/18, 26-600 Radom	48 332 39 75	48 332 39 75	pzdr.radom@ modr.mazowsze.pl
35.	PZDR w Szydłowcu	ul. Wschodnia 68, 26-500 Szydłowiec	48 617 16 56 48 617 16 54	48 617 16 54	pzdr.szydłowiec@ modr.mazowsze.pl
36.	PZDR w Zwoleniu	ul. Słowackiego 2, 26-700 Zwolen	48 676 31 40	48 676 31 44	pzdr.zwolen@ modr.mazowsze.pl
37.	PZDR w Garwolinie	ul. Staszica 10, 08-400 Garwolin	25 682 29 00	25 682 29 00	pzdr.garwolin@ modr.mazowsze.pl
38.	PZDR w Łosicach	ul. Rynek 12, 08-200 Łosice	83 357 26 65	83 357 26 65	pzdr.losice@ modr.mazowsze.pl

L.p.	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	adres	telefon	fax	e-mail
39.	PZDR w Mińsku Mazowieckim.	ul. Warszawska 97, 05-300 Mińsk Mazowiecki	25 758 45 51	25 758 45 51	pzdr.minskmaz@ modr.mazowsze.pl
40.	PZDR w Otwocku	ul. Poniatowskiego 24, 05-400 Otwock	22 788 88 11	22 788 88 11	pzdr.otwock@ modr.mazowsze.pl
41.	PZDR w Siedlcach	ul. Kazimierzowska 21, 08-110 Siedlce	25 640 09 48	25 640 09 48	pzdr.siedlce@ modr.mazowsze.pl
42.	PZDR w Sokołowie Podlaskim	ul. Oleksiaka Wichury 3A, 08-300 Sokołów Podlaski	25 641 30 22	25 641 30 21	pzdr.sokolowpodl@ modr.mazowsze.pl
43.	PZDR w Węgrowie	ul. Podlaska 1, 07-100 Węgrów	25 792 01 57	25 792 01 57	pzdr.wegrow@ modr.mazowsze.pl
44.	PZDR w Tłuszczu	ul. Warszawska 11/25 05-240 Tłuszcz	22 787 08 30	22 787 08 30	pzdr.tluszcz@ modr.mazowsze.pl

3. Zasoby ludzkie.

Tab. B. Zatrudnienie w Mazowieckim Ośrodku Doradztwa Rolniczego, stan na dzień 31.10.2020

L.p.	Komórki organizacyjne	Liczba zatrudnionych osób
1.	Dyrektor	1
2.	Zastępca dyrektora	2
3.	Dział Administracyjno-Gospodarczy	10 (w tym 1 na urlop bezpłatny)
4.	Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym	21 (w tym 1 św. rehab.)
5.	Dział Kadr i Organizacji Pracy	10 (w tym 1 urlop macierzyński)
6.	Dział Księgowości	16
7.	Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw	33 (w tym 1 urlop macierzyński, 1 urlop wychowawczy, 1 św. rehab.)
8.	Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska	16 (w tym 1 urlop bezpłatny, 1 urlop macierzyński, 1 urlop wychowawczy)
9.	Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich	24 (w tym 1 urlop macierzyński, 2 urlop wychowawczy)
10.	Dział Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa	23 (w tym 1 urlop macierzyński)
11.	Dział Teleinformatyki	8
12.	Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy	0
13.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	267 (w tym 6 urlop bezpłatny, 13 urlop macierzyński, 2 urlop wychowawczy)
14.	Pozostali pracownicy	60 (1 urlop wych.)
Razem W poz. 4, 6, 7, 8, 9, 10 wliczono samodzielne stanowiska w Oddziałach		491 w tym: 8 na urlopie bezpłatnym 18 na urlopie macierzyńskim 7 na urlopie wychowawczym 2 na świadczeniu rehabilitacyjnym

Tab. C. Zatrudnienie w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego

L.p.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	Liczba gmin	Liczba pracowników
1.	PZDR w Białobrzegach	6	6 (w tym 1 urlop macierzyński)
2.	PZDR w Brwinowie	6	2
3.	PZDR w Ciechanowie	8	9 (w tym 1 osoba urlop bezpłatny)
4.	PZDR w Garwolinie	12	6
5.	PZDR w Gostyninie	8	9
6.	PZDR w Grodzisku Mazowieckim	4	3
7.	PZDR w Grójcu	10	6
8.	PZDR w Koźniewicach	7	5 (w tym 1 urlop macierzyński)
9.	PZDR w Legionowie	4	3
10.	PZDR w Lipsku	6	7
11.	PZDR w Łazach	7	4
12.	PZDR w Łosicach	6	7
13.	PZDR w Makowie Mazowieckim	9	9 (w tym 1 urlop macierzyński)
14.	PZDR w Mińsku Mazowieckim	12	7
15.	PZDR w Mławie	10	13 (w tym 3 urlop macierzyński, 1 urlop wychowawczy)
16.	PZDR w Ostrołęce	11	11
17.	PZDR w Ostrowi Mazowieckiej	10	9
18.	PZDR w Otwocku	6	2
19.	PZDR w Płocku	12	12 (w tym 1 urlop macierzyński)
20.	PZDR w Płońsku	10	10 (w tym 1 urlop macierzyński)
21.	PZDR w Pomiechówku	6	4
22.	PZDR w Przasnyszu	6	8 (w tym 1 urlop bezpłatny)
23.	PZDR w Przysusze	8	9
24.	PZDR w Pułtusk	7	7
25.	PZDR w Radomiu	12	10 (w tym 2 urlop macierzyński)
26.	PZDR w Siedlcach	13	16
27.	PZDR w Sierpcu	6	8 (w tym 1 urlop wychowawczy)
28.	PZDR w Sochaczewie	7	7
29.	PZDR w Sokołowie Podlaskim	8	11 (w tym 2 urlop macierzyński, 2 urlop bezpłatny)
30.	PZDR w Szydłowcu	5	7
31.	PZDR w Tarczynie	6	3
32.	PZDR w Tłuszczu	8	7
33.	PZDR w Węgrowie	12	6
34.	PZDR w Wyszowie	6	4

L.p.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	Liczba gmin	Liczba pracowników
			(w tym 1 urlop bezpłatny)
35.	PZDR w Zwoleniu	5	8 (w tym 1 urlop macierzyński)
36.	PZDR w Żurominie	6	8 (w tym 1 urlop bezpłatny)
37.	PZDR w Żyrardowie	5	4
Razem		290	267 (w tym 6 urlop bezpłatny, 13 urlop macierzyński, 2 urlop wychowawczy)

Tab. D. Zatrudnienie wg specjalizacji

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba osób
2.	Specjaliści zakładowi, w tym z uprawnieniami:	117
a)	<i>doradcy rolniczego</i>	75
b)	<i>doradcy rolnośrodowiskowego</i>	22
c)	<i>eksperta przyrodniczego</i>	2
d)	<i>do doradzania w zakresie integrowanej ochrony roślin</i>	16
3.	Doradcy terenowi, w tym z uprawnieniami:	267
a)	<i>doradcy rolniczego</i>	196
b)	<i>doradcy rolnośrodowiskowego</i>	96
c)	<i>eksperta przyrodniczego</i>	4
d)	<i>do doradzania w zakresie integrowanej ochrony roślin</i>	56

4. Zasoby materialne.

a. Sale wykładowe

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie dysponuje własnymi salami konferencyjnymi, zlokalizowanymi w:

- Centrum Edukacyjno-Konferencyjnym w Płońsku (siedziba MODR Warszawa Oddział Poświętne w Płońsku)
 - 5 sal konferencyjnych, wyposażonych w niezbędne środki audiowizualne, nagłośnienie, klimatyzację, system tłumaczenia symultanicznego,
 - liczba miejsc: łącznie 260 osób (miejsc przy stolikach) lub 400 osób (w układzie kinowym),
 - wielkość sal: od 20 do 120 osób,
 - miejsce organizacji konferencji i szkoleń, z zapleczem hotelowym i gastronomicznym.
- Warszawie (siedziba centrali MODR Warszawa)
 - sala konferencyjna na 60 osób z miejscami przy stolikach lub 90 w układzie kinowym,
 - wyposażenie: sprzęt audiowizualny, nagłośnienie, dostęp do internetu bezprzewodowego, klimatyzacja,
 - możliwość zamówienia serwisu kawowego i cateringu.
- Siedlcach (siedziba MODR Warszawa Oddział Siedlce)
 - sala konferencyjna dla maksymalnie 70 osób,
 - wyposażenie: nagłośnienie, zestaw multimedialny, bezprzewodowy dostęp do internetu.

4. Płocku (siedziba MODR Warszawa Oddział Płock)

- sala konferencyjna mogąca pomieścić 105 osób,
- możliwość konfiguracji wnętrza,
- sala z podwyższeniem dla prelegentów, wyposażona w sprzęt multimedialny, bezprzewodowy internet.

b. *Sale komputerowe*

MODR Warszawa nie posiada sal komputerowych. W salach wykładowych istnieje możliwość połączenia laptopów w sieć komputerową.

c. *Pole doświadczalne*

Pole doświadczalne znajduje się w siedzibie MODR Warszawa Oddział Poświętne w Płońsku. Jest to powierzchnia 19,94 ha, o bardzo zróżnicowanej glebie (od II do V klasy). Zróżnicowanie to utrudnia prowadzenie doświadczeń stałych, ale pozwala na znalezienie stanowisk dla wielu gatunków roślin o różnych wymaganiach glebowych. Zbyt mała powierzchnia łączna pola utrudnia jednak zakładanie tzw. pól wyrównawczych niezbędnych w płodozmianie każdego pola doświadczalnego.

d. *Tereny wystawowe*

Teren wystawowy znajduje się w Oddziale Poświętne w Płońsku i ma powierzchnię 7,51 ha. Jest na nim organizowana największa na Mazowszu wystawa rolnicza jaką są *Mazowieckie Dni Rolnictwa* skupiające co roku ponad 400 wystawców prezentujących szeroką gamę produktów potrzebnych rolnikowi do sprawnego prowadzenia gospodarstwa, począwszy od ciągników i maszyn a skończywszy na informacjach ułatwiających zarządzanie gospodarstwem rolnym.

e. *Hotel*

Hotel dwugwiazdkowy, wpisany jest do ewidencji obiektów hotelarskich prowadzonej przez Marszałka Województwa Mazowieckiego na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (tj. Dz. U. 2019 poz.238 ze zmianami). Dysponuje 82 miejscami noclegowymi w wygodnych pokojach jedno, dwu- i czteroosobowych z łazienkami, TV, balkonami. Obiekt przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych. Na terenie całego obiektu dostępny jest bezprzewodowy internet.

f. *Stółówka/ restauracja/ bar*

W MODR Warszawa oddział Poświętne funkcjonuje restauracja mogąca przyjąć 100 osób oraz sala bankietowa 20 osób (łącznie 120 osób). Restauracja oferuje całodzienne wyżywienie dla grup i gości indywidualnych, organizuje chrzciny, komunie, jubileusze, imprezy okolicznościowe. W ogródku grillowym przygotowywane są ogniska, grille, biesiady. Menu oparte jest na tradycyjnych, sprawdzonych recepturach. Istnieje możliwość przygotowania potraw specjalnie na życzenie gości. Pracownicy zapewniają obsługę imprez wraz z oprawą muzyczną i przygotowaniem dekoracji okolicznościowych.

g. Stacje Meteo

W 2021 roku planowane jest uruchomienie 54 stacji meteorologicznych w ramach Projektu „Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin – eDWIN”. Projekt jest finansowany ze środków, którymi dysponuje Centrum Projektów Polska Cyfrowa z siedzibą w Warszawie. Wejdą one do krajowego systemu informatycznego na rzecz ochrony roślin oraz do systemu informatycznego wspomagającego doradztwo rolnicze poprzez świadczenie e-usług publicznych, a w szczególności systemów wspomagania decyzji i sygnalizacji agrofagów. Dane meteorologiczne będą udostępnione rolnikom, jednostkom państwowym i samorządowym. W skład systemu stacji meteorologicznych wejdą także 2 stacje fenologiczne (obserwacyjne), które będą pomagały w określeniu faz rozwojowych roślin i bieżącej obserwacji plantacji.

h. Pasieka

Pasieka przy MODR Warszawa Oddział Płock powstała na skutek umowy z Fundacją Orlen Dar Serca. W 2021 roku planuje się zwiększenie pasieki do 33 rodzin które będą stały w trzech miejscach: 12 rodzin przy siedzibie MODR Oddział Płock (pszczola krainka), 10 rodzin na terenie PKN Orlen przy ulicy Długiej (pszczola krainka) oraz 11 rodzin na terenie PKN Orlen ul Rolna (pszczola M. Kampinoska). We wrześniu 2020 roku podpisano umowę z Pasieką Hodowlaną KRiK sp. z o.o z siedzibą w Parzniewie w celu dołączenia MODR Warszawa do krajowego programu ochrony zasobów genetycznych pszczół środkowoeuropejskich linii M. Kampinoska. W ramach tej współpracy w 2021 roku planuje się zasiedlenie 11 uli matkami linii M. Kampinoska w pasiece przy ul Rolnej. W projekcie uczestniczyć będzie pasieka wiodąca KRiK w Parzniewie, Instytut Zootechniki w Balicach, Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt, PKN Orlen i pasieka przy MODR Oddział Płock.

i. Budynki i budowle niezbędne do realizacji usług

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie jest użytkownikiem wieczystym następujących nieruchomości gruntowych, stanowiących własność Województwa Mazowieckiego:

1. Nieruchomość położona w Warszawie przy ulicy Czereśniowej 98, stanowiąca dwie działki ewidencyjne o numerach 52 i 53, z obrębu 2-08-26, w jednostce ewidencyjnej Dz. Włochy. Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta WA1M/00057599/3. Łączna powierzchnia nieruchomości wynosi 6118 m². Nieruchomość zabudowana jest budynkiem biurowym, w którym znajduje się Centrala MODR Warszawa.
2. Nieruchomość położona w Płońsku przy ulicy Sienkiewicza 11, stanowiąca siedzibę MODR Oddział Poświętne w Płońsku. W skład nieruchomości wchodzi następujące działki ewidencyjne:
 - 1) z obrębu 0024 Poświętne, w jednostce ewidencyjnej Płońsk-Gmina:
 - działka nr 34/6 – powierzchnia 6,7509 ha,
 - działka nr 35/18 – powierzchnia 6,3758 ha;
 - 2) z obrębu 0217 M. Płońsk, w jednostce ewidencyjnej Płońsk:
 - działka nr 195/24 – powierzchnia 4,9000 ha,
 - działka nr 195/25 – powierzchnia 0,3950 ha,
 - działka nr 195/30 – powierzchnia 2,3706 ha,
 - działka nr 195/32 – powierzchnia 3,7280 ha.

Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta PL1L/00016329/8. Łączna powierzchnia nieruchomości wynosi 24,5203 ha.

Działki nr 195/24, 25, 32 zabudowane m.in. budynkiem zakładowym, budynkiem szkoleniowym, budynkiem hotelowym, z restauracją i pralnią, budynkiem warsztatowym, dworkiem „Sienkiewiczówka”. Pozostała powierzchnia nieruchomości wykorzystywana m.in. pod potrzeby prowadzonego pola doświadczalnego.

3. Nieruchomość położona w Siedlcach przy ulicy Kazimierzowskiej 21. Stanowi jedną działkę ewidencyjną o numerze 13/23, z obrębu 35, w jednostce ewidencyjnej M. Siedlce. Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta SIIS/00051551/9. Łączna powierzchnia nieruchomości wynosi 3718 m². Nieruchomość zabudowana jest budynkiem o funkcji administracyjno-biurowej, wpisanym do rejestru zabytków, w którym ma siedzibę MODR Oddział Siedlce.
4. Nieruchomość położona w Bielicach 19, 96-500 Sochaczew. Stanowi jedną działkę ewidencyjną o numerze 17/3, z obrębu 044-PGR Bielice, w jednostce ewidencyjnej Sochaczew. Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta PL1O/00015573/9. Łączna powierzchnia nieruchomości wynosi 1700 m². Nieruchomość zabudowana jest budynkiem o funkcji administracyjno-biurowej, z przeznaczeniem na siedzibę MODR O/Bielice.
5. Nieruchomość położona w Płocku przy ulicy Zglenickiego 42D. Stanowi jedną działkę ewidencyjną o numerze 3, z obrębu 0013-Kombinat, w jednostce ewidencyjnej M. Płock. Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta PL1P/00080164/6. Łączna powierzchnia nieruchomości wynosi 3807 m². Nieruchomość zabudowana jest budynkiem o funkcji administracyjno-biurowej, z przeznaczeniem na siedzibę MODR O/Płock.
6. Nieruchomość położona w Ostrowi Mazowieckiej przy ulicy Kochanowskiego 4. Stanowi jedną działkę ewidencyjną o numerze 3420/11, o powierzchni 5745 m², z obrębu 0001 Ostrów Mazowiecka, w jednostce ewidencyjnej Ostrów Mazowiecka. Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta OS1M/00004418/0. Nieruchomość zabudowana jest budynkiem o funkcji administracyjno-biurowej, z przeznaczeniem na siedzibę Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Ostrowi Mazowieckiej, w ramach MODR O/Ostrołęka.
7. Nieruchomość położona w Garwolinie przy ulicy Staszica 10. Stanowi jedną działkę ewidencyjną o numerze 626/1, z obrębu M. Garwolin, w jednostce ewidencyjnej Garwolin. Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta SIIG/0025123/8. Łączna powierzchnia nieruchomości wynosi 98 m². Nieruchomość zabudowana jest całkowicie budynkiem piętrowym, o funkcji administracyjno-biurowej, z przeznaczeniem na siedzibę Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Garwolinie, w ramach MODR O/Siedlce.
8. Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie jest właścicielem lokalu użytkowego, niemieszkalnego o powierzchni 125,81 m², znajdującego się w Przasnyszu przy ulicy Szpitalnej 15. Lokal składa się z pięciu pokoi oraz pomieszczenia przynależnego (garażu). Z własnością lokalu związany jest udział wynoszący 12581/90463 w części nieruchomości wspólnej, którą stanowi grunt oraz części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku ww. lokalu. Dla lokalu prowadzona jest księga wieczysta OS1P/00045399/2. W lokalu znajduje się siedziba Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Przasnyszu, w ramach MODR O/Ostrołęka.

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie pozostałe swoje siedziby użytkuje na podstawie zawartych umów najmu lub użyczenia. Powyższe dotyczy 2 siedzib oddziałów, biur PZDR i punktów gminnych.

Siedziby oddziałów MODR Warszawa, które znajdują się w wynajmowanych pomieszczeniach:

1. MODR Warszawa Oddział Ostrołęka – umowa najmu z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Warszawie,
2. MODR Warszawa Oddział Radom – umowa najmu z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

5. Certyfikaty i uprawnienia

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego posiada obecnie Certyfikat ISO 9001:2015 nr 12 100 20548TMS, ważny od 24.01.2019 do 16.01.2022, wydany przez TÜV Sud Polska Sp. z o.o. w zakresie szkolenia oraz doradztwo na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Ponadto Ośrodek jest wpisany do Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS) prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie a także do Rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie prowadzenia szkoleń w zakresie środków ochrony roślin prowadzonego przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa (nr wpisu 14/65/15598).

6. Wdrożone systemy zarządzania

Na wdrożone systemy zarządzania w MODR Warszawa składają się:

- system zarządzania jakością ISO 9001:2015 polityka jakości dotycząca profesjonalnego doradztwa rolniczego, świadczenia usług i osiągnięcie zadowolenia klienta korzystającego z usług MODR Warszawa,
- instrukcja ochrony danych osobowych, która opisuje podstawowe zasady organizacji pracy przy zbiorach osobowych przetwarzanych metodami tradycyjnymi w kartotekach, skorowidzach, księgach wykazach oraz w systemie informatycznym i pojedynczych komputerach,
- procedura organizacji i funkcjonowania systemu kontroli zarządczej oraz odpowiedzialności kierownictwa w zakresie systemu zarządzania jakością i kontroli zarządczej obejmująca swym zakresem zasady funkcjonowania kontroli zarządczej, procedur zarządzania ryzykiem oraz odpowiedzialność kierownictwa MODR Warszawa w zakresie systemu zarządzania jakością, jednocześnie procedura stanowi uporządkowany zbiór wskazówek, które osoby odpowiedzialne za funkcjonowanie kontroli zarządczej powinny wykorzystać do tworzenia, oceny i doskonalenia systemów kontroli zarządczej,
- instrukcja zarządzania ryzykiem - przedmiotem instrukcji jest proces szacowania ryzyka związany z procesami zachodzącymi w MODR Warszawa,
- instrukcja przeprowadzania kontroli wewnętrznej - przedmiotem instrukcji jest proces określenia zasad, organizacji, realizacji i rozliczania przeprowadzonych kontroli wewnętrznych w MODR Warszawa.

7. Elektroniczny system wspomagania pracy doradczej

W fazie wdrożenia jest elektroniczna platforma - system e-ODR (Elektroniczny System Wspomagający Zarządzanie Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego) zawierający następujące moduły:

- bazę gospodarstw i klientów kluczowych, która pozwoli na sukcesywne gromadzenie danych, generowanie zestawień statystycznych i informacyjnych o klientach MODR Warszawa
- planowanie i sprawozdawczość
- czas pracy
- kalendarz
- delegacje
- moduły doradztwa (np. porady i e-porady, zlecenia komercyjne)
- moduły administracji (np. zgłoszenia do IT, zgłoszenia do AG, ewidencja sprzętu)
- moduły dla pracowników (np. spis kontaktów do pracowników, zarządzenia, aktualności)

Dodatkowo, w ramach projektu realizowanego razem z Wielkopolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, wdrożona zostanie platforma doradztwa dotycząca wielokontekstowego zagadnienia związanego z problemami zidentyfikowanymi przez użytkowników systemu integrowanej ochrony roślin. Będzie to baza danych o agrofagach, system wspomagania decyzji w ochronie roślin, system monitoringu agrofagów.

B. Zakres i metodyka procesu programowania

1. Źródła informacji o potrzebach doradczych:

- a. polityka rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich: dokumenty UE, krajowe, regionalne/wojewódzkie.

Podstawowym dokumentem UE w zakresie rozwoju rolnictwa jest Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)640) (Europejski Zielony Ład) oraz wynikające z niego strategie: strategie „od pola do stołu” na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego COM(2020)381 oraz unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030. Przywracanie przyrody do naszego życia COM(2020)380.

W chwili obecnej europejski model rolnictwa, zakłada reformę Wspólnej Polityki Rolnej w kontekście ww. dokumentów. Niewątpliwie najważniejszym zagadnieniem będzie zapewnienie bezpiecznej i dobrej jakościowo żywności dla konsumentów w całej UE, również w kontekście epidemiologicznym w tym związanym z wystąpieniem pandemii COVID-19.

Zakładane cele zreformowanej Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2021-2027 to:

1. Wspieranie inteligentnego „odpornego” i zdywersyfikowanego sektora rolnego zapewniającego bezpieczeństwo żywnościowe w tym:
 - wsparcie dochodów i odporności gospodarstw
 - poprawa konkurencyjności i orientacji rynkowej

- poprawa pozycji rolników w łańcuchu żywnościowym
2. Wsparcie działań na rzecz ochrony środowiska i działań w dziedzinie klimatu w tym:
 - przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatycznych
 - wspieranie zrównoważonego rozwoju
 - ochrona różnorodności biologicznej, siedlisk i krajobrazu
 3. Wzmocnienie struktury społeczno-gospodarczej obszarów wiejskich w tym:
 - zachęty dla młodych rolników i rozwoju działalności na obszarach wiejskich
 - promowanie zatrudnienia, włączenia społecznego i wzrostu
 - uwzględnienia oczekiwań społecznych w zakresie żywności i zdrowia

Na podstawie tych założeń w 2021 roku planowane jest przygotowanie na poziomie krajowym Planu Strategicznego WPR na lata 2021-2027 i przekazanie go do zatwierdzenia do KE. Wśród priorytetów przewidzianych do realizacji znajdują się kwestie dotyczące Wspólnej Polityki Rolnej po 2020 roku, zwalczania afrykańskiego pomoru świń, przeciwdziałania marnowaniu żywności, gospodarki glebowej, nowych technologii w rolnictwie.

Dodatkowo nadal aktualne pozostają założenia celu 8 dokumentu „Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”, gdzie dla zrównoważonego wzrostu produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego ważne są takie działania wspierające modernizację i wzrost innowacyjności sektora rolno-spożywczego przy jednoczesnej dbałości o ochronę środowiska. Obowiązujący od 2018 roku rządowy dokument „Plan dla wsi” wprowadził ponadto zasady mające ustabilizować produkcję rolną w Polsce na wysokim poziomie. Opiera się on na trzech filarach: ochrona, wsparcie i rozwój.

Dla przyszłości rozwoju obszarów wiejskich oraz doradztwa rolniczego na Mazowszu ważne są również wynikające z przesłanek zawartych w „Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku” uwzględniającej *inteligentną* specjalizację regionu zagadnienia:

- podniesienie kwalifikacji zawodowych ludności wiejskiej i dostosowanie ich do rynku pracy,
- wzmacnianie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich regionów poprzez wykorzystanie nowych technologii w gospodarce rolnej,
- wspieranie i upowszechnianie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich poprzez m.in. produkcję energii z odnawialnych źródeł,
- dywersyfikację zatrudnienia na obszarach wiejskich poprzez promocję pozarolniczej przedsiębiorczości na wsi,
- upowszechnianie tradycyjnej kultury i twórczości poprzez m.in. rozwój sieci Dziedzictwa Kulinarne Mazowsza,
- wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego w działalności gospodarczej poprzez promocję tradycyjnych zawodów.

Jako trendy rozwojowe rolnictwa na terenie województwa mazowieckiego wskazuje się następujące kierunki działań:

1. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich w tym wsparcie działalności pozarolniczej, zwiększenie informatyzacji, dostępności komunikacyjnej oraz wykorzystanie istniejących specjalizacji produkcji.
2. Wspieranie lokalnych systemów żywnościowych w tym: targi rynków lokalnych w regionie, inicjowanie współpracy w ramach spółdzielni, stowarzyszeń i grup producenckich, promocja idei lokalnych systemów żywnościowych, rolnictwa ekologicznego i produktów regionalnych.

b. Własne źródła informacji: Badanie i analiza potrzeb doradczych klientów.

Doradcy Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego analizują swój teren działania, specyfikę produkcji rolniczej i pozyskują informacje od klientów na temat potrzeb doradczych. Na podstawie prowadzonych rozmów i obserwacji pracownicy Ośrodka analizują potrzeby doradcze konkretnych odbiorców. Na podstawie tych analiz przygotowano zestawienie tematów, które wg doradców powinny się znaleźć w programach działalności. Dodatkowo w celu lepszego dostosowania oferty doradczej do potrzeb rolników i mieszkańców obszarów wiejskich, do września bieżącego roku MODR Warszawa przeprowadził wśród nich anonimową ankietyzację dotyczącą potrzeb na formularzu ankiet potrzeb doradczych udostępnianym rolnikom w formie wydruku i online. Łącznie zebranoankiety od 1758 osób. Z analizy wskazań doradców jak również z ankiet potrzeb rolników wynika, że największym zainteresowaniem cieszą się tematy związane z technologią produkcji (szczególnie roślinnej- produkcja zbóż) oraz rozwojem obszarów wiejskich (szczególnie pozyskiwaniem dofinansowania ze środków UE). Informacje z ankiet oraz analiza potrzeb doradczych zostały wykorzystane przy tworzeniu Programu Działalności na rok 2021.

2. Priorytetowe działania w 2021 roku

wyznaczone przez MRiRW:

Priorytet 1. Upowszechnianie informacji nt. ASF i grypy ptaków, szczególnie w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnie lub drób oraz konsekwencji związanych z pojawieniem się tych chorób w stadzie.

Priorytet 2. Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód i powietrza (uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC), w tym:

- a) Racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym poprzez zwiększenie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych),
- b) dobre praktyki rolnicze mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, program azotanowy oraz wymagania ramowej dyrektywy wodnej,
- c) dobre praktyki rolnicze dotyczących ograniczenia emisji amoniaku do powietrza,
- d) ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin,

Priorytet 3. Produkcja żywności wysokiej jakości w tym w zakresie:

- a) higieny produkcji żywności pochodzenia roślinnego w gospodarstwie
- b) rolnictwa ekologicznego,
- c) bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt, w szczególności w zakresie przepisów obowiązujących przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią
- d) możliwości i sposobów wykorzystywania pasz niemodyfikowanych genetycznie w żywieniu zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem krajowych źródeł białka,
- e) przeciwdziałania antybiotykooporności u ludzi i zwierząt
- f) ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka

Priorytet 4. Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek na małą skalę w tym w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia, oraz rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej położone na terenie gospodarstwa.

Priorytet 5. Współpraca i różne formy wspólnego działania (formalne i nieformalne) w szczególności grupy i organizacje producentów, grupy operacyjne EPI.

Priorytet 6. Prowadzenie i wykorzystanie ewidencji przychodów i rozchodów rolników.

Priorytet 7. Wdrażanie Wspólnej polityki Rolnej, w tym upowszechnienie wiedzy na temat wypełniania wniosku o płatności obszarowe drogą elektroniczną.

oraz dodatkowo wyznaczony przez MODR Warszawa:

Priorytet 8. Upowszechnianie tematyki pszczoły miodnej i dzikich zapylaczy.

Ponadto jako priorytet przekrojowy planowane jest:

- A) Poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą. Planowane zadania powinny odpowiadać na potrzeby rolników i uwzględniać upowszechnianie rozwiązań nowych lub innowacyjnych, oraz
- B) uwzględnianie działań w formie doradztwa grupowego.

3. Etapy przygotowania programu działalności.

Krok 1	Oddolne pozyskiwanie informacji od klientów na temat potrzeb doradczych w tym ankieta potrzeb doradczych.
Krok 2	Uzgodnienia z Mazowiecką Izbą Rolniczą, Instytutem Technologiczno-Przyrodniczym, Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB, Instytutem Zootechniki PIB, Instytutem Ochrony Roślin PIB, Województwem Mazowieckim, Kasą Rolniczą Ubezpieczenia Społecznego – wyznaczenie zadań do wspólnej realizacji przez MODR Warszawa i wymienione jednostki.
Krok 3	Określenie przez kierownictwo MODR Warszawa, dodatkowo poza wyznaczonymi przez MRiRW najważniejszymi celami krajowej polityki resortu rolnictwa, działań ważnych dla województwa mazowieckiego.
Krok 4	Opracowanie koncepcji planowania. Określenie założeń metodycznych.
Krok 5	Omówienie zasad planowania na spotkaniu kierowników Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego i kierowników działów merytorycznych. Wysłanie do Oddziałów wytycznych Dyrektora MODR Warszawa dotyczących przygotowania Programu działalności.
Krok 6	Proces planowania w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego.
Krok 7	Proces planowania w zespołach merytorycznych w Oddziałach z uwzględnieniem zadań zaplanowanych w PZDR-ach.
Krok 8	Proces planowania pracy w działach merytorycznych. Proces łączenia poszczególnych elementów programu, weryfikacja błędów. Opracowanie rocznego Programu działalności MODR Warszawa.
Krok 9	Przyjęcie dokumentu przez Dyrektora MODR Warszawa.
Krok 10	Opiniowanie Programu działalności przez Radę Społeczną Doradztwa Rolniczego.
Krok 11	Złożenie Programu działalności do zatwierdzenia Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

C. Działalność merytoryczna

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego realizuje zadania z zakresu doradztwa rolniczego określone w art. 4 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (tekst jednolity Dz. U. 020 poz. 721). Podstawowym dokumentem określającym działania z zakresu doradztwa rolniczego na dany rok jest roczny Program działalności MODR Warszawa. W nim wykazane są rodzaje, formy i metody wyznaczone ustawą do realizacji zadań:

- nieodpłatnych (dla rolnika) – część C1 Programu,
- odpłatnych (finansowane przez klientów) – część C2 Programu,
- finansowanych z innych źródeł (projekty i zadania zlecone) - część C3 Programu oraz
- realizowanych w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i obszarach wiejskich (SIR) część C4 Programu

Wraz ze zmianami zachodzącymi na obszarach wiejskich zmienia się także rola doradców, których zadaniem jest nie tylko nawiązywanie kontaktów z instytucjami i uczelniami w celu transferu wiedzy do praktyki rolniczej ale i działania mające na celu wymianę doświadczeń między samymi rolnikami (działania AKIS). Takie podejście w pracy z rolnikiem ma przynieść wzrost efektywności rolnictwa.

MODR Warszawa poprzez Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich będzie prowadził działania mające na celu gromadzenie, rozpowszechnianie i udostępnianie wyników badań naukowych i prac rozwojowych dotyczących innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich. Wszystkie zaplanowane w ramach SIR działania mają na celu wzmocnienie powiązań między badaniami a praktyką. Zaplanowano transfer wiedzy i innowacji w obszarach, które zdiagnozowano jako problematyczne w poszczególnych rejonach województwa. Zaplanowane wydarzenia są odpowiedzią na rozpoznane potrzeby rolników. Jednym z pośrednich celów operacji SIR jest spotkanie wykładowców (nauki) z uczestnikami (praktyką), którzy będą mogli wejść w interakcję m.in. poprzez dyskusję w panelach dyskusyjnych. Możliwością do tego będzie m.in. konferencja *Współpraca między nauką a praktyką – przykłady innowacyjnych rozwiązań*, której celem jest wspieranie aktywnego tworzenia sieci kontaktów pomiędzy podmiotami zainteresowanymi oraz wspierającymi wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich. Bardzo ważnym aspektem współpracy pomiędzy partnerami AKIS są grupy operacyjne EPI. MODR Warszawa będzie aktywnie wspierać tworzące się grupy operacyjne EPI, a także w nich współuczestniczyć, zarówno w ramach kolejnych naborów do działania „Współpraca” M16 w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz realizować projekty Grup operacyjnych EPI, które uzyskały dofinansowanie w ramach III naboru.

Ponadto w ramach pozostałych zaplanowanych działań szkoleniowych współpraca z jednostkami naukowymi będzie polegała na prezentacji wyników naukowych na konferencjach i szkoleniach z zakresu rolnictwa, sprzedaży żywności z gospodarstwa, pozyskiwania energii elektrycznej w gospodarstwie rolnym, bezpieczeństwa żywności, technologii produkcji roślinnej i zwierzęcej, produktów lokalnych. Jednostkami współpracującymi w tym zakresie będą m.in.: IUNG PIB Puławy, IHAR PIB Oddział w Jadwisinie, Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach, Szkołą Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Siedlcach, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Politechnika Warszawska. W działalności upowszechnieniowej w ramach transferu wiedzy i innowacji planowane jest prowadzenie we współpracy z IHAR PIB Oddział w Jadwisinie próbnych wykopków (w gospodarstwach rolników) oraz demonstracji i doświadczeń na Polu Doświadczalnym w Oddziale Poświętne w Płońsku oraz upowszechnianie wyników tych badań wśród rolników np. podczas imprez organizowanych przez MODR (Mazowieckie Dni Rolnictwa, Dni Kukurydzy i Buraka) W ramach działalności informacyjnej i doradczej zadania związane z transferem wiedzy będą realizowane poprzez organizację stoisk informacyjnych podczas imprez takich jak: Dni Kukurydzy województwa mazowieckiego i łódzkiego, Mazowieckie Dni Rolnictwa, Dni Kukurydzy i Buraka, Jesienny Jarmark od Pola do stołu, Międzynarodowe Dni z Doradztwem Rolniczym, Dni Papryki. W ramach tych punktów rolnicy będą mogli uzyskać porady przedstawicieli takich jednostek jak IHAR PIB Radzików SDOO Kawęczyn, Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach, IUNG PIB Puławy, SGGW, Państwowa Uczelnia Zawodowa w Ciechanowie. Ważnym zadaniem będzie również doradztwo grupowe, w ramach którego planowana jest współpraca z jednostkami badawczymi mająca na celu

rozwiązywanie problemów doradczych rolnika. Ponadto MODR Warszawa będzie również uczestniczył w badaniach instytutów naukowych i jednostek badawczych poprzez zbieranie danych z gospodarstw rolnych (dotyczących ekonomiki rolnictwa, technologii produkcji, ochrony roślin).

Działania doradcze poszerzyły obecnie swój obszar oddziaływania poza rolnictwo i dotyczą dzisiaj także wspierania społeczno-gospodarczego tych obszarów.

Planując prace szkoleniowe i doradcze w 2021 roku Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego uwzględnił sytuację epidemiologiczną związaną z SARS-CoV-2. Tam gdzie będzie to możliwe działalność Ośrodka będzie uwzględniała wykorzystywanie metod pracy zdalnej. Będą to zaplanowane szkolenia, konferencje, filmy edukacyjne oraz w przypadku braku możliwości realizacji stacjonarnej imprez wirtualne wydarzenia.

C.1. Zadania nieodpłatne

Działalność Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego będzie koncentrowała się w szczególności na zadaniach realizowanych w ramach przyjętych na 2021 rok priorytetów.

Priorytet 1. Upowszechnianie informacji nt. ASF i grypy ptaków, szczególnie w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnie lub drób oraz konsekwencji związanych z pojawieniem się tych chorób w stadzie.

W 2021 roku MODR Warszawa będzie zwracał szczególną uwagę na upowszechnianie wśród rolników wiedzy na temat zapobiegania i zwalczania chorób: Afrykańskiego Pomoru Świń (African Swine Fever –ASF) oraz grypy ptaków, z uwzględnieniem zasad bioasekuracji. Wystąpienie afrykańskiego pomoru świń i grypy ptaków, przy braku stosowania zasad bioasekuracji, może spowodować znaczące straty w chowie zwierząt. Stada, w których stwierdzono wystąpienie choroby wybijane są w całości. Może to przynieść poważne skutki ekonomiczne związane z kosztami zwalczania choroby, wypłatami odszkodowań, a przede wszystkim ze wstrzymaniem obrotu oraz eksportu świń i wieprzowiny oraz mięsa drobiowego. Dlatego tak ważne jest informowanie rolników o sposobach zapobiegania chorobom oraz o zasadach bioasekuracji.

Wykaz zadań za pomocą których będzie realizowany Priorytet 1.

Zadanie	Tematyka	Forma	L. form	L. osób	Miejsce w programie	Symbol
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	szkolenie	12	144	tab.2	Z.1.B.6.
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	informacja	680	680	tab.4	Z.2.B.6.
	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	ulotka	1	500	tab.4	Z.2.B.6.
	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	www	2		tab.4	Z.2.B.6.

Zadanie	Tematyka	Forma	L. form	L. osób	Miejsce w programie	Symbol
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	porada indywidualna		część z 19 430	tab. 14	część Z.7.B

Priorytet 1. Syntetyczne podsumowanie zadań z uwzględnieniem poszczególnych metod doradczych

Forma/Metoda doradcza	Planowana liczba	liczba uczestników zaplanowanych form /metod
Działalności szkoleniowa:		
Szkolenia	12	144
Działalność informacyjna:		
Informacje	680	680
Ulotka	1	
Informacje na stronie www.	2	
Działalność doradcza:		
Porady indywidualne	Część z 19 430	

Priorytet 2. Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód i powietrza (uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC), w tym:

- a) racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym poprzez zwiększenie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych),

W wyniku zmian klimatycznych skutkujących suszą i brakiem wody w rolnictwie, jest ona postrzegana jako wspólne dobro o znaczeniu strategicznym. Z tego powodu należy podchodzić do tej tematyki w kontekście dziedzictwa, ponieważ od działań społeczeństwa w gospodarowaniu wodą będzie w przyszłości zależała jakość życia i bezpieczeństwo żywnościowe Polski. Decydującą sprawą dla rolnictwa w wprowadzaniu zmian jest edukacja i zaangażowanie administracji rządowej i samorządowej oraz samych użytkowników wód, którzy w sposób bezpośredni wpływają na ilość i jakość wody na obszarach wiejskich. Aby zapobiec negatywnym zmianom, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, we współpracy z wojewódzkimi Ośrodkami Doradztwa Rolniczego, rozpoczęło tworzenie Lokalnych Partnerstw ds. Wody (LPW) – czyli sieci efektywnej współpracy pomiędzy kluczowymi partnerami na rzecz zarządzania zasobami wody w rolnictwie i na obszarach wiejskich na poziomie lokalnym. Do 2022 roku zaplanowane jest powstanie lokalnych partnerstw wodnych we wszystkich powiatach województwa mazowieckiego.

Większa świadomość mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie sposobów gromadzenia wody w krajobrazie rolniczym, retencji glebowej, odpowiednich zabiegów uprawowych, pozwoli na racjonalizację gospodarowania zasobami wodnymi i przyczyni się do zahamowania niekorzystnych zmian.

- b) dobre praktyki rolnicze mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, program azotanowy oraz wymagania ramowej dyrektywy wodnej,

Będzie kontynuowane propagowanie wiedzy na temat ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych. Reguluje to Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. „Prawo wodne” oraz Zbiór Zaleceń Dobrej Praktyki Rolniczej (do dobrowolnego stosowania). Od 2018 roku obszar całego kraju został wyznaczony jako obszar, na którym należy realizować wymogi „Programu działań mających na celu zmniejszenie wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu (tzw. program azotanowy). Planuje się realizację działań w zakresie propagowania wymogów „programu działań”. Prowadzone będzie doradztwo specjalistyczne przy realizacji działań obowiązujących rolników realizowane w formie porad, informacji. Przekazywana będzie wiedza na temat opracowywania planów nawożenia azotem, wyliczania maksymalnych dawek nawożenia azotem oraz prowadzenia dokumentacji w tym zakresie.

- c) dobre praktyki rolnicze dotyczących ograniczenia emisji amoniaku do powietrza,

Działalność rolnicza (produkcja zwierzęca i nawożenie) jest ściśle związana z emisją amoniaku do powietrza. Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza i Krajowy kodeks doradczy dobrej praktyki rolniczej (do dobrowolnego stosowania) jest głównym narzędziem regulującym emisję amoniaku. Planuje się realizację zagadnień poprzez propagowanie następujących tematów:

- Żywnienie zwierząt jako podstawa ograniczenia emisji amoniaku
- Redukcja emisji amoniaku w różnych systemach utrzymania zwierząt gospodarskich,
- Ograniczenie emisji amoniaku z nawozów naturalnych i mineralnych.

- d) ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin,

Tematyka zaplanowanych szkoleń (również realizowanych w ramach działalności odpłatnej) będzie uwzględniała założenia *Krajowego planu działania na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin na lata 2018 – 2022*. Poruszane będą zagadnienia dotyczące zagrożeń związanych ze stosowaniem środków ochrony roślin, eliminowania zagrożeń podczas wykonywania zabiegów (przeciwdziałanie znoszeniu), obowiązujących przepisów dotyczących użytkowników środków ochrony roślin (w tym uprawnień dotyczących możliwości żądania informacji), upowszechnienie wiedzy z zakresu integrowanej ochrony roślin, szczególnie biologicznej ochrony upraw, ochrony wód i zapylaczy. Doradcy MODR będą również informować o tym jakie zagrożenie niesie za sobą stosowanie sfałszowanych środków ochrony roślin oraz jak ustrzec się przed zakupem podrobionych środków. Zagadnienie to będzie dodatkowo prezentowane na szkoleniach z produkcji roślinnej. Działania te będą miały na celu upowszechnianie wiedzy i przekazywanie użytkownikom środków ochrony roślin najnowszych informacji związanych z ochroną roślin, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia ryzyka ze stosowania środków ochrony roślin.

Wykaz zadań za pomocą których będzie realizowany Priorytet 2.

Zadanie	Tematyka	Forma	L. form	L. osób	Miejsce w programie	Symbol
a) Racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym poprzez zwiększenie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych)						
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	Przeciwdziałanie skutkom suszy	szkolenie	114	2088	tab.2	Część Z.1.L.8
	Wsparcie dla tworzenia Lokalnych Partnerstw ds. Wody	konferencja	1	100	tab.2	Część Z.1.L.8
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	Przeciwdziałanie skutkom suszy	informacja	892	892	tab.4	Część Z.2.L.8
	Przeciwdziałanie skutkom suszy	www	1		tab.4	Część Z.2.L.8
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	Przeciwdziałanie skutkom suszy	Porada	Część z 7 173		tab. 14	Część z Z.7.L.8
b) dobre praktyki rolnicze mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, program azotanowy oraz wymagania ramowej dyrektywy wodnej						
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	szkolenie	1	12	Tab.2	Z.1.K.1.
	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	szkolenie	217	3908	Tab.2	Z.1.O.1.
	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	konferencja	1	100	Tab.2	Z.1.O.1.
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	informacja	989	989	Tab.4	Z.2.K.1.
	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	informacja	2878	2878	Tab.4	Z.2.O.1.

Zadanie	Tematyka	Forma	L. form	L. osób	Miejsce w programie	Symbol
	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	Informacja na www	2		Tab.4	Z.2.O.1.
Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	porada indywidualna	5814	5814	Tab. 23	Z.2.O.1
c) dobre praktyki rolnicze dotyczących ograniczenia emisji amoniaku do powietrza,						
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku, o którym mowa w art.22a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu	szkolenie	6	72	Tab.2	Z.1.P.1.
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku, o którym mowa w art.22a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu	informacja	651	651	Tab.4	Z.2.P.1.
	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku, o którym mowa w art.22a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu	informacja www	1		Tab.4	Z.2.P.1.
d) ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin,						
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	Technologia produkcji roślinnej- produkcja rolnicza i ogrodnicza	szkolenie	66	792	Tab. 2	Część z Z.1.B.1
	Technologia produkcji roślinnej- produkcja rolnicza i ogrodnicza	konferencja	2	100	Tab. 2	Część z Z.1.B.1

Zadanie	Tematyka	Forma	L. form	L. osób	Miejsce w programie	Symbol
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	Technologia produkcji roślinnej- produkcja rolnicza i ogrodnicza	informacja	6437	6437	Tab. 4	Część z Z.2.B.1
	Technologia produkcji roślinnej- produkcja rolnicza i ogrodnicza	informacja www	1		Tab. 4	Część z Z.2.B.1
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	Technologia produkcji roślinnej- produkcja rolnicza i ogrodnicza	porada indywidualna	część z 19 430		tab. 14	Część z Z.7.B

Priorytet 2. Syntetyczne podsumowanie zadań z uwzględnieniem poszczególnych metod doradczych

Forma/Metoda doradcza	Planowana liczba	liczba uczestników zaplanowanych form /metod
Działalności szkoleniowa:		
Szkolenia	404	6872
Konferencja	4	300
Działalność informacyjna:		
Informacje	11847	11847
Informacje na stronę www.	5	
Działalność doradcza:		
Porady indywidualne	25 244 oraz część z 19 430 i 7 173	

Priorytet 3. Produkcja żywności wysokiej jakości w tym w zakresie:

a) higieny produkcji żywności pochodzenia roślinnego w gospodarstwie,

Bezpieczeństwo produkcji żywności jest priorytetowym zagadnieniem na całym świecie. Higiena produkcji żywności rozumiana jest jako stworzenie warunków do produkcji wyrobów o odpowiedniej jakości zdrowotnej, czyli przede wszystkim bezpiecznych z punktu widzenia zdrowia konsumenta. W ramach realizacji priorytetu organizowane będą szkolenia nt. zwalczania chorób w rzepaku z uwzględnieniem kiły kapustnych. Tematyka ta będzie również dodatkowo prezentowana na szkoleniach z produkcji roślinnej.

b) rolnictwa ekologicznego,

W ramach priorytetu propagowane będą ekologiczne metody produkcji (krajowy system rolnictwa ekologicznego), zgodnie z krajowym Ramowym Planem Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce. Działania te realizowane będą poprzez szkolenia, konferencje, udzielanie informacji i porad indywidualnych. Zorganizowane zostaną 2 konkursy: „Najlepsze gospodarstwo ekologiczne” i „Najlepszy doradca ekologiczny”. W zakresie upowszechniania produkcji rolnej prowadzone będą demonstracje z zakresu technologii produkcji roślinnej w rolnictwie ekologicznym. Ważną rolę odegra doradztwo grupowe, podejmowane z grupą celową rolników dla realizacji konkretnego celu doradczego oraz pomocy w podejmowaniu decyzji. Na szkoleniach podejmowane będą tematy z zakresu produkcji metodami ekologicznymi, sprzedaży produktów ekologicznych i rolnictwa ekologicznego w ramach PROW 2014-2020. W ramach realizacji strategii Europejskiego

Zielonego Ładu Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego będzie w szerokim zakresie propagować rozwój rolnictwa ekologicznego.

- c) bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt, w szczególności w zakresie przepisów obowiązujących przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią

W 2021 roku MODR Warszawa będzie rozpowszechniać wiedzę na temat uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią. Ubój z konieczności pozwala na uratowanie wartości rzeźnej zwierzęcia, w przypadku złamania przez niego kończyny, kręgosłupa lub ulegnięciu innemu urazowi. Tematyka ta będzie dodatkowo poruszana na konferencji pt. *Najważniejsze aspekty wpływające na sukces chowu i hodowli bydła mięsnego*. Będą również udzielane informacje i porady indywidualne.

- d) możliwości i sposobów wykorzystywania pasz niemodyfikowanych genetycznie w żywieniu zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem krajowych źródeł białka,

Rośliny strączkowe to doskonały przedplon dla roślin następczych. Wiążą one azot atmosferyczny, dzięki czemu ich nasiona są bogatym źródłem białka, przez co mogą być alternatywą, dla genetycznie modyfikowanej soi w paszach. Dla zapewnienia odpowiednio dużych partii nasion roślin strączkowych dla przemysłu paszowego, należy zwiększyć powierzchnie ich uprawy i uzyskiwane plony. Potrzebne jest zatem dalsze propagowanie uprawy tych wysokobiałkowych roślin oraz doskonalenie ich technologii uprawy. W 2021 roku MODR z wyżej wymienionej tematyki zaplanował konferencję zaplanowaną przy współpracy z IUNG Puławy pt. *Prawidłowa uprawa roślin strączkowych* oraz szkolenia *Technologia uprawy roślin strączkowych z wykorzystaniem białka rodzimego w żywieniu zwierząt*.

- e) przeciwdziałania antybiotykooporności u ludzi i zwierząt

Rosnąca oporność bakterii na antybiotyki stosowane w leczeniu ludzi sprawia, że coraz częściej zwraca się uwagę na konieczność podjęcia działań zmierzających do ograniczenia nadużywania antybiotyków w produkcji zwierzęcej. Aby zapobiec masowemu profilaktycznemu podawaniu antybiotyków zwierzętom, należy upowszechniać wiedzę na temat zagrożeń płynących z nadmiernego i nierozważnego stosowania antybiotyków w ich leczeniu. W związku z tym w 2021 roku zaplanowano działania szkoleniowe, informacyjne i doradcze z tego zakresu.

- f) ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka.

W 2021 roku MODR będzie kontynuował swoje działania w ramach Programu dla polskiego ziemniaka, który wprowadza m.in. obowiązek wysadzania ziemniaków wolnych od bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* (Cms) oraz *Ralstonia solanacearum* co jest bardzo ważną kwestią higieny produkcji żywności. Odbędą się szkolenia *Prawidłowa uprawa ziemniaka z uwzględnieniem zwalczania bakteriozy pierścieniowej ziemniaka i śluzaka* oraz *Integrowana ochrona roślin rolniczych z uwzględnieniem zwalczania bakteriozy pierścieniowej ziemniaka i śluzaka*.

Wykaz zadań za pomocą których będzie realizowany Priorytet 3.

Zadanie	Tematyka	Forma	L. form	L. osób	Miejsce w programie	Symbol
a) higieny produkcji żywności pochodzenia roślinnego w gospodarstwie						
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	Technologia produkcji roślinnej - higiena produkcji	szkolenie	33	396	tab.2	Część Z.1.B.1
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	Technologia produkcji roślinnej - higiena produkcji	informacja	2000	2000	tab.4	Część Z.1.B.1
	Technologia produkcji roślinnej - higiena produkcji	informacja www	1		tab.4	Część Z.1.B.1
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	Technologia produkcji roślinnej - higiena produkcji	porada	część z 19 430		tab. 14	Część Z.7.B
b) rolnictwa ekologicznego						
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	Rolnictwo ekologiczne	szkolenie	17	204	tab. 2	Z.1.D
	Rolnictwo ekologiczne	szkolenie wyjazdowe	1	20	tab. 2	Z.1.D
	Rolnictwo ekologiczne	konferencja	2	150	tab. 2	Z.1.D
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	Rolnictwo ekologiczne	informacja	2631	2631	tab.4	Z.2.D
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	Rolnictwo ekologiczne	porada indywidualna	2876	2876	tab. 14	Z.7.D
	Rolnictwo ekologiczne	doradztwo grupowe	7	38	tab. 14	Z.7.D
	Rolnictwo ekologiczne	konkurs	2		tab. 16	Z.7.D
	Rolnictwo ekologiczne	demonstracja	3	3	tab. 16	Z.7.D
c) bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt, w szczególności w zakresie przepisów obowiązujących przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią						
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	Technologia produkcji zwierzęcej	szkolenie	17	204	tab. 2	Z.1.B.2.
	Technologia produkcji zwierzęcej	szkolenie wyjazdowe	1	20	tab. 2	Z.1.B.2.
	Technologia produkcji zwierzęcej	konferencja	1	50	tab. 2	Z.1.B.2.
	Ustawa o ochronie zwierząt	Dodatkowa informacja przekazywana na szkoleniach różnej tematyki	30		Tabela dodatkowa	

Zadanie	Tematyka	Forma	L. form	L. osób	Miejsce w programie	Symbol
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	Technologia produkcji zwierzęcej	informacja	2564	2564	tab. 4	Z.2.B.2.
	Ustawa o ochronie zwierząt	informacja	875	875	tab. 4	Z.2.L.7
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	Technologia produkcji zwierzęcej	porada indywidualna	część z 19 430		tab.14	Z.7.B.2.
	Technologia produkcji zwierzęcej	doradztwo grupowe	36	189	tab.14	Część z Z.7.B.
	Technologia produkcji zwierzęcej	demonstracja	12	12	tab.14	Część z Z.7.B.
	Technologia produkcji zwierzęcej	pokaz	6	36	tab. 15	Z.2.B.2
d) możliwości i sposobów wykorzystywania pasz niemodyfikowanych genetycznie w żywieniu zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem krajowych źródeł białka,						
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	Technologia produkcji roślinnej- rośliny wysokobiałkowe	szkolenie	42	504	tab. 2	Część z Z.1.B.1
	Technologia produkcji roślinnej- rośliny wysokobiałkowe	konferencja	1	50	tab.2	Część z Z.1.B.1
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	Technologia produkcji roślinnej- rośliny wysokobiałkowe	informacja	2359	2359	tab. 4	Część z Z.2.B.1
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	Technologia produkcji roślinnej- rośliny wysokobiałkowe	porada indywidualna	część z 19 430		tab. 14	Część z Z.7.B
	Technologia produkcji roślinnej- rośliny wysokobiałkowe	demonstracja	33	33	tab. 15	Część z Z.1.B.1
e) przeciwdziałania antybiotykooporności u ludzi i zwierząt						
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	Przeciwdziałanie antybiotykooporności	szkolenie	8	96	tab. 2	część z Z.1.B.3
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	Przeciwdziałanie antybiotykooporności	informacja	463	463	tab. 4	część z Z.2.B.3
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	Przeciwdziałanie antybiotykooporności	porada indywidualna	część z 19 430		tab. 14	część z Z.7.B
f) ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka						
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i	Prawidłowa uprawa ziemniaka z uwzględnieniem zwalczania bakteriozy	szkolenie	9	108	tab. 2	część z Z.1.B.1.

Zadanie	Tematyka	Forma	L. form	L. osób	Miejsce w programie	Symbol
innych mieszkańców obszarów wiejskich	pierścieniowej ziemniaka					
	Zasady integrowanej ochrony roślin	szkolenie	38	456	tab. 2	Z.1.L.2.
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	Prawidłowa uprawa ziemniaka z uwzględnieniem zwalczania bakteriozy pierścieniowej ziemniaka	informacja	1193	1193	tab. 4	część z Z.2.B.1.
	Zasady integrowanej ochrony roślin	informacja	2039	2039	tab. 4	Z.2.L.2.
	Prawidłowa uprawa ziemniaka z uwzględnieniem zwalczania bakteriozy pierścieniowej ziemniaka	Informacja www	1		tab. 4	część z Z.2.B.1.
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	Prawidłowa uprawa ziemniaka z uwzględnieniem zwalczania bakteriozy pierścieniowej ziemniaka	porada indywidualna	część z 19430		tab. 14	Część z Z.7.B
	Zasady integrowanej ochrony roślin	porada indywidualna	część z 7 173		tab. 14	Część z Z.7.B

Priorytet 3. Syntetyczne podsumowanie zadań z uwzględnieniem poszczególnych metod doradczych

Forma/Metoda doradcza	Planowana liczba	liczba uczestników zaplanowanych form /metod
Działalności szkoleniowa:		
Szkolenia	164	1 968
Konferencja	4	200
Szkolenia wyjazdowe	2	40
Działalność informacyjna:		
Informacje	13249	13 249
Informacje na stronę www.	2	
Działalność doradcza:		
Porady indywidualne	2876 oraz część z 19 430	
Doradztwo grupowe	7	38
Konkurs	2	
Demonstracja	48	48

Priorytet 4. Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek na małą skalę w tym w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia, oraz rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej położone na terenie gospodarstwa.

W 2021 roku doradcy MODR Warszawa będą zwracali szczególną uwagę na upowszechnianie wśród rolników wiedzy na temat produkcji żywności w gospodarstwie

i wprowadzanie jej na rynek na małą skalę w różnych formach działalności tj. rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia. Będzie upowszechniana także wiedza nt. rzeźni o małej zdolności produkcyjnej położonych na terenie gospodarstwa. Lokalna produkcja żywności od wielu lat jest elementem struktury obszarów wiejskich, a w ostatnich latach obserwuje się jej stały rozkwit. Rozwój lokalnego sektora żywności jest przedmiotem znacznego zainteresowania rolników i mieszkańców obszarów wiejskich, jako że może on przynieść wiele korzyści gospodarczych, środowiskowych i społecznych. Może się to odbywać na przykład przez zwiększenie udziału rolników w wartości dodanej, wzmocnienie gospodarek lokalnych, budowanie bezpieczeństwa żywnościowego gospodarstw domowych, zapewnienie osobom o niskich dochodach dostępu do dobrej żywności i zdrowej diety, wspieranie małych przedsiębiorstw i poprawienie rentowności małych gospodarstw. Takie ukierunkowane wsparcie może obecnie doprowadzić do tego, że krótkie łańcuchy dostaw oraz bardziej zdecentralizowane modele produkcji i spożycia żywności przestaną być jedynie marginalną działalnością, a staną się jednym z głównych elementów produkcji rolnej i konsumpcji żywności. Priorytet będzie realizowany poprzez różne formy doradcze, tj. szkolenia, konferencje (także w formie online), udzielanie rolnikom informacji i porad.

Tworzenie grup producenckich jest od wielu lat propagowane w Polsce. Wobec utrzymywania się nadal znacznego rozproszenia rolniczej produkcji towarowej i relatywnie dużej koncentracji w segmencie jej zbytu, tworzenie i działanie w ramach grup producentów rolnych w Polsce jest nieodzownym warunkiem poprawy pozycji rynkowej i polepszenia sprawności funkcjonowania dla wielu gospodarstw. Konsolidacja producentów, zarówno pozioma, jak i pionowa powoduje skracanie łańcucha dostaw poprzez eliminację pośredników. Przyczynia się również do podniesienia opłacalności produkcji i zwiększenia dochodów producentów rolnych.

Wykaz zadań za pomocą których będzie realizowany Priorytet 4.

Zadanie	Tematyka	Forma	L. form	L. osób	Miejsce w programie	Symbol
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	szkolenie	12	144	tab. 2	Z.1.A.3.
	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	szkolenie wyjazdowe	2	40	tab. 2	Z.1.A.3.
	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	konferencja	2	150	tab. 2	Z.1.A.3.
	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	szkolenie	2	24	tab. 2	Z.1.J.2.
	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w	konferencja	1	50	tab. 2	Z.1.J.2.

Zadanie	Tematyka	Forma	L. form	L. osób	Miejsce w programie	Symbol
	tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona					
	Rolniczy handel detaliczny	szkolenie	17	204	tab. 2	Z.1.J.3.
	Rolniczy handel detaliczny	szkolenie wyjazdowe	1	20	tab. 2	Z.1.J.3.
	Rolniczy handel detaliczny	konferencja	1	50	tab. 2	Z.1.J.3.
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	informacja	650	650	tab. 4	Z.2.A.3.
	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	informacja	514	514	tab. 4	Z.2.J.2.
	Rolniczy handel detaliczny	informacja	556	556	tab. 4	Z.2.J.3.
	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	informacja www	1		tab. 4	Z.2.A.3.
	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	informacja www	1		tab. 4	Z.2.J.2.
	Rolniczy handel detaliczny	informacja www	1		tab. 4	Z.2.J.3.
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	porada indywidualna	część z 6850		tab. 14	część Z.7.A
Zadanie 8 Podejmowanie decyzji na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi ekologicznego i funkcjonalnego urzędnika gospodarstwa domowego	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	porada indywidualna	Część z 1 760		tab. 17	Część Z.8.J
	Rolniczy handel detaliczny	porada indywidualna			Tab.17	Część Z.8.J

Priorytet 4. Syntetyczne podsumowanie zadań z uwzględnieniem poszczególnych metod doradczych

Forma/Metoda doradcza	Planowana liczba	liczba uczestników zaplanowanych form /metod
Działalności szkoleniowa:		
Szkolenia	31	372
Konferencja	4	250
Szkolenia wyjazdowe	3	60
Działalność informacyjna:		
Informacje	1720	1720
Informacje na stronę www.	3	
Działalność doradcza:		
Porady indywidualne	Część z 6850 i 1760	

Priorytet 5. Współpraca i różne formy wspólnego działania (formalne i nieformalne) w szczególności grupy i organizacje producentów, grupy operacyjne EPI.

W 2021 roku doradcy MODR zwrócą uwagę na zagadnienia dotyczące zasad funkcjonowania grup producentów rolnych. Wskazywane będą tu korzyści wynikające ze wspólnej organizacji produkcji i przygotowania płodów rolnych do sprzedaży oraz możliwości pozyskania wsparcia finansowego ze środków publicznych. Udzielane będą informacje oraz porady indywidualne z tej tematyki.

Zostanie również zwrócona uwaga na współpracę z lokalnymi organizacjami społecznymi tj. Koła Gospodyń Wiejskich czy Lokalne Grupy Działania. Spotkania będą dotyczyły celowości zrzeszania się i korzyści płynących ze współpracy w ramach tych organizacji, w tym możliwości pozyskania środków zewnętrznych na działania podejmowane przez KGW.

W ramach promocji oraz wsparcia organizowania się producentów rolnych w formalne i nieformalne grupy, doradcy MODR Warszawa poprzez szkolenia, konferencje, doradztwo grupowe oraz porady i informacje będą docierali do rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. Planowane jest informowanie o nowoplanowanej formie zrzeszania – spółdzielniach gospodarstw rolnych. Ma ona na celu wzmocnienie rodzinnych gospodarstw rolnych. Działalność doradcza będzie również ukierunkowana na tworzenie grup operacyjnych EPI, które mogą powstawać w celu poszukiwania i testowania innowacyjnych rozwiązań proponowanych przez Instytuty naukowe oraz wyższe uczelnie. Stworzenie grup umożliwia nie tylko wspólne działanie, ale również stwarza możliwość ubiegania się o środki finansowe z Działania Współpraca.

Wykaz zadań za pomocą których będzie realizowany Priorytet 5.

Zadanie	Tematyka	Forma	L. form	L. osób	Miejsce w programie	Symbol
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	szkolenie	1	12	tab. 2	Z.1.E.3.
	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	konferencja	1	100	tab. 2	Z.1.H.1.

Zadanie	Tematyka	Forma	L. form	L. osób	Miejsce w programie	Symbol
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	informacja	653	653	tab. 4	Z.2.E.3.
	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	informacja	364	364	tab. 4	Z.2.H.1.
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	porada indywidualna	część z 1663		tab. 14	część z Z.7.H.
Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	porada indywidualna	część z 1770		tab. 20	część z Z.9.E

Priorytet 5. Syntetyczne podsumowanie zadań z uwzględnieniem poszczególnych metod doradczych

Forma/Metoda doradcza	Planowana liczba	liczba uczestników zaplanowanych form /metod
Działalności szkoleniowa:		
Szkolenia	1	12
Konferencja	1	100
Działalność informacyjna:		
Informacje	1117	1117
Działalność doradcza:		
Porady indywidualne	Część z 1663 i 1770	

Priorytet 6. Prowadzenie i wykorzystanie ewidencji przychodów i rozchodów rolników.

W 2021 doradcy MODR Warszawa będą przekazywać rolnikom wiedzę na temat istotności i korzyści płynących z prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów. W Polsce dominują gospodarstwa rolne nieobjęte obowiązkiem prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów ani przez ustawę o rachunkowości ani przez przepisy podatkowe. Obecnie rolnicy sami powinni dążyć do prowadzenia rachunkowości w różnej formie, choćby tej uproszczonej. Prowadzenie zapisów rachunkowych umożliwia racjonalne prowadzenie działalności, pomaga w podejmowaniu trafnych decyzji, wspomaga planowanie działań oraz może ułatwić rozwój gospodarstwa. Prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów może dostarczyć rolnikowi podstawowych danych finansowych, które odzwierciedlają kondycję finansową gospodarstwa a co za tym idzie mogą pomóc w analizie przedsięwzięć gospodarstwa oraz ułatwić ubieganie się o środki inwestycyjne takie jak kredyty, premie w ramach funduszy unijnych czy ubieganie się o zwrot

poniesionych kosztów. Prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów stało się wymogiem dla tych rolników, którzy skorzystali z dofinansowania w ramach PROW na lata 2014-2020. Dlatego też beneficjenci takich działań jak Restrukturyzacja małych gospodarstw, Modernizacja gospodarstw rolnych czy Premie dla młodych rolników są zobowiązani do prowadzenia uproszczonej rachunkowości w postaci ewidencji sprzedaży i wydatków, które miały miejsce w gospodarstwie. W ramach realizacji priorytetu zostanie zorganizowana konferencja, będą prowadzone szkolenia w formie stacjonarnej lub online oraz będziemy udzielali porad i informacji z tego zakresu.

Wykaz zadań za pomocą których będzie realizowany Priorytet 6.

Zadanie	Tematyka	Forma	L. form	L. osób	Miejsce w programie	Symbol
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	Rachunkowość rolna	szkolenie	57	684	tab. 2	Z.1.C.1.
	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	szkolenie	1	12	tab. 2	Z.1.C.3.
	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	szkolenie	39	468	tab. 2	Z.1.I.1.
	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	konferencja	1	100	tab. 2	Z.1.I.1.
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	Rachunkowość rolna	informacja	2498	2498	tab. 4	Z.2.C.1.
	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	informacja	901	901	tab. 4	Z.2.C.3.
	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	informacja	825	825	tab. 4	Z.2.I.1
	Rachunkowość rolna	informacja www	1		tab. 4	Z.2.C.1.
	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	informacja www	1		tab. 4	Z.2.C.3.
	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	informacja www	2		tab. 4	Z.2.I.1
Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej.	Rachunkowość rolna	porada indywidualna	2503	2503	tab. 25	Z.11.C.1
	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	porada indywidualna	1100	1100	tab. 25	Z.11.C.3
	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	porada indywidualna	1404	1404	tab. 25	Z.1.I.3.

Priorytet 7. Wdrażanie Wspólnej polityki Rolnej, w tym upowszechnienie wiedzy na temat wypełniania wniosku o płatności obszarowe drogą elektroniczną.

W 2021 roku MODR będzie zwracał szczególną uwagę na upowszechnianie wśród rolników wiedzy na temat wdrażania Wspólnej Polityki Rolnej, w tym upowszechnianie wiedzy na temat wypełniania wniosku o płatności obszarowe drogą elektroniczną.

Ze względu na czekające nas zmiany związane z przygotowaniem Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, okresem przejściowym do końca 2022 roku i automatycznym wydłużeniem programów rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020 o 2 lata, podejmowane w 2021 r. przez MODR działania skierowane będą na przygotowanie mieszkańców obszarów wiejskich do bardziej efektywnego korzystania z funduszy PROW 2014- 2020.

Tematyka prowadzonych szkoleń będzie uwzględniała zmiany w płatnościach obszarowych na 2021 r. oraz aktualne akty prawne dotyczące zmian w ogłaszanych naborach na działania PROW 2014-2020. Nadal będziemy informować rolników o działaniu „Dobrostan zwierząt”, jak również o nowych elementach Wspólnej Polityki Rolnej po 2020 roku tj. Strategie: od pola do stołu i bioróżnorodności – Zielony Ład.

W 2021 roku MODR będzie również zwracał szczególną uwagę na upowszechnianie wśród rolników wiedzy na temat systemu wsparcia bezpośredniego w formie elektronicznej. Priorytet będzie realizowany poprzez organizację różnych form doradczych, tj. szkolenia, konferencje online, doradztwo grupowe, udzielanie rolnikom informacji i porad.

Wykaz zadań za pomocą których będzie realizowany Priorytet 7.

Zadanie	Tematyka	Forma	L. form	L. osób	Miejsce w programie	Symbol
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	Płatności bezpośrednie	szkolenie	162	1944	tab. 2	Z.1.G.1.
	PROW	szkolenie	132	1584	tab. 2	Z.1.G.2.
	Inne programy	szkolenie	4	48	tab. 2	Z.1.G.5.
	PROW	konferencja	1	100	tab. 2	Z.1.G.2.
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	Płatności bezpośrednie	informacja	12029	12029	tab. 4	Z.2.G.1.
	PROW	informacja	17267	17267	tab.4	Z.2.G.2.
	Inne programy	informacja	921	921	tab.4	Z.2.G.5.
	Płatności bezpośrednie	informacja www	2		tab. 4	Z.2.G.1.
	PROW	informacja www	4		tab.4	Z.2.G.2.
Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	Płatności bezpośrednie	porada indywidualna	15487	15487	tab. 8	Z.4.I.1
	PROW	porada indywidualna	21361	21361	tab. 8	Z.4.I.2
	Inne programy	porada indywidualna	1517	1517	tab. 8	Z.4.I.5
	Płatności bezpośrednie	doradztwo grupowe	7	29	tab. 8	Z.4.I.1
	PROW	doradztwo grupowe	7	21	tab. 8	Z.4.I.2
	Inne programy	doradztwo grupowe	1	3	tab. 8	Z.4.I.5

Priorytet 7. Syntetyczne podsumowanie zadań z uwzględnieniem poszczególnych metod doradczych

Forma/Metoda doradcza	Planowana liczba	liczba uczestników zaplanowanych form /metod
Działalności szkoleniowa:		
Szkolenia	298	3576
Konferencja	1	100
Działalność informacyjna:		
Informacje	30 217	30 217
Informacje na stronę www.	6	
Działalność doradcza:		
Porady indywidualne	38365	
Doradztwo grupowe	15	53

Priorytet 8. Upowszechnianie tematyki pszczoły miodnej i dzikich zapylaczy.

Powyższe zagadnienie zostało uznane przez MODR Warszawa jako priorytetowe na terenie województwa mazowieckiego w 2021 roku.

W rolnictwie 80% upraw zapylanych jest przez owady najczęściej pszczołowate. W ostatnich latach populacja tych owadów zaczęła się gwałtownie zmniejszać. W celu uświadomienia rolnikom ogromnej roli pszczół i innych zapylaczy w produkcji rolniczej, ogrodniczej zostanie przeprowadzona konferencja, szkolenia oraz demonstracje z tego zakresu.

W Oddziale Płock MODR Warszawa funkcjonuje pasieka demonstracyjna mająca na celu propagowanie odpowiednich praktyk pszczelarskich. W 2021 roku planowana jest współpraca z Pasieką Hodowlaną KRiK sp. z o.o z siedzibą w Parzniewie mająca za cel dołączenie MODR Warszawa do krajowego programu ochrony zasobów genetycznych pszczół środkowoeuropejskich linii M Kampinoska i zasiedlenie 11 uli matkami linii M. Kampinoska. W projekcie uczestniczyć będzie pasieka wiodąca KRiK w Parzniewie, Instytut Zootechniki w Balicach, Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt, PKN Orlen i pasieka przy MODR o/Płock. Głównym celem do osiągnięcia jest współpraca z pasieką wiodącą, w celu ochrony zasobów genetycznych pszczół ras rodzimych, stworzenie grupy pszczelarzy z powiatów płockiego, sierpeckiego i gostynińskiego, którzy chcieliby uczestniczyć w programie ochrony zasobów genetycznych i popularyzacja linii pszczół M. Kampinoska. Planowane jest również we współpracy z PKN Orlen przygotowanie serii filmów propagujących życie rodziny pszczelej w czasie roku.

Wykaz zadań za pomocą których będzie realizowany Priorytet 8.

Zadanie	Tematyka	Forma	l. form	l. osób	Miejsce w programie	Symbol
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	Ochrona i znaczenie pszczoły miodnej w rolnictwie	szkolenie	5	60	tab. 2	część z Z.1.L.8
	Ochrona i znaczenie pszczoły miodnej w rolnictwie	konferencja	1	50	tab. 2	część z Z.1.L.8

Zadanie	Tematyka	Forma	l. form	l. osób	Miejsce w programie	Symbol
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	Ochrona i znaczenie pszczoły miodnej w rolnictwie	informacja	401	401	tab. 4	część z Z.2.L.8
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	Ochrona i znaczenie pszczoły miodnej w rolnictwie	porada indywidualna	część z	7173	tab. 14	część z Z.7.L.8
	Ochrona i znaczenie pszczoły miodnej w rolnictwie	demonstracja	4	4	tab. 15	Z.7.L.8

Priorytet 8. Syntetyczne podsumowanie zadań z uwzględnieniem poszczególnych metod doradczych

Forma/Metoda doradcza	Planowana liczba	liczba uczestników zaplanowanych form /metod
Działalności szkoleniowa:		
Szkolenia	5	60
Konferencja	1	50
Szkolenia wyjazdowe		
Działalność informacyjna:		
Informacje	401	
Informacje na stronę www.		
Działalność doradcza:		
Porady indywidualne	Część z 7173	
Demonstracja	4	53

Jako **priorytet przekrojowy** planowane są działania w formie doradztwa grupowego (uwzględnione w poszczególnych zadaniach) oraz poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą. Zaplanowano transfer wiedzy i innowacji poprzez spotkanie wykładowców (nauki) z uczestnikami (praktyką), którzy będą mogli wejść w interakcję m.in. poprzez dyskusję w panelach dyskusyjnych. Będzie to realizowane np. w ramach konferencji przedstawionej w punkcie Z.1A. Zwrócona zostanie również uwaga na tworzenie grup operacyjnych EPI, które MODR Warszawa będzie aktywnie wspierać a także w nich współuczestniczyć.

Zadanie 1.

Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

W działalności szkoleniowej, planowanej na 2021 r., zostały uwzględnione priorytety określone przez MRiRW i potrzeby rolników oraz mieszkańców wsi z terenu województwa mazowieckiego. Zadanie to obejmuje całą działalność szkoleniową (także realizowaną w ramach projektów i SIR, której przedstawienie znajduje się w częściach C.3 i C.4 Programu) realizowaną przez Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Oprócz części opisowej poszczególnych zakresów tematycznych planowanych szkoleń zadanie to opisane jest za pomocą dwóch tabel:

tabeli nr 1. - syntetycznego zestawienia liczbowego podstawowych form pracy w działalności szkoleniowej oraz tabeli nr 2. - zestawienia informacji na temat zadań szkoleniowych wg szczegółowych tematów i form pracy.

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną związaną z SARS-CoV-2 może wystąpić konieczność zmiana sposobu realizacji szkoleń ze stacjonarnych na zdalną, część z form szkoleniowych (szkoleń i konferencji) przedstawionych poniżej planowana jest do realizacji z użyciem metod pracy zdalnej: webinary i spotkania online z wykorzystaniem platform ClickMeeting oraz Googlemeet. Ostateczna liczba szkoleń w formie zdalnej będzie uwarunkowana od sytuacji epidemicznej oraz możliwości technicznych i organizacyjnych ośrodka.

Z.1.A. Szkolenia w zakresie stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego przetwórstwa rolno-spożywczego

W zakresie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 35 szkoleń dla minimum 452 osób, 5 szkoleń wyjazdowych dla 100 osób i 6 konferencji dla 500 osób.

Działalność szkoleniowa z zakresu produkcji rolniczej będzie się skupiać na popularyzacji nowoczesnych rozwiązań w produkcji roślinnej. Tematyka szkoleń wyjazdowych pozwalać będzie rolnikowi na zapoznanie się z postępem agrotechnicznym m.in. z nowymi technologiami uprawy, nowymi odmianami roślin uprawnych a także z nowoczesnymi maszynami i urządzeniami rolniczymi. Podczas szkoleń odbiorcy będą mieli okazję pozyskać najnowsze informacje z zakresu produkcji roślinnej, które pozwolą usprawnić własne gospodarstwo. Szkolenia dotyczące roślin rolniczych obejmą najnowsze środowiskowe metody produkcji przede wszystkim zbóż, kukurydzy, roślin okopowych, oleistych i strączkowych. Zwrócona zostanie szczególna uwaga na korzyści wynikające ze stosowania kwalifikowanego materiału siewnego, poruszona będzie tematyka rolnictwa precyzyjnego, w tym zrównoważonego nawożenia roślin. W zakresie produkcji ogrodniczej szkolenia obejmą również najnowsze środowiskowe metody produkcji owoców i warzyw.

Planowane są konferencje pt. *Nowe rozwiązania w uprawie i ochronie kukurydzy*, *Doroczne spotkanie producentów zbóż* oraz *Uprawa winorośli innowacją w polskim ogrodnictwie, a także Współpraca między nauką a praktyką - przykłady innowacyjnych rozwiązań*

Jednym z ważniejszych działań realizowanych przez doradców MODR Warszawa, będzie także wspieranie przetwórstwa rolno-spożywczego prowadzonego na niewielką skalę na poziomie gospodarstwa. W tym zakresie planowane są szkolenia, szkolenia wyjazdowe oraz konferencje dla producentów rolnych zainteresowanych prowadzeniem działalności lub prowadzących taką działalność. Tematyka szkoleń i konferencji dotyczyć będzie przetwarzania i sprzedaży żywności w gospodarstwach rolnych, oraz rzeźni o małej zdolności produkcyjnej położonych na terenie gospodarstwa, co ściśle wpisuje się w realizację powyższych priorytetów.

Z.1.B. Szkolenia w zakresie rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjnych gospodarstw rolnych

W zakresie rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjnych gospodarstw rolnych zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 185 szkoleń dla minimum 2220 osób, 1 szkolenie wyjazdowe dla 20 osób i 5 konferencji dla 250 osób.

W zakresie produkcji roślinnej realizacja szkoleń koncentrować się będzie na zapoznaniu rolnika z technikami prawidłowej uprawy roślin rolniczych m.in. zbóż, rzepaku, kukurydzy czy roślin strączkowych. Doradcy MODR Warszawa zwrócą uwagę rolników na groźną chorobę jaką jest kiła kapustnych. Będą realizowane również szkolenia *Prawidłowa uprawa ziemniaka z uwzględnieniem zwalczania bakteriozy pierścieniowej ziemniaka* (jako element realizacji Programu dla polskiego ziemniaka) oraz *Technologia uprawy roślin strączkowych, z wykorzystaniem białka rodzimego w żywieniu zwierząt*. Podczas szkoleń przekazane zostaną również informacje na temat ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin oraz zagadnienia dobrej praktyki rolniczej. Planowane są również konferencje *Zwalczanie chorób w rzepaku z uwzględnieniem kiły kapustnych* oraz *Prawidłowa uprawa roślin strączkowych*. W zakresie produkcji ogrodniczej szkolenia obejmą aktualne zalecenia technologiczne w uprawie truskawek.

W ramach szkoleń dotyczących produkcji zwierzęcej, szczególna uwaga skupiona będzie na tematyce bioasekuracji w gospodarstwie rolnym. Uczestnicy będą mieli okazję zapoznać się z zasadami zabezpieczenia gospodarstwa przed chorobami, w szczególności przed ASF. Ważnym elementem realizacji tej tematyki będą również szkolenia, podczas których omawiana będzie technologia produkcji z uwzględnieniem zasad wzajemnej zgodności (cross-compliance) oraz dobrostanu zwierząt. Doradcy MODR Warszawa przedstawiają również aspekt żywienia krów, jego wpływ na płodność, wydajność i zdrowotność bydła. Celem zaplanowanych szkoleń będzie również zapoznanie rolników i mieszkańców obszarów wiejskich z zasadami BHP, dobrej praktyki rolniczej oraz uświadomienie odbiorcom jak ważnym elementem jest przestrzeganie podstawowych standardów gospodarowania uwzględniających ochronę środowiska. Przedstawiony zostanie także temat antybiotykooporności u zwierząt. Planowana jest konferencja *Najważniejsze aspekty wpływające na sukces chowu i hodowli bydła mięsnego*.

Z.1.C Szkolenia w zakresie rachunkowości rolnej

W zakresie rachunkowości rolnej zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 58 szkoleń dla minimum 696 osób.

Na szkoleniach z zakresu rachunkowości rolnej w gospodarstwie omówione zostaną zagadnienia związane m.in.: z obowiązkiem rolników korzystających z PROW 2014-2020 do prowadzenia uproszczonej rachunkowości, a także przedstawione zasady ewidencjonowania przychodów i kosztów w działalności rolniczej.

Doradcy MODR Warszawa prześlą także informacje na temat rachunkowości rolnej FADN, którą część rolników prowadzi na zasadzie dobrowolności. Jest to system funkcjonujący we wszystkich krajach członkowskich UE i wykorzystywany do kreowania Wspólnej Polityki Rolnej.

Z.1.D. Szkolenia w zakresie rolnictwa ekologicznego

W zakresie rolnictwa ekologicznego zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 17 szkoleń dla minimum 204 osób, 1 szkolenie wyjazdowe dla 20 osób i 2 konferencje dla 150 osób.

Rolnictwo ekologiczne często nazywane biologicznym, czy organicznym to system gospodarowania charakteryzujący się produkcją w cyklu zamkniętym gleba – roślina – zwierzę, przy zachowaniu dużej samowystarczalności. Traktowane jest jako sposób życia w symbiozie z przyrodą a cele ekologiczne dominują nad ekonomicznymi. W ramach zaplanowanych szkoleń i konferencji przybliżona zostanie beneficjentom idea rolnictwa ekologicznego, możliwość przetwórstwa i sprzedaży produktów ekologicznych, proces certyfikacji gospodarstwa wraz z wymogami dotyczącymi przedstawiania na ekologiczne oraz wsparcie z PROW.

Z.1.E. Szkolenia w zakresie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

W zakresie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 2 szkolenia dla minimum 24 osób.

W tym zakresie planowane są działania szkoleniowe związane z wspieraniem pozarolniczych form przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz współpracą z lokalnymi organizacjami społecznymi (KGW, LGD). Poruszana tematyka będzie dotyczyła m.in. celowości zrzeszania się i współpracy w ramach KGW.

Z.1.F. Szkolenia w zakresie unowocześniania wiejskiego gospodarstwa domowego

W tym zakresie planowane są działania szkoleniowe związane z podnoszeniem standardów wiejskiego gospodarstwa domowego i poprawy jakości życia na obszarach wiejskich. Zostanie przeprowadzone 1 szkolenie dla minimum 12 osób, które będzie dotyczyło zagadnień związanych ze zdrowym stylem życia i przyzagrodową produkcją żywności na potrzeby rodziny.

Z.1.G Szkolenia w zakresie ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych

W zakresie ubiegania się o przyznanie pomocy finansowej z funduszy UE lub innych instytucji zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 298 szkoleń dla minimum 3 576 osób oraz 1 konferencję dla 100 osób.

Celem szkoleń z powyższego zakresu jest nakierowanie rolników i przedsiębiorców na potencjalne możliwości skorzystania z funduszy UE – w ramach działań PROW 2014-2020 z uwzględnieniem działania „Dobrostan zwierząt” oraz uruchomionego w 2019 roku poddziałania leśnego „Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska” (skierowanego szczególnie do właścicieli lasów prywatnych). Ponadto tematyka szkoleń będzie dotyczyła również zagadnień dotyczących scalania gruntów w ramach poddziałania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa

i leśnictwa” PROW 2014-2020, RPO WM 2014-2020 oraz funduszy krajowych i zagranicznych o charakterze pomocowym oraz założeń Wspólnej Polityki Rolnej po roku 2020.

Terminy szkoleń będą dostosowane i skorelowane z terminami naboru wniosków z w/w programów. Na szkoleniach dotyczących płatności bezpośrednich będą upowszechniane informacje na temat możliwości wypełniania wniosków drogą elektroniczną (za pomocą aplikacji e- wniosek) i korzyści wynikających dla rolnika. Z powyższej tematyki zaplanowano szkolenia, szkolenia online oraz konferencje online: Założenia WPR po 2020 roku, Wsparcie wdrażania Wspólnej Polityki Rolnej w tym w zakresie informowania i upowszechniania wiedzy odnośnie założeń WPR po 2020. Tematyka z tego zakresu jest ściśle powiązana jest z realizacją powyższego priorytetu.

Z.1.H. Szkolenia w zakresie modernizacji gospodarstw rolnych, poprawy jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku

W zakresie modernizacji gospodarstw rolnych, poprawy jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienia pozycji rolników na rynku zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 2 konferencje dla 200 osób.

Pierwsza z konferencji będzie dotyczyła bezpieczeństwa żywności - świadomość producenta i konsumenta. Odbiorcy zapoznani zostaną z restrykcyjnymi zasadami wytwarzania żywności jakie obowiązują na terenie Unii Europejskiej, co pozwoli im na dostarczanie bezpiecznej żywności.

Druga dotyczy zagadnienia formalnych i nieformalnych form wspólnego działania producentów rolnych, a jej celem będzie promocja przykładów różnych form współpracy mającej na celu wzmocnienie pozycji rolników na rynku.

Z.1.I Szkolenia z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym

W zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 39 szkoleń dla minimum 468 osób oraz 1 konferencję dla 100 osób.

Celem szkoleń realizowanych w ramach tej tematyki jest wskazanie, jak dobre i racjonalne zarządzanie wpływa na dochód osiągany w gospodarstwie. Umiejętne posługiwanie się rachunkiem ekonomicznym w gospodarstwie rolnym może pomóc w optymalizacji struktury produkcji i poziomu jej intensywności, wyborze stosowanych technologii wytwarzania oraz racjonalizacji kosztów. Przybliżona zostanie również tematyka związana z podatkami w rolnictwie oraz zasadami obrotu ziemią rolną.

Planowana jest również konferencja pn. *Wykorzystanie ewidencji przychodów i rozchodów w zarządzaniu gospodarstwem rolnym.*

Z.1.J. Szkolenia w zakresie promocji produktów lokalnych i regionalnych

W zakresie promocji produktów lokalnych i regionalnych zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 19 szkoleń dla minimum 228 osób, 1 szkolenie wyjazdowe dla 20 osób oraz 2 konferencje dla 100 osób.

W ramach szkoleń z tego zakresu tematycznego omawiane będą zagadnienia legalnych form sprzedaży żywności wytworzonej w gospodarstwie rolnym, krótkich łańcuchów dostaw oraz rolniczego handel detalicznego.

Ponadto planowane jest szkolenie wyjazdowe do Ziołowego Zakątka (Koryciny) oraz konferencje *Krótkie łańcuchy dostaw - bezpieczeństwo i higiena produkcji żywności oraz Legalne formy sprzedaży żywności wytworzonej w gospodarstwie rolnym. Rolniczy handel detaliczny.*

Z.1.K. Szkolenia w zakresie zaleceń zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne

W ramach planowanego szkolenia propagowane będą zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne.

Omawiane będą zagadnienia dotyczące ochrony wód:

- racjonalne i bezpieczne nawożenie azotem
- okresy, kiedy rolnicze wykorzystanie nawozów jest niewłaściwe
- rolnicze wykorzystanie nawozów w na gruntach zamrzniętych, zalanych wodą, nasyconych wodą lub przykrytych śniegiem,
- maszyn i urządzeń do aplikacji nawozów naturalnych
- przechowywanie odchodów zwierzęcych

Powyższe zagadnienia będą również poruszane w ramach szkoleń przedstawionych w zakresie Z.1.O.1

Z.1.L. Szkolenia w zakresie upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

W tym zakresie planowane jest przeprowadzenie 167 szkoleń dla minimum 2724 osób i 3 konferencji dla 200 osób z tematyki dotyczącej m.in. integrowanej produkcji, ochrony środowiska (w tym ochrony pszczoły miodnej i dzikich zapylaczy), energetyki odnawialnej i innych.

Przedstawiona będzie problematyka ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa z uwzględnieniem zagadnień dotyczących badania zasobności gleb, prawa wodnego, retencji wodnej, zapobiegania skutkom suszy oraz korzyści z wapnowania gleb. Tematyka szkoleń (również realizowanych w ramach działalności odpłatnej) będzie uwzględniała założenia *Krajowego planu działania na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin na lata 2018 – 2022*. Poruszane będą również zagadnienia dotyczące zagrożeń związanych ze stosowaniem niedopuszczonych do obrotu oraz sfałszowanych środków ochrony roślin, eliminowania zagrożeń podczas wykonywania zabiegów, uprawnień do żądania informacji o planowanych zabiegach ochrony roślin (szczególnie pszczelarzy i rolników ekologicznych), obowiązujących przepisów dotyczących użytkownikóó środków ochrony roślin.

Celem MODR Warszawa w 2021 roku jest poszerzanie wiedzy z zakresu energetyki odnawialnej nt. możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii przez prosumentów, czyli małe gospodarstwa rolne. Przesłaniem jest przekazanie słuchaczom aktualnej, kompleksowej wiedzy na temat polityki, gospodarki i bezpieczeństwa energetycznego kraju, zobowiązań Polski w zakresie osiągnięcia wymaganego poziomu udziału odnawialnych nośników w bilansie energetycznym kraju. W realizacji tego celu zaplanowano konferencję: „Odnawialne źródła energii szansą dla rozwoju obszarów wiejskich oraz szkolenie obejmujące ten zakres tematyczny.

Ponadto z zakresu ochrony środowiska w rolnictwie zaplanowano szkolenia dotyczące ochrony pszczoły miodnej. *Zaplanowane zostały konferencje Mazowiecka Konferencja Pszczelarska „Ratujmy Pszczoły” – Innowacje w gospodarce pasiecznej oraz Wsparcie dla tworzenia Lokalnych Partnerstw ds. Wody.*

Z.1.M Szkolenia w zakresie działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego

W tym zakresie planowane jest przeprowadzenie 3 szkoleń dla minimum 36 osób.

W tym zakresie planowane są działania związane z kultywowaniem twórczości ludowej, tradycyjnych zawodów, rękodzieła i tradycji kulinarnych. Zostaną przeprowadzone szkolenia dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich, w tym zrzeszonych w Stowarzyszeniach i Kołach Gospodyń Wiejskich.

Z.1.N Szkolenia w zakresie upowszechnienia rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

W tym zakresie planowane jest przeprowadzenie 2 szkoleń dla minimum 24 osób, 2 szkoleń wyjazdowych dla 35 osób i 1 konferencji dla 100 osób.

Celem szkoleń jest promocja wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku oraz ukazanie możliwości pozyskania dodatkowych źródeł dochodu w gospodarstwie poprzez prowadzenie gospodarstw agroturystycznych, turystyki wiejskiej, coraz bardziej popularnych zagród edukacyjnych oraz gospodarstw opiekuńczych. Kontynuowane będą działania w zakresie podnoszenia jakości usług w już funkcjonujących obiektach turystycznych oraz wsparcia uruchamiania nowych. Z tego zakresu tematycznego planowane są szkolenia, szkolenia wyjazdowe oraz konferencje online: *Agroturystyka i turystyka wiejska - przygotowanie gospodarstwa do prowadzenia działalności., Promocja wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, tworzenie sieci współpracy – wyjazd studyjny do Zielonego Zakątka Koryciny, Rozwój działalności turystycznej na obszarach wiejskich - doskonalenie oferty turystycznej.*

Z.1.O. Szkolenia w zakresie realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych

Z tematyki programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych planowane jest 226 szkoleń dla minimum 4016 osób i 1 konferencja dla 100 osób.

Tematyka szkoleń będzie obejmowała wdrażanie działania rolno-środowiskowo-klimatycznego oraz promowanie praktyk zachęcających do zrównoważonego gospodarowania gruntami, ochrony cennych siedlisk i zagrożonych gatunków ptaków, różnorodności krajobrazu oraz ochrony zagrożonych zasobów genetycznych roślin uprawnych i zwierząt gospodarskich.

Praktyki stosowane w ramach Działania wpływają na zróżnicowanie różnorodności biologicznej w krajobrazie wiejskim, przyczyniają się do zwiększenia różnorodności gatunkowej i liczebności owadów zapylających, a także do tworzenia siedlisk występowania wielu innych gatunków zwierząt. Obecnie cały obszar kraju został wyznaczony jako obszar, na którym należy

realizować wymogi programu działań w celu zmniejszenia i zapobiegania zanieczyszczeniu wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. W ramach działań z tego zakresu zwrócona zostanie uwaga na obowiązki rolnika wynikające z „Programu Działania” oraz na praktyczne aspekty tego zagadnienia. Propagowana będzie m.in. wiedza na temat opracowywania planów nawożenia azotem, wyliczania maksymalnych dawek nawożenia azotem, prowadzenie dokumentacji w tym zakresie. Z tego zakresu tematycznego planowane są szkolenia, szkolenia wyjazdowe, 2 konferencje nt. *Upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych mających na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, programu azotanowego oraz wymagań ramowej dyrektywy wodnej oraz Ochrona wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, programu azotanowego oraz wymagań ramowej dyrektywy wodnej, Ochrona bioróżnorodności, w tym Natura 2000.*

Z.1.P. Szkolenia w zakresie Zaleceń zawartych w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku, o którym mowa w art.22a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu

Z tej tematyki planowane jest 6 szkoleń dla minimum 72 osób.

Szkolenia z tego zakresu będą miały na celu upowszechnianie metod ograniczania emisji amoniaku z rolnictwa, a także racjonalnego zarządzania azotem w gospodarstwach rolnych. Będą szczegółowo przedstawiane zapisy zawarte „Kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczania emisji amoniaku”, który obejmuje przede wszystkim kwestie niskoemisyjnych technik rozpraszania i przechowywania nawozów oraz systemów utrzymywania i żywienia zwierząt.

Tab. 1. Działalność szkoleniowa wg form

L.p.	Forma	Liczba form	Liczba uczestników
1	2	3	4
1	Szkolenie	1 059	16 809
2	Szkolenie wyjazdowe	10	
3	Konferencja	25	

Tab. 2. Działalność szkoleniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7
Z.1.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	35	5	6	46	1 052
Z.1.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	16	3	4	23	634
Z.1.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	7			7	84
Z.1.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	12	2	2	16	334
Z.1.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	185	1	5	191	2 490

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7
Z.1.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	117		3	120	1 554
Z.1.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	17	1	1	19	274
Z.1.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności	20		1	21	290
Z.1.B.5.	BHP	19			19	228
Z.1.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	12			12	144
Z.1.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	58			58	696
Z.1.C.1.	Rachunkowość rolna	57			57	684
Z.1.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	1			1	12
Z.1.D.	Rolnictwo ekologiczne	17	1	2	20	374
Z.1.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	10	1	2	13	290
Z.1.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW	7			7	84
Z.1.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	2			2	24
Z.1.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	1			1	12
Z.1.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	1			1	12
Z.1.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	1			1	12
Z.1.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	1			1	12
Z.1.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	298		1	299	3 676
Z.1.G.1.	Płatności bezpośrednie	162			162	1 944
Z.1.G.2.	PROW	132		1	133	1 684
Z.1.G.5.	Inne programy	4			4	48
Z.1.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku			2	2	200
Z.1.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji			1	1	100
Z.1.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP			1	1	100
Z.1.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	39		1	40	568
Z.1.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	39		1	40	568
Z.1.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	19	1	2	22	348
Z.1.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	2		1	3	74
Z.1.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	17	1	1	19	274
Z.1.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	1			1	12
Z.1.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	1			1	12

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7
Z.1.L.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	167		3	171	2 974
Z.1.L.1.	Zasady integrowanej produkcji	1			1	12
Z.1.L.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	38			38	456
Z.1.L.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	1		1	2	62
Z.1.L.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	127		3	129	2 444
Z.1.M.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędnika gospodarstwa rolnego	3			3	36
Z.1.M.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	1			1	12
Z.1.M.3.	Tradycje kulinarne	2			2	24
Z.1.N.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	2	2	1	5	159
Z.1.N.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka, turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	2	2	1	5	159
Z.1.O.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	226		1	227	4 116
Z.1.O.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	217		1	218	4 008
Z.1.O.2.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	8			8	96
Z.1.O.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	1			1	12
Z.1.P.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku, o którym mowa w art.22a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu	6			6	72
Z.1.P.1.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku, o którym mowa w art.22a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu	6			6	72
RAZEM		1 059	10	25	1 094	16 809

W powyższej tabeli zawarto wszystkie formy szkoleniowe realizowane nieodpłatnie dla beneficjenta finansowanych i współfinansowanych z dotacji celowej. Poniżej przedstawiono formy szkoleniowe planowane w ramach działań opisanych w pkt C3 i C4

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników	Źródło współfinansowa nia
1	2	3	4	5	6	7	
Z.1.O.1.	Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne.	163			163	3260	Projekt
Z.1.L.8	Wsparcie dla tworzenia Lokalnych Partnerstw ds. Wody	90		1	91	1900	SIR
Z.1.A.1	Współpraca między nauką a praktyką - przykłady innowacyjnych rozwiązań			1	1	100	SIR
Z.1.N.1	Apiturstyka		1		1	15	SIR

Ponadto planowana jest realizacja dodatkowych tematów na szkoleniach z różnej tematyki.

LP	Temat	Liczba planowanych szkoleń
1	Ustawa o ochronie zwierząt	30
2	Informacja dotycząca ASF	23
3	Informacja dotycząca grypy ptaków	8
4	Informacja dotycząca akcji Stop pożarom traw	48
5	Informacja dotycząca uboju z konieczności	10
6	Informacja dotycząca uboju na własny użytek	21
7	Informacja dotycząca przetwórstwa w rolnictwie ekologicznym	10
8	informacja dotycząca szacowania szkód łowieckich (zad.12)	43

Zadanie 2.

Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

W ramach realizacji zadania 2 będą udzielane informacje, których zakres tematyczny zawiera się w tab. 4. Ogółem przewiduje się udzielenie 89 382 informacji.

W 2021 roku podobnie jak w latach ubiegłych, strona internetowa MODR Warszawa www.modr.mazowsze.pl służyć będzie głównie informowaniu beneficjentów usług Ośrodka o kolejnych działaniach pojawiających się w ramach PROW, o działaniach w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich m.in. o Krajowej sieci innowacji w rolnictwie.

Strona służyć będzie także propagowaniu wiedzy ogólnej na temat działalności rolniczej poprzez artykuły m.in. z zakresu produkcji roślinnej, zwierzęcej, ogrodnictwa, ekologii, agroturystyki, cross compliance. WWW to także narzędzie informacji o szkoleniach, konferencjach i targach organizowanych przez MODR Warszawa na terenie całego województwa mazowieckiego.

W 2021 roku planowane jest także wydanie 14 ulotek wspierających rozwój produkcji rolniczej oraz publikacji „Przewodnik po polu doświadczalnym” w nakładzie 1500 egz. Szczegółowy wykaz tytułów i nakładów znajduje się w tabeli 33.

Ponadto planowane są 33 stoiska informacyjno-promocyjne MODR Warszawa, które zorganizowane będą podczas trwania imprez/targów rolniczych, w których będzie brał udział MODR Warszawa. Na stoisku informacyjnym dystrybuowane będą materiały promocyjne dotyczące działalności MODR Warszawa, a doradcy będą informowali na temat najnowszych zagadnień związanych z rolnictwem

i obszarami wiejskimi z terenu województwa mazowieckiego m.in. zakresu rolnictwa ekologicznego, technologii i produkcji roślinnej–ogrodniczej (sadowniczej i warzywniczej) i zwierzęcej. Stoiska te będą przygotowywane podczas imprez organizowanych przez inne jednostki np. samorządu terytorialnego.

MODR Warszawa zamierza kontynuować również współpracę (wywiady, pomoc w przygotowaniu audycji radiowych) ze środkami masowego przekazu m.in. z TVP 1 *Agrobiznes*, TV Wschód, Katolickim Radiem Podlasie, Katolickim Radiem Płock, Radiem Płońsk, TVMazovia, a także lokalnymi gazetami m.in. Tygodnikiem Siedleckim.

W związku z dynamicznym rozwojem społeczeństwa informacyjnego ukierunkowanego w coraz większym stopniu na komunikację elektroniczną planujemy rozszerzenie dotychczasowych działań podejmowanych w mediach elektronicznych oraz szersze wykorzystanie narzędzi komunikacji na odległość takich jak Serwis YouTube, Profil na portalu społecznościowym FB, Newsletter.

Tab. 3. Działalność informacyjna wg form

L.p.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Informacja		89 382
2.	Wydawnictwa	Liczba form	Nakład
2.2.	Ulotka	14	26 100
2.3.	Info na www.	60	
2.5.	Inne wydawnictwa	1	1500
3.	Pozostałe	Liczba form	
3.1.	Audycje radiowe (w tym wywiady radiowe)	1	
3.2.	Audycje tv (w tym wywiady tv)	4	
3.3.	Artykuły w innych wydawnictwach (w tym wywiady prasowe)	3	
3.4.	Stoisko informacyjno-promocyjne	33	
3.5.	Inne	6	

Inne – filmy informacyjne

Tab. 4. Działalność informacyjna wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr.	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	5 479			4		1	21	3
Z.2.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	3 356			2		1	21	3
Z.2.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	1 473			1				
Z.2.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	650			1				

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Brożura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr.	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	18 399		11	7			11	2
Z.2.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	10 361		10	5			11	2
Z.2.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	2 564							
Z.2.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności	2 338							
Z.2.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	1 875							
Z.2.B.5.	BHP	463							
Z.2.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	680		1	2				
Z.2.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	4 468							
Z.2.C.1.	Rachunkowość rolna	2 498			1				
Z.2.C.2.	Rachunkowość podatkowa	1 069							
Z.2.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	901			1				
Z.2.D.	Rolnictwo ekologiczne	2 631			2				
Z.2.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	1 043			1				
Z.2.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych	566							
Z.2.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW	1 022			1				
Z.2.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	2 269			6				7
Z.2.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	1 094			1				
Z.2.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	112							
Z.2.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	653							
Z.2.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	490			5				7
Z.2.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	163		1					
Z.2.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	316		1					
Z.2.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	145							
Z.2.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	1 512			6				
Z.2.G.1.	Płatności bezpośrednie	713			2				
Z.2.G.2.	PROW	799			4				

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr.	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.G.3.	Programy Regionalne	159							
Z.2.G.4.	Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing	756							
Z.2.G.5.	Inne programy	921							
Z.2.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolnospożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	1 001			1				
Z.2.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	364			1				
Z.2.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego	175							
Z.2.H.3.	Systemy jakości żywności	287							
Z.2.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	175							
Z.2.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	3 342			9				1
Z.2.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	825			2				
Z.2.I.2.	Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	1 161			3				
Z.2.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie	586							1
Z.2.I.4.	Informacja rynkowa	750			4				
Z.2.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	1 488			3				
Z.2.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	418			1				
Z.2.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	514			1				
Z.2.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	556			1				
Z.2.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	989							
Z.2.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	989							
Z.2.L.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	7 747		2	10				1

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Brożura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr.	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.L.1.	Zasady integrowanej produkcji	798			1				
Z.2.L.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	2 039			2				
Z.2.L.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	1 347							
Z.2.L.4.	Energetyka prosumencka	472			1				
Z.2.L.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	254							
Z.2.L.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	355							
Z.2.L.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	654							
Z.2.L.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	408		2	6				1
Z.2.M.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędnika gospodarstwa rolnego	1 167			1				
Z.2.M.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	354							
Z.2.M.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	357							
Z.2.M.3.	Tradycje kulinarne	456			1				
Z.2.N.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	1 822			3				
Z.2.N.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	948			2				
Z.2.N.2.	Zagrody edukacyjne	493							
Z.2.N.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	381			1				
Z.2.O.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz program działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	5 305	0	0	5	0	0	0	0
Z.2.O.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	2 878			2				
Z.2.O.2.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	1 891			2				
Z.2.O.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	536			1				
Z.2.P.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku, o którym mowa w art.22a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu	651			1				
Z.2.P.1.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku, o którym mowa w art.22a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu	651			1				
Razem		89 382		14	60		1	33	14

Pozostałe: audycje radiowe i telewizyjne artykuły w innych wydawnictwach, filmy

Zadanie 3.

Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

W 2021 roku doradcy MODR Warszawa będą udzielali pomocy rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie nabycia lub uzupełnienia przez nich formalnych kwalifikacji zawodowych potwierdzonych uzyskaniem tytułu zawodowego w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej. Będą doradzać w zakresie wyboru odpowiedniej szkoły lub kursu, który pozwoli uzupełnić konieczne wykształcenie m.in. do spełnienia wymogów formalnych działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Będą również informowali rolników i mieszkańców obszarów wiejskich na tematy związane z działalnością ośrodka. Porady te będą miały na celu doradzenie potencjalnemu odbiorcy usług w skorzystaniu z właściwej (uwzględniającej jego wykształcenie i status prawny) dla niego oferty szkoleniowej i doradczej MODR Warszawa.

Tab. 5. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi według form

L.p.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Informacja	4032

Tab. 6. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi - wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Informacja	Porada indywidualna	Pozostałe formy podnoszenia kwalifikacji	Łączna liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
Z.3.2.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	2 684			2 684
.3.2.1.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	2 684			2 684
Z.3.3.	Współpraca ze szkołami rolniczymi	203			203
Z.3.3.1.	Współpraca ze szkołami rolniczymi	203			203
Z.3.4.	Inna działalność podnosząca kwalifikacje zawodowe	1 145			1 145
Z.3.4.1.	Inna działalność podnosząca kwalifikacje zawodowe	1 145			1 145
Razem		4 032			4 032

Zadanie 4.

Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

Główny nacisk w działalności doradczej zostanie położony na doradztwo indywidualne w upowszechnianiu wiedzy i sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych. Wszystkie działania będą skorelowane z terminami naboru wniosków.

Udzielana będzie również w miarę potrzeb, bezpłatna pomoc rolnikom, w opracowaniu wniosków dotyczących "Wsparcia inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, w tym chorób zwierząt, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof w ramach PROW 2014-2020 lub innych działań w ramach naborów uruchamianych w sytuacjach nadzwyczajnych.

Zakres tematyczny udzielanych porad indywidualnych obejmować będzie m.in.: płatności obszarowe; PROW (Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000, Modernizacja gospodarstw rolnych, Płatność dla rolników przekazujących małe gospodarstwa, Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich, Premia dla młodych rolników, Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej; Przetwórstwo i marketing produktów rolnych; Restrukturyzacja małych gospodarstw; Rozwój usług rolniczych; Scalanie gruntów; Tereny ONW; Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, w tym chorób zwierząt, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof; Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof; Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych, Dobrostan zwierząt, Wsparcie w inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska, założeń WPR po 2020 roku); Pozyskiwanie środków finansowych z Unii Europejskiej z innych programów (np. RPO); pozyskiwanie środków finansowych z innych instytucji krajowych - kredytowanie; Pozyskiwanie środków finansowych z innych instytucji krajowych - pomoc de minimis. Ponadto dokumentacja związana ze sporządzaniem biznesplanów oraz ubieganiem się o kredyty wykonywana będzie w zależności od zapotrzebowania. Najwięcej porad zaplanowano z zakresu płatności bezpośrednich i z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Planowane jest również wypełnianie oświadczenia rolnika o braku zmian w płatnościach, pod warunkiem umożliwienia przez ARiMR rolnikom takiego sposobu składania wniosku o płatności obszarowe.

W 2021 roku kontynuowane będzie doradztwo dla rolników ubiegających się o kredyty, zarówno te preferencyjne z dopłatą do oprocentowania z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz kredyty komercyjne. Nasze działania w tym zakresie będą koncentrowały się na:

- udzielaniu porad i informacji dla podmiotów ubiegających się o wsparcie finansowe w zakresie dostępnych linii kredytowych w ramach planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych,

- pomocy przy sporządzaniu planów przedsięwzięć dla celów kredytowania dla gospodarstw rolnych i innych podmiotów.

W sytuacji klęsk żywiołowych, które powodują straty w gospodarstwach rolnych doradcy będą uczestniczyli w pracach komisji szacujących straty. Będziemy też pomagać poszkodowanym rolnikom w przygotowywaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania wsparcia finansowego w sytuacjach nadzwyczajnych związanych z klęskami żywiołowymi czy chorobami zwierząt i roślin składanych do urzędów gmin oraz innych instytucji oferujących pomoc

Tab. 7. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		40 285
2	Doradztwo grupowe	15	53

Tab. 8. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba uczestników	
1	2	3	4	5	6
Z.4.I.	Działalność doradcza	40 285	15	53	40 338
Z.4.I.1.	Płatności bezpośrednie	15 487	7	29	15 516
Z.4.I.2.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	21 361	7	21	21 381
Z.4.I.3.	Programy regionalne	610	0	0	610
Z.4.I.4.	Kredyty preferencyjne, kredyty komercyjne, leasing	1 310	1	3	1 313
Z.4.I.5.	Pozostała działalność doradcza	1 517			1 517
	Razem	40 285	15	53	40 338

Zadanie 5.

Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie

Głównym kryterium wyboru środków do produkcji rolnej jest przede wszystkim cena. Wynika to najczęściej z posiadania przez producentów rolnych ograniczonych środków finansowych na produkcję. W celu dostarczenia rolnikom, przedsiębiorstwom oraz instytucjom działającym w otoczeniu rolnictwa danych o poziomie kształtowania się cen planowane jest monitorowanie targowisk, punktów skupów i sprzedaży płodów rolnych oraz środków do produkcji rolnej.

Zaplanowano 1918 monitoringów cen w różnych punktach województwa:

- 198 monitoringi cen nawozów mineralnych,
- 335 monitoringi cen środków do produkcji,
- 1385 monitoringów cen płodów rolnych i zwierząt gospodarskich.

Zebrane na terenie całego województwa informacje cenowe będą udostępniane następującym odbiorcom:

- rolnikom za pośrednictwem strony internetowej www.modr.mazowsze.pl oraz bezpośrednio przez doradców,
- Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi poprzez cotygodniowe raporty cenowe sporządzane z wybranych targowisk,
- Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie w formie zestawień cen nawozów mineralnych w punktach sprzedaży,
- innym instytucjom działającym na rzecz rolnictwa takim jak: KOWR, Powiatowe Inspektoraty Weterynaryjne, TVP oraz lokalnej prasie.

W ramach monitoringu rynku prowadzone będą również niżej przedstawione działania jak:

1. Monitoring przebiegu prac w rolnictwie – Akcja Żniwna, gdzie kontynuowane będą prace mające na celu przetwarzanie informacji na rynku zbóż. Jednorazowo zostanie wykonana ocena sytuacji podaży-popytowej i zapasów ziarna zbóż, przygotowania podmiotów do skupu oraz przewidywanych zbiorów. W okresie żniw będą zbierane cotygodniowe meldunki i przekazywane do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Planuje się przygotowanie 8 takich raportów.
2. Inne monitoringi dotyczące ASF– comiesięczne meldunki w formie ankiety nt. akcji informacyjno-edukacyjnej wśród rolników dotyczącej ASF, wysyłane do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Planowane jest wysłanie 12 takich meldunków.

Aby pokazać tendencje i zmiany na rynku produktów i środków do produkcji zaplanowano wykonanie 12 analiz rynkowych, w tym 4 analizy będą dotyczyły cen nawozów mineralnych, 1 analiza cen środków do produkcji oraz 7 analizy cen płodów rolnych. Przygotowane analizy będą wykorzystywane przez doradców w bieżącej pracy z rolnikami, a także udostępnione na stronie internetowej ośrodka oraz w gablotach i na tablicach informacyjnych w siedzibach MODR Warszawa. Posłużą one również porównaniu danych z latami poprzednimi w celu wychwycenia trendów i tendencji, które mają miejsce na rynku rolniczym.

Tab. 9. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form

L.p.	Forma	Liczba form
1	2	3
1.	Monitoring	1938
2.	Analiza	12
3.	Porada indywidualna	423

Tabela 10. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form i tematów

Symbol	Formy i zakres tematyczny	Liczba form
1	2	3
Z.5.I.	Monitoring	1938
Z.5.I.1.	Monitoring cen nawozów mineralnych	198
Z.5.I.2.	Monitoring cen środków produkcji	335
Z.5.I.3.	Monitoring cen płodów rolnych	1385
Z.5.I.4.	Monitoring przebiegu prac w rolnictwie	8
Z.5.I.5.	Inne monitoringi	12
Z.5.II.	Analiza	12
Z.5.II.1.	Analiza cen nawozów mineralnych	4
Z.5.II.2.	Analiza cen środków produkcji	1
Z.5.II.3.	Analiza cen płodów rolnych	7
Z.5.III.	Porada	423
Z.5.III.1.	Porada indywidualna	423
Razem		1833

w poz. Z.5.I.4 oraz Z.5.I.5 podawane są dane liczbowe dotyczące meldunków i informacji zbiorczych wysyłanych z MODR do jednostek zewnętrznych

Zadanie 6.

Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego

W 2021 roku w ramach realizacji zadania zaplanowano następujące działania:

- prowadzenie doświadczeń odmianowych w ramach PDO (Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego) realizowane przez COBORU w Słupi Wielkiej przy bezpośredniej współpracy jednostki koordynującej na Mazowszu – SDOO w Seroczynie. Będzie to pięć doświadczeń z pszenicą ozimą, pszenicą jara, jęczmieniem jarym oraz jęczmieniem ozimym – każde przy zastosowaniu dwóch powtórzeń i dwóch poziomów intensywności uprawy oraz kukurydzy przy zastosowaniu trzech powtórzeń. Doświadczenia porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego prowadzone będą na polu doświadczalnym MODR Oddział Poświętne na podstawie porozumienia zawieranego z COBORU Stacją Doświadczalną Oceny Odmian w Seroczynie.
- pracę doradców MODR Warszawa w Wojewódzkim Zespole Porejestrowego Doświadczalnictwa nad wytypowaniem odmian do Listy Odmian Zalecanych dla województwa mazowieckiego.

- upowszechnienie wiedzy o doświadczeniach PDO prowadzonych przy udziale Samorządu Województwa Mazowieckiego. Na podstawie wyników badań i doświadczeń odmianowych tworzone będą charakterystyki odmian roślin uprawnych oraz listy zalecanych odmian (zboża, ziemniaki) do uprawy na terenie województwa mazowieckiego (LOZ).

Tab. 11. Prowadzenie doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego – ogółem

Forma	Ogólna liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń
Doświadczenie w ramach PDO	5	11

Tab. 12. Prowadzenie doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego – wg rodzajów

Symbol	Wyszczególnienie	Liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń
<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>
Z.6.	doświadczenia wg metod określonych regulaminem COBORU	5	11
Z.6.1.	jęczmień jary	1	2
Z.6.2.	jęczmień ozimy	1	2
Z.6.3.	pszenica jara	1	2
Z.6.4.	pszenica ozima	1	2
Z.6.11.	kukurydza	1	3

Zadanie 7.

Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zad.1.w punktach Z.1.A., Z.1.B., Z.1.D., Z.1.H., Z.1.L., formy informacyjne w zad 2. w punktach Z.2.A., Z.2.B., Z.2.D., Z.2.H., Z.2.L.

Z.7.A. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze

Działania z zakresu upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska obejmą realizację 6 pokazów dla 36 osób, 12 demonstracji, 2 konkursy dla 40 osób, 1 olimpiadę dla 40 osób, 6850 porad oraz 13 form doradztwa grupowego dla 57 osób.

Planowane działania upowszechnieniowe w zakresie produkcji roślinnej obejmą udzielanie porad indywidualnych, demonstracje, konkursy i olimpiady. W 2021 roku podstawowym zadaniem z zakresu produkcji roślin rolniczych będzie upowszechnianie wiedzy na temat nowoczesnych rozwiązań technologicznych w produkcji (w tym metod zapewniających minimalizację emisji gazów cieplarnianych), wykorzystanie do produkcji kwalifikowanego materiału siewnego, zbóż kukurydzy, roślin okopowych, roślin strączkowych i innych. Zwrócona zostanie uwaga na właściwy dobór odmian roślin uprawnych do warunków klimatycznych panujących w danym regionie. Popularyzowana będzie również wiedza na temat systemów jakości żywności, możliwości poprawy gospodarki wodnej w produkcji roślinnej oraz skuteczności różnych metod ochrony upraw przed chorobami i szkodnikami. Wzorem lat ubiegłych, plony rolne prezentowane będą na wystawach dożynkowych. W zakresie produkcji ogrodniczej upowszechniana będzie wiedza na temat wykorzystania podłoża mineralnego, nawożenia i nawadniania kropelkowego w uprawach

sadowniczych i warzywniczych, optymalizacji terminu zbioru oraz innowacyjnych technologii przechowywania owoców.

W zakresie produkcji zwierzęcej zaplanowano porady indywidualne, których tematyka będzie ukierunkowana na produkcję żywca wołowego, produkcję mleka wysokiej jakości oraz chów cieląt ras mlecznych. Upowszechniane będą nowe rozwiązania technologiczne spełniające normy i wymogi wzajemnej zgodności.

Pole doświadczalne – w 2021 roku planowane są demonstracje z uprawą zbóż, kukurydzy, rzepaku ozimego, buraków cukrowych i ziemniaków. Prowadzone będą również kolekcje odmianowe roślin uprawnych następujących gatunków: zbóż ozimych i jarych, kukurydzy, rzepaku ozimego, buraków cukrowych, ziemniaków, roślin strączkowych, roślin wiechlinowatych, mieszanek poplonowych.

Z.7.B. rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych

Działania z zakresu rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjno - ekonomicznych gospodarstw rolnych obejmą realizację 80 pokazów dla 505 osób, 464 demonstracji, 2 konkursów dla 24 osób, 2 olimpiady dla 40 osób, 2 targów/wystawy, 19 430 porad oraz 36 form doradztwa grupowego dla 189 osób.

Podstawowym zadaniem z zakresu produkcji roślin rolniczych będzie upowszechnianie wiedzy na temat prośrodowiskowych rozwiązań technologicznych w produkcji zbóż, kukurydzy, ziemniaków, buraków cukrowych, roślin strączkowych i innych, z uwzględnieniem wymagań wzajemnej zgodności oraz popularyzowaniu systemów bezpieczeństwa żywności (systemów jakości żywności). Popularyzowana będzie wiedza na temat możliwości poprawy gospodarki wodnej w produkcji roślinnej oraz na temat skuteczności różnych metod ochrony upraw przed chorobami i szkodnikami, zgodnych z założeniami integrowanej ochrony roślin. Planowane demonstracje będą dotyczyły prawidłowej technologii uprawy zbóż, uprawy roślin strączkowych, uprawy roślin oleistych, uprawy buraka cukrowego, kukurydzy i ziemniaka. Zwrócona zostanie uwaga na przestrzeganie unijnych standardów jakościowych owoców i warzyw, wskazywane będą korzyści z przystąpienia do certyfikowanego systemu Integrowanej produkcji roślin.

W zakresie produkcji zwierzęcej tematyka demonstracji dotyczyć będzie odchowu cieląt ras mlecznych, produkcji żywca wołowego w oparciu o pasze własne, produkcji mleka w oparciu o pasze własne - prawidłowe sporządzanie kiszzonek, produkcji żywca wieprzowego o wysokiej wartości rzeźnej w oparciu o pasze własne wyprodukowane we własnym gospodarstwie zgodnie z wymogami bezpieczeństwa pasz i żywności oraz produkcji mleka wysokiej jakości z uwzględnieniem CC. Upowszechniane będą rozwiązania technologiczne spełniające wymagania wzajemnej zgodności. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na upowszechnianie wiedzy na temat zapobiegania ASF i grypy ptaków, z uwzględnieniem zagadnień dotyczących bioasekuracji, obowiązujących przy prowadzeniu ubojów.

Planowana jest także kontynuacja działań upowszechnieniowych dla rolników w zakresie spełniania w gospodarstwach wymogów wzajemnej zgodności, stanowiących warunek otrzymania w pełnej wysokości dopłat w ramach wsparcia bezpośredniego. Będą udzielane porady indywidualne dotyczące wymogów wzajemnej zgodności w zakresie ochrony środowiska, zdrowia publicznego,

identyfikacji i rejestracji zwierząt, zdrowotności roślin, zasad dobrej kultury rolnej a także przeciwdziałania antybiotykooporności u zwierząt.

Z.7.D. Rolnictwo ekologiczne

Działania z zakresu rolnictwa ekologicznego obejmą, 3 demonstracje, 2 konkursy dla 36 osób, 1 targi/wystawy, 2 876 porad oraz 7 form doradztwa grupowego dla 38 osób.

Celem doradców MODR Warszawa będzie propagowanie wśród rolników działań na rzecz rolnictwa ekologicznego, uwzględniając potrzeby indywidualnego doradztwa w tym zakresie. Zaplanowano również udział w działaniach promocyjnych rolnictwa ekologicznego realizowanych w kraju, wpisanych do Krajowego Planu Działań.

W tym zakresie planowany jest udział w Ogólnopolskim konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne, ogłaszanego przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, służącego promowaniu idei rolnictwa ekologicznego. W ramach wspierania rozwoju rolnictwa ekologicznego promowana będzie żywność ekologiczna na targach urządzanych w ramach imprez organizowanych przez MODR Warszawa, a tym także w trakcie dożynek i współorganizowanych imprez lokalnych.

Z.7.H. Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku

Działania z zakresu modernizacji gospodarstw rolnych obejmą udzielenie 1 663 porad. Porady udzielane rolnikom z tego zakresu tematycznego koncentrować się będą na zagadnieniu tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych, systemów jakości żywności oraz na systemach bezpieczeństwa żywności.

Z.7.L. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

Działania z zakresu upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska obejmą realizację 4 demonstracji, 1 targów, 7 173 porad i 8 form doradztwa grupowego dla 40 osób.

Z powyższego zakresu tematycznego zaplanowano porady indywidualne, których tematyka będzie ukierunkowana na upowszechnianie zasad integrowanej produkcji. Rolnicy uzyskają porady indywidualne m.in. z zakresu prowadzenia integrowanej produkcji, nawożenia czy prowadzenia niezbędnej dokumentacji. Kontynuowane będą również działania upowszechnieniowe dla rolników na temat zasad integrowanej ochrony roślin. Rolnicy uzyskają porady indywidualne w zakresie nie chemicznych metod ochrony roślin przed organizmami szkodliwymi, progów ekonomicznej szkodliwości patogenów, systemów wspomagania decyzji w ochronie roślin czy układania płodozmianu. Upowszechniana będzie również wiedza w zakresie ustawy o ochronie zwierząt. Porady indywidualne dotyczyć będą zwierząt gospodarskich, ich transportu, zabiegów na zwierzętach oraz uboju. Rolnicy dowiedzą się, które instytucje sprawują nadzór nad przestrzeganiem ustawy, a także uzyskają poradę na temat przepisów i kar.

Kolejnym ważnym tematem w ramach działań upowszechnieniowych będzie tematyka przeciwdziałanie skutkom suszy i zarządzania zasobami wody w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Jednym ze sposobów przeciwdziałania skutkom suszy jest stosowanie, odpowiednich zabiegów uprawowych w tym wapnowanie gleb. Poprawia ono strukturę gleby, jej odczyn oraz przyswajalność składników pokarmowych. W 2019 roku Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej uruchomił „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”, który kontynuowany będzie w 2021 roku. MODR Warszawa będzie szerzył wśród rolników wiedzę na temat wapnowania i jego pozytywnego wpływu na środowisko.

Doradcy MODR Warszawa będą zwracali szczególną uwagę rolnikom na to że jako użytkownicy wód mają bezpośredni wpływają na ilość i jakość wody na obszarach wiejskich. M.in. będą rozpowszechniać wiedzę na temat małej retencji, która pozwala nam zatrzymać lub spowolnić spływ wód, dbając przy tym o rozwój środowiska naturalnego. Dodatkowo rolnicy będą informowani na temat tworzenia Lokalnych Partnerstw ds. Wody (LPW) – czyli sieci efektywnej współpracy pomiędzy kluczowymi partnerami na rzecz zarządzania zasobami wody w rolnictwie i na obszarach wiejskich na poziomie lokalnym. Działanie to realizowane będzie poprzez porady indywidualne.

Tab. 13. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - wg form

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		37 992
2.	Doradztwo grupowe	64	324
3.	Pokaz	86	
4.	Demonstracja	483	
5.	Konkurs	7	
6.	Olimpiada	2	
7.	Targi / wystawy	4	

Tab. 14. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol tematu	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	6850	13	57	6907
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	19430	36	189	19 619
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne	2876	7	38	2 914
Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	1663	0	0	1663
Z.7.L.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	7173	8	40	7 213
Razem		37 992	64	324	38 316

Tab. 15. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol tematu	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	Demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi / wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	6	12	2	1		
Z.7.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	4	12	2	1		
Z.7.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	2					
Z.7.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)						
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	80	464	2	1	2	
Z.7.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	70	452		1	2	
Z.7.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	6	12				
Z.7.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności						
Z.7.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych						
Z.7.B.5.	BHP	4		2			
Z.7.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym						
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne		3	2		1	
Z.7.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi		3	2		1	
Z.7.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych						
Z.7.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW						
Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku						
Z.7.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji						
Z.7.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego						
Z.7.H.3.	Systemy jakości żywności						
Z.7.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP						
Z.7.L.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska		4	1		1	
Z.7.L.1.	Zasady integrowanej produkcji						
Z.7.L.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin						
Z.7.L.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa						

Symbol tematu	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	Demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi / wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.7.L.4.	Energetyka prosumencka						
Z.7.L.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym						
Z.7.L.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami			1			
Z.7.L.7.	Ustawa o ochronie zwierząt						
Z.7.L.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa		4			1	
Razem		86	483	7	2	4	

Wykaz konkursów i olimpiad realizowanych w ramach zadania 7

L.p.	Symbol	Rodzaj działania	Temat	Miejsce	Liczba form
1.	Z.7.A.1.1.	konkurs	Rozpoznawanie nasion	Płock	2
2.	Z.7.A.1.1.	olimpiada	Olimpiada Wiedzy Rolniczej	Płock	1
3.	Z.7.B.1	olimpiada	XXVIII Olimpiada Wiedzy Rolniczej	Poświętne	1
4.	Z.7.B.5.	konkurs	Pracuj bezpiecznie	Bielice	2
5.	Z.7.D.1.	konkurs	XIV Edycja Konkursu na najlepsze gospodarstwo ekologiczne	Wojewódzki	1
6.	Z.7.D.1	konkurs	X Turniej Ekologiczny	Poświętne	1
7.	Z.7.L.6.	konkurs	Każdy wie, że śmieci segreguje się	Ostrołęka	1

Zadanie 8.

Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwem rolnym.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zad.1. w pozycjach Z.1.F., Z.1.J., Z.1.M., formy informacyjne w zad. 2. w pozycjach Z.2.F., Z.2.J., Z.2.M.

Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwem rolnym obejmują realizację: 67 pokazów dla 408 osób, 25 programów doradczych, 2 konkursów, 3 olimpiad, 3 targów, 7 form doradztwa grupowego (dla 33 osób) oraz udzielenie 4 518 porad indywidualnych.

W tym zakresie tematyce podejmowane będą indywidualne działania doradcze w zakresie upowszechniania wiedzy na temat produkcji żywności w gospodarstwie rolnym na niewielką skalę

i wprowadzania jej na rynek w krótkich łańcuchach dystrybucji, w tym na temat rolniczego handlu detalicznego, dostaw bezpośrednich i sprzedaży bezpośredniej. W dalszym ciągu upowszechniana będzie wiedza dotycząca zasad znakowania żywności opakowanej, przeznaczonej dla konsumenta. Tematyka porad indywidualnych i grupowych będzie dotyczyła między innymi produktów tradycyjnych i regionalnych i będzie miała na celu identyfikację produktów spełniających kryteria wpisu na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez MRiRW.

Ważnym tematem będzie również estetyzacja wiejskiej zagrody jako miejsca pracy i wypoczynku rodziny wiejskiej oraz zagadnienia dotyczące znaczenia tradycji kulinarnych w zachowaniu dziedzictwa kulturowego regionu. W tym zakresie planuje się udzielanie porad indywidualnych oraz doradztwo grupowe. Wśród mieszkańców obszarów wiejskich (laureatów konkursów, gospodarstw agroturystycznych, twórców ludowych, gospodarstw ekologicznych) i przedsiębiorców działających na obszarach wiejskich (lokalnych producentów żywności, restauratorów) będą kontynuowane działania doradcze zmierzające do upowszechnienia informacji dotyczących Sieci Dziedzictwa Kulinarne Mazowsze. Planowane jest uwzględnienie tej tematyki w doradztwie indywidualnym (porady) oraz pomoc zainteresowanym w opracowaniu niezbędnej dokumentacji. Tematyka porad w głównej mierze będzie dotyczyła zagadnień związanych z promocją produktów lokalnych i regionalnych, a w szczególności krótkich łańcuchów dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaży bezpośredniej i rolniczego handlu detalicznego. Działalność doradcza w zakresie unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego będzie miała na celu podniesienie wiedzy i umiejętności związanych z profilaktyką zdrowotną i racjonalnym żywieniem, estetyką zagrody wiejskiej, racjonalnym prowadzeniem gospodarstwa domowego przez rolników i mieszkańców terenów wiejskich. Powyższa tematyka będzie realizowana poprzez takie formy doradcze jak: pokazy, programy doradcze, konkursy i olimpiady. Ponadto planowane jest upowszechnianie konkursu O Laur Marszałka Województwa Mazowieckiego i konkursu Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów. Istotnym działaniem doradców terenowych będzie kontynuacja pomocy rolnikom przy wypełnianiu wniosków o wpis na Listę Produktów Tradycyjnych.

W ramach wspierania działań mających na celu kultywowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi planowana jest kontynuacja współpracy z 161 wytwórcami produktów tradycyjnych, lokalnych i regionalnych oraz 81 lokalnymi twórcami, rzemieślnikami i rękodzielnikami. Działania będą realizowane poprzez takie formy doradcze jak: pokazy, programy doradcze i konkurs. Planowana jest organizacja imprezy *XV Jesienny Jarmark „Od pola do stołu”* oraz *Kurpiowskie Targi Rolnicze i Kiermasz Wielkanocny*.

Tab. 16. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego wg form

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		4 518
2.	Doradztwo grupowe	7	33
3.	Pokaz	67	
5.	Konkurs	2	
6.	Olimpiada	3	
7.	Targi / wystawy	2	
8.	Pozostała działalność upowszechnieniowa	25	

Tab. 17. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol tematu	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	1468	4	20	1488
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	1760	2	10	1770
Z.8.M.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	1290	1	3	1293
Razem		4 518	7	33	4 551

Tab. 18. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol tematu	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi / wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	32		2	3		25
Z.8.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	20			1		13
Z.8.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	12		2	2		12
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych					1	
Z.8.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych					1	
Z.8.M.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	35				1	
Z.8.M.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	1				1	
Z.8.M.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	25					
Z.8.M.3.	Tradycje kulinarne	9					
Razem		67		2	3	2	25

Pozostała działalność upowszechnieniowa -programy doradcze z zakresu gospodarstwa wiejskiego

Wykaz konkursów i olimpiad.

L.p.	Symbol	Rodzaj działania	Temat	Miejsce	Liczba planowanych form
1	Z.8.F.2.	konkurs	Funkcjonalne i estetyczne zagospodarowanie zagrody wiejskiej	Gminy Baranowo; Olszewo Borki	2
2	Z.8.F.2.	olimpiada	Unowocześnienie wiejskiego gospodarstwa domowego	Gminy: Błonie, Ożarów Mazowiecki	2
3	Z.8.F.1.	olimpiada	Gminna Olimpiada Wiedzy o Gospodarstwie Domowym, Przedsiębiorczości i Ekologii.	Powiat żyrardowski	1

Zadanie 9.

Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zad.1. w pozycjach Z.1.E., Z.1.N., formy informacyjne w zad. 2 w pozycjach Z.2.E., Z.2.N.

Działania na rzecz upowszechniania rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenia promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku obejmą realizację: 15 olimpiad dla 300 osób, 1 konkursu dla 15 osób, 1 targów, 33 form doradztwa grupowego (dla 173 osób) oraz udzielenie 3 531 porad indywidualnych. Swoim zakresem tematycznym będą obejmowały zarówno zagadnienia rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich jak i agroturystykę, turystykę wiejską i promocję wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.

Z.9.E. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

W ramach działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich w tematyce: „Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich” zostanie przeprowadzonych 15 Olimpiad Wiedzy o Wiejskim Gospodarstwie Domowym i Przedsiębiorczości, których uczestnikami w większości będą kobiety wiejskie. Celem olimpiad będzie aktywizacja mieszkańców wsi, popularyzowanie wiedzy w zakresie przedsiębiorczości i racjonalnego prowadzenia gospodarstwa domowego.

W celu dalszej aktywizacji kobiet wiejskich planowana jest kontynuacja współpracy z Kołami Gospodarstw Wiejskich (KGW) i stowarzyszeniami zrzeszającymi przede wszystkim kobiety wiejskie. Na spotkaniach w KGW i stowarzyszeniach świadczone będzie w miarę potrzeb doradztwo grupowe. Podczas spotkań planowane jest przekazywanie bieżących informacji dotyczących działań inicjowanych i prowadzonych przez MODR Warszawa oraz inne instytucje (np. MRiRW, CDR, KOWR), a skierowanych do środowiska kobiet wiejskich. Tematyka spotkań będzie dotyczyła: możliwości pozyskiwania środków finansowych na działalność, udziału w imprezach i konkursach organizowanych przez MODR Warszawa i inne instytucje, działań integracyjnych w zakresie współpracy pomiędzy KGW. Nowopowstałe Koła Gospodyń Wiejskich i stowarzyszenia otrzymają konieczne wsparcie i pomoc merytoryczną. Planowane jest dalsze kontynuowanie współpracy z zainteresowanymi LGD.

Ponadto planowane jest zorganizowanie wojewódzkiego etapu krajowego konkursu Agroliga. Rokrocznie odbywający się konkurs ma duże znaczenie w upowszechnianiu przedsiębiorczości

i nowoczesnych technologii produkcyjnych w rolnictwie, a jego uczestnicy mogą być dla innych przykładem pomysłowości i kreatywności w poszukiwaniu nowych konkurencyjnych rozwiązań.

Z.9.N. Upowszechnienie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.

Ważnym zagadnieniem z tego zakresu będzie upowszechnienie pozarolniczych funkcji wsi w kierunku rozwoju przedsiębiorczości, nowych kierunków rozwoju w zakresie tworzenia nowych zagród edukacyjnych i gospodarstw opiekuńczych oraz tworzenia sieci współpracy usług w turystyce wiejskiej. Tematyka porad indywidualnych i doradztwa grupowego będzie dotyczyła przygotowania gospodarstw rolnych do prowadzenia usług agroturystycznych i edukacyjnych oraz poprawy jakości w funkcjonujących już gospodarstwach agroturystycznych i zagrodach edukacyjnych.

Promocja oferty agroturystycznej i edukacyjnej będzie prowadzona podczas targów i wystaw organizowanych i współorganizowanych przez MODR Warszawa. Zaplanowane działania zostaną zrealizowane w ramach kontynuacji współpracy z około 215 gospodarstwami agroturystycznymi, 30 obiektami turystyki wiejskiej i 22 zagrodami edukacyjnymi. Planowana jest organizacja targów *Lato w zagrodzie*.

Tab. 19. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku wg form

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		3 541
2.	Doradztwo grupowe	33	173
3.	Pokaz		
5.	Konkurs		
6.	Olimpiada	15	
7.	Targi / wystawy	1	

Tab. 20. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	1 770	32	168	2 158
Z.9.N.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	1 771	1	5	1776
Razem		3 541	33	173	3 714

Tab. 21. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol tematu	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi / wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich			1	15		
Z.9.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich			1	15		
Z.9.N.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku					1	
Z.9.N.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy					1	
Razem				1	15	1	

Wykaz konkursów i olimpiad.

L.p.	Symbol	Rodzaj działania	Temat	Miejsce	Liczba planowanych form
1	Z.9.E.4.	olimpiada	Olimpiada Wiedzy o Wiejskim Gospodarstwie Domowym i Przedsiębiorczości	Teren Oddziału Siedlce	15
2	Z.9.E.4.	konkurs	Agroliga	Województwo mazowieckie	1

Zadanie 10.

Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zad.1. w pozycji Z.1.O, formy informacyjne w zad 2. w pozycji Z.2.O.

Działania dotyczące realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych obejmą udzielenie 8 485 porad indywidualnych oraz 8 form doradztwa grupowego dla 38 osób.

➤ **Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i dyrektywa wodna**

Od 2018 roku wszyscy rolnicy na terenie naszego kraju muszą realizować wymogi Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie ich dalszemu zanieczyszczeniu (tzw. Program azotanowy). MODR

Warszawa planuje propagowanie realizacji działań w zakresie realizacji wymogów zawartych w „programie działań”. Dodatkowo omawiane będzie zagadnienie ograniczania odpływu fosforu ze źródeł rolniczych oraz podkreślane będzie znaczenie wykonywania badań gleby i składu nawozów mineralnych.

Prowadzone będzie specjalistyczne doradztwo w formie porad dotyczących tego zagadnienia w tym także prowadzenia niezbędnej dokumentacji takiej jak: plany nawożenia azotem (N), maksymalne dawki azotu (N), ewidencja zabiegów agrotechnicznych, umowa zbycia obornika i mapy sytuacyjne z zaznaczeniem przyzmy obornika.

➤ **Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne**

Istotą Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, jest promowanie praktyk rolniczych przyczyniających się do ochrony gleb, wód, klimatu, cennych siedlisk przyrodniczych i zagrożonych gatunków ptaków, zagrożonych zasobów genetycznych roślin uprawnych i zwierząt gospodarskich, a także ochrony różnorodności krajobrazu.

MODR Warszawa kontynuował będzie realizację działań związanych ze wspieraniem wdrażania Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego na terenie województwa mazowieckiego poprzez:

- współpracę z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie upowszechniania uregulowań;
- prawnych i obowiązujących procedur;
- pomoc doradcą rolnikom, którzy będą chcieli skorzystać z płatności z tytułu realizacji Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, realizowaną w formie porad indywidualnych w zakresie wymogów i procedur uzyskiwania płatności w wyżej wymienionym Działaniu oraz w zakresie ochrony bioróżnorodności, w tym sieci NATURA 2000;
- doradztwo w formie porad indywidualnych dla gospodarstw realizujących Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne.

Tab. 22. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych wg form

Lp.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Porada indywidualna	8 485
2.	Doradztwo grupowe	38

Tab. 23. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych – wg form i tematów

Symbol tematu	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostałe formy w obszarze ograniczenia azotu	Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	8
Z.10.O.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	8 485	8	38		8 523

Symbol tematu	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostałe formy w obszarze ograniczenia azotu	Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	8
Z.10.O.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	5 814	8	38		5 852
Z.10.O.2.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	2 237				
Z.10.O.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	434				
	Razem	8 485	8	38		8 523

Zadanie 11.

Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zad.1. w pozycjach Z.1.C., Z.1.I., formy informacyjne w zad 2. w pozycjach Z.2.C., Z.2.I..

Zadanie to będzie realizowane w następujących formach:

- udzielania informacji i porad indywidualnych z zakresu rachunkowości rolnej, podatków w rolnictwie, ubezpieczeń społecznych i majątkowych, zarządzania gospodarstwem rolnym.
- analiz przemian poziomu i jakości produkcji, których celem będzie dostarczenie wiedzy na temat osiągniętych wyników gospodarowania przy różnych skalach i kierunkach produkcji rolnej. Na rok 2021 zaplanowano sporządzenie analizy dotyczącej dochodów, kosztów i opłacalności gospodarstwa rolnego. Jej celem będzie dostarczenie wiedzy na temat osiągniętych wyników produkcyjnych na przestrzeni kilku lat. Przygotowana analiza posłuży do przygotowania materiałów z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym, które będą przedstawiane na szkoleniach dla rolników oraz prezentowane na tablicach informacyjnych w biurach PZDR.
- kalkulacji kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej. Mają one na celu określenie efektywności wytwarzania konkretnego produktu rolnego czyli mogą one być traktowane jako podstawowe narzędzie rachunku ekonomicznego w gospodarstwie. Zaplanowano opracowanie łącznie 350 kalkulacji: 310 z produkcji roślinnej i 40 z produkcji zwierzęcej. Przygotowywane będą na podstawie danych z konkretnych gospodarstw lub danych średnich. Dwa razy w roku w II i IV kwartale na stronie internetowej ośrodka będą zamieszczane kolejne edycje „Kalkulacji produkcji rolniczej”. Przygotowywane kalkulacje są wykorzystywane w pracy doradczej z rolnikami, korzystają z nich pracownicy instytucji związanych z rolnictwem np. pracownicy ARiMR oceniając wnioski inwestycyjne rolników.
- ankiet związanych z badaniem koniunktury w rolnictwie. W ramach współpracy z SGH w Warszawie Instytutem Rozwoju Gospodarczego planowane jest wypełnienie 2002 sztuk „Ankiety gospodarstwa rolnego”. Ankiety te są wypełniane i przekazywane do Instytutu co kwartał.

Tab. 24. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form.

L.p.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Analiza gospodarstwa	1
2.	Porada indywidualna	6 253

Tab. 25. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form i tematów

Symbol tematu	Tematyka	Analiza gospodarstwa	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostałe formy w obszarze analiz
				Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6	7
Z.11.C	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych		3683			
Z.11.C.1	Rachunkowość rolna		2503			
Z.11.C.2	Rachunkowość podatkowa		80			
Z.11.C.3	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe		1100			
Z.11.I	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	1	2570			2 352
Z.11.I.1.	Badanie koniunktury w rolnictwie		0			2002
Z.11.I.2.	Wyliczanie dochodów kosztów, i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	1	1163			350
Z.11.I.3	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym		1407			
Razem		1	6 253			2 352

Pozostałe formy: Z.11.I.1 – ankieta SGH, Z.11.I.2 – kalkulacje opłacalności

Zadanie 12.

Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalaniu wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zad.1. i będą realizowane jako temat dodatkowy.

Szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne w uprawach rolniczych powodują duże straty i są przyczyną obniżenia dochodu gospodarstwa. Rolnicy mogą ubiegać się o odszkodowanie i rekompensatę finansową za poniesione straty.

Działalność doradcza związana z tym tematem będzie polegała na:

- udzielaniu informacji o obowiązujących zasadach i procedurach zgłaszania i szacowania szkód oraz ubiegania się o odszkodowanie,

- udziale doradców jako członków zespołów w szacowaniu szkód. Zaplanowano udział w 44 szacowaniach.

Tab. 26. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody wg form

L.p.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Szacowanie szkody łowieckiej (zakończone protokołem)	44
2.	Informacja	620

Zadanie 13.

Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne

Zadłużenie części gospodarstw rolnych uniemożliwia wielu rolnikom uzyskiwanie zadowalających dochodów z gospodarstw rolnych i spłatę bieżących zobowiązań finansowych. W związku z obowiązującą ustawą o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne rolnicy mają możliwość ubiegania się o pomoc w celu restrukturyzacji zadłużenia dla tych gospodarstw, które są niewypłacalne lub są zagrożone niewypłacalnością. W ramach pomocy mogą ubiegać się o następujące wsparcie:

- udzielanie przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w formie dopłat do oprocentowania bankowych kredytów restrukturyzacyjnych w celu restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwo rolne znajdujące się w trudnej sytuacji ekonomicznej,
- udzielanie przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w formie pożyczek na spłatę zobowiązań cywilno-prawnych podmiotów prowadzących gospodarstwo rolne znajdujące się w trudnej sytuacji ekonomicznej,
- udzielanie przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w formie gwarancji spłaty bankowych kredytów restrukturyzacyjnych,
- przejęcie zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwo rolne przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Wszystkim podmiotom zainteresowanym tą tematyką doradcy będą udzielali informacji i porad.

Zgodnie z zapisami *Ustawy o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne* ośrodek doradztwa będzie opiniował plany restrukturyzacji zadłużenia. Zaplanowano wydanie 3 opinii.

Tab. 27. Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji wg form

L.p.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Informacja	414
2.	Porada indywidualna	294
3.	Pozostałe formy oceny planów restrukturyzacji	3

C.2. Zadania odpłatne

Mazowiecki Ośrodek doradztwa Rolniczego w ramach zadań zakresu doradztwa rolniczego wykonuje odpłatne usługi zawarte w cenniku MODR Warszawa.

➤ Kredyty preferencyjne

MODR Warszawa planuje wykonywać dla rolników i firm z branży rolno-spożywczej biznesplany. Będą one sporządzane będą dla rolników starających się o pozyskanie źródła zewnętrznego finansowania dla inwestycji – dotyczy to kredytów preferencyjnych z dopłatami ARiMR do oprocentowania, kredytów o charakterze komercyjnych lub pomostowych (środki z nich uzyskane wykorzystane są przez beneficjenta w celu zrealizowania inwestycji z środków unijnych). Zaplanowano wykonanie 17 biznesplanów.

➤ Wypełnianie wniosków o przyznanie pomocy finansowej

Planowana jest działalność w zakresie wypełniania wniosków dotyczących płatności bezpośrednich, a także sporządzanie wniosków wraz z niezbędną dokumentacją dla działań pomocowych w ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020.

➤ Sporządzanie planów działalności rolnośrodowiskowych

MODR Warszawa realizował będzie zadanie sporządzania planów działalności rolnośrodowiskowej i ekologicznej przez uprawnionych doradców rolnośrodowiskowych dla nowych beneficjentów Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego i Działania rolnictwo ekologiczne. Przygotowywane będą również zmiany do planów.

➤ Rachunkowość rolna FADN

MODR kolejny rok będzie uczestniczył w pracach systemu zbierania danych rachunkowych na potrzeby Unii Europejskiej Polski FADN. System ten funkcjonuje we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Jest narzędziem zapewniającym gromadzenie wyników z gospodarstw rolnych poszczególnych krajów według jednolitego formatu, co zapewnia ich porównywalność. Wyniki pozyskane w trakcie badań pozwalają określić celowość oraz efektywność działań podejmowanych w obszarze WPR. W ramach tego systemu planowane jest prowadzenie ksiąg rachunkowych w 1549 gospodarstwach.

Tab.28.A. Płatne usługi na rzecz gospodarstw rolnych

L.P	Rodzaj zadania	Jednostka miary	Liczba
a	b	c	d
1.	Prowadzenie rachunkowości, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	1549
1.a.	Książki rachunkowości –polski FADN	Liczba ksiąg	1549
1.b.	Księgowość uproszczona dla klientów	Liczba odbiorców	
1.c.	Inne /jakie	Liczba odbiorców	
2.	Prowadzenie działalności promocyjnej gospodarstw rolniczych	Liczba form	
3.	Ocena użyteczności maszyn rolniczych <i>Badanie sprawności technicznej opryskiwaczy</i>	Liczba atestacji/kalibracji	
4.	Prowadzenie działalności laboratoryjnej	Liczba analiz	
5.	Sporządzanie analiz i opracowań ekonomicznych, finansowych i technologicznych	Liczba odbiorców	130

L.P	Rodzaj zadania	Jednostka miary	Liczba
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
6.	Sporządzanie planów nawozowych lub planów przechowywania nawozów naturalnych	Liczba odbiorców	392
7.	Sporządzanie planów działalności rolno-środowiskowej, planów działalności ekologicznej oraz dokumentacji przyrodniczych, w tym:	Liczba odbiorców ogółem	542
7.a.	Plany działalności rolnośrodowiskowej	Liczba odbiorców	401
7.b.	Plany działalności ekologicznej	Liczba odbiorców	98
7.c.	Dokumentacja przyrodnicza	Liczba odbiorców	18
8.	Sporządzanie planów przestawienia gospodarstwa rolnego na produkcję metodami ekologicznymi lub planów produkcji w gospodarstwach ekologicznych	Liczba odbiorców	8
9.	Sporządzanie dokumentacji niezbędnej do podjęcia i prowadzenia działalności pozarolniczej w tym działalności gospodarczej	Liczba odbiorców	2
10.	Sporządzanie dokumentów, planów, opracowań wymaganych przy organizacji i funkcjonowaniu grup producentów rolnych, grup producentów owoców i warzyw	Liczba opracowań	0
11.	Reprezentowanie na podstawie udzielonego pełnomocnictwa interesów gospodarczych rolnika	Liczba pełnomocnictw	0

Tab.28.B. Prowadzenie działalności wydawniczej

L.P.	Tytuły wydawnictw	Liczba numerów/	Łączny nakład
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
1.	„Wieś Mazowiecka” wraz z dodatkiem ekonomicznym „Agrobiznes”	11	88 660 egz.

Tab.28.C. Działalność szkoleniowa nie związana z realizacją zadań nieodpłatnych

L.P.	Tytuły szkoleń/kursów	Liczba form	Liczba uczestników
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
1.	Szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie.	91	1920
2.	Szkolenie w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin.	3	60

Tab. 28.D. Wypełnianie wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych

L.P.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>
1.	Dopłaty bezpośrednie	18 562
2.	Modernizacja gospodarstw rolnych	97
3.	Premie dla młodych rolników	157
4.	Dopłaty do materiału siewnego	291
5.	Restrukturyzacja małych gospodarstw	259

L.P.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców
a	b	c
6.	Biznes plan	17
7.	Inne	1 266

Inne: Plan nawożenia azotem, Obliczanie max dawki azotu, Wypełnianie wniosku do WFOŚiGW o wsparcie wapnowania Plan poprawy dobrostanu zwierząt

Tab. 28.E. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno-spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich

L.P	Tytuł przedsięwzięcia	Ogólna informacja o przedsięwzięciu
a	b	c
1.	XIV Wiosna na Polu i w Ogrodzie	Impreza o zasięgu lokalnym, wystawcami są głównie gospodarstwa szkółkarskie
2.	XXIX Giełda Rolnicza	Prezentacja nowości w rolnictwie i ogrodnictwie. Wystawcami są gospodarstwa i firmy pracujące na rzecz rolnictwa i ogrodnictwa oraz rękodzielnicy.
3.	XXI Mazowieckie Dni Rolnictwa	Prezentacja nowości w rolnictwie, prezentacja kolekcji odmian roślin uprawnych oraz doświadczeń odmianowych w ramach PDO i in.
4.	XXVII Międzynarodowe Dni z Doradztwem Rolniczym	Wystawcami są firmy pracujące na rzecz rolnictwa, wystawcy zwierząt i rękodzielnicy
5.	XIV Jesienny Jarmark „od pola do stołu”	Promocja dziedzictwa kulturowego mazowieckiej wsi.
6.	Dzień kukurydzy i buraka	Prezentacja odmian kolekcji odmian buraka cukrowego i kukurydzy, doświadczeń odmianowych w ramach PDO i in.

Ponadto będą zorganizowane jak co roku, Targi Edukacyjne 2021, których celem jest zaprezentowanie uczniom i absolwentom szkół średnich oferty edukacyjnej wyższych uczelni, szkół policealnych i instytucji rynku pracy.

Prowadzenie kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej.	Ośrodki doradztwa rolniczego nie mogą prowadzić kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych - rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. poz. 652).
--	---

Inne działalności odpłatnie prowadzone przez ośrodek doradztwa rolniczego

➤ Działalność hotelarska i gastronomiczna

- Obsługa szkoleń nieodpłatnych i komercyjnych.
- Obsługa hotelowa klientów indywidualnych oraz grup zorganizowanych.
- Organizacja i obsługa gastronomiczna: imprez okolicznościowych, szkoleń nieodpłatnych i komercyjnych, klientów indywidualnych oraz grup zorganizowanych

➤ Wynajem pomieszczeń i innych składników majątkowych

W ramach powyższego działania Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie odpłatnie udostępnia innym podmiotom własne składniki majątkowe, które nie są wykorzystywane w bieżącej, statutowej działalności, a ich wynajem pozwala na utrzymanie stanu majątkowego w należytym stanie oraz stanowi przychód w ogólnym budżecie MODR Warszawa. Przedmiotem podpisanych umów jest wynajem powierzchni biurowych oraz pozostałych

składników majątkowych (w tym miejsc parkingowych, powierzchni magazynowych, powierzchni dachu w budynku w Warszawie, gruntu i ogrodzenia pod tablice reklamowe). Umowy najmu dotyczą nieruchomości w Warszawie oraz nieruchomości w MODR O/Poświętne w Płońsku. Dotyczą one w zdecydowanej większości powierzchni biurowej. W Warszawie średnioroczna powierzchnia pod wynajem przekracza 2200,0 m², a w Płońsku wynosi 797 m². MODR Warszawa w 2021 roku planuje utrzymanie wynajmu na takim samym poziomie. Ponadto odpłatnie wynajmowane są sale konferencyjne znajdujące się w zasobach Oddziałów MODR Warszawa.

➤ **Wynajem maszyn i urządzeń rolniczych oraz świadczenie usług transportowych.**

W 2021 roku MODR Warszawa nie planuje świadczenia usług wynajmu maszyn i urządzeń rolniczych oraz świadczenia usług transportowych .

C.3. Projekty i zadanie zlecone

Projekty i zadania zlecone – zadania finansowane z funduszy innych niż dotacja celowa.

Tab. 29. Projekty i zadania zlecone

L.P	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźniki realizacji projektu/operacji (nazwa i jednostka miary oraz wartości)	Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródła finansowania
a	b	c	d	e	f	g
1.	Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin <i>Akronim: eDWIN (e-Doradztwo w Integrowanej Ochronie Roślin)</i> <i>Koordynator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego</i> <i>Partner nr 6: Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego</i>	Głównym celem strategicznym projektu jest stworzenie krajowego systemu informatycznego na rzecz ochrony roślin, który w znaczący sposób wpłynie na jakość i ilość produkowanej w Polsce żywności.	Liczba pracowników MODR Warszawa wykonujących zadania publiczne nie będących pracownikami IT, objętych wsparciem szkoleniowym 235 osób w tym: 141 kobiet i 94 mężczyzn. Liczba załatwionych spraw poprzez udostępnioną on-line usługę publiczną docelowo ma wynieść 11 785.	2019.06.01-2022.05.31	Wszyscy partnerzy 20 920 583,10 zł MODR partner nr 6: 1 689 185,14 zł	Centrum Projektów Polska Cyfrowa, z siedzibą w Warszawie 01-044, przy ul. Spokojnej 13a
2.	Świadczenie usług doradczych w ramach poddziałania 2.1 „Wsparcie korzystania z usług doradczych” objętego PROW na lata 2014-2020	Celem świadczenia usług doradczych dla rolników jest poprawa wyników gospodarczych oraz ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek, a także zróżnicowania produkcji rolnej.	realizacja programów doradczych dla 3804 odbiorców (3784 MODR Warszawa i 20 MIR)	2018-2022	21 900 000,00 zł (konsorcjum z MIR)	PROW na lata 2014-2020 Działanie „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw” poddziałanie 2.1 „Wsparcie korzystania z usług doradczych”

L.P	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźniki realizacji projektu/operacji (nazwa i jednostka miary oraz wartości)	Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródła finansowania
a	b	c	d	e	f	g
3.	Świadczenie usług doradczych w ramach poddziałania 2.1 „Wsparcie korzystania z usług doradczych” objętego PROW na lata 2014-2020 nabór z 2020 r.	Zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach	Realizacja dwuletnich programów doradczych dla 3668 gospodarstw	Projekt będzie realizowany w latach 2021-2022	23 401 840 zł	PROW na lata 2014-2020 Działanie „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw” poddziałanie 2.1 „Wsparcie korzystania z usług doradczych”
4.	Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne	Celem zadania jest odtwarzanie, ochrona i wzbogacenie ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem, obejmujące następujące cele szczegółowe – poprawa gospodarki wodnej, w tym nawożenia i pestycydów.	W ramach projektu planuje się przeszkolenie 10 000 rolników (konsorcjum z Mazowiecką Izbą Rolniczą) Na 2021 rok MODR Warszawa planuje 163 szkoleń dla 3260 osób	Projekt będzie realizowany w latach 2021-2022	6 480 000 zł	PROW na lata 2014-2020 Działanie „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” Poddziałanie 1.1. „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności”

Ad. 1 Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin

Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin – akronim: eDWIN (e-Doradztwo w Integrowanej Ochronie Roślin). Jest to projekt realizowany przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu w partnerstwie z pozostałymi ODR, Instytutem Ochrony Roślin w Poznaniu oraz Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie i Poznańskim Centrum Superkomputerowo Sieciowym. Projekt jest finansowany przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa z siedzibą w Warszawie. Głównym zadaniem tego projektu jest stworzenie krajowego systemu informatycznego na rzecz ochrony roślin oraz wykorzystanie istniejącej bazy w dziedzinie doradztwa i ochrony roślin, w tym rozbudowanie sieć stacji agrometeorologicznych i istniejących systemów teleinformatycznych. Projekt osiągnie pełną sprawność 31 maja 2022 r. (koniec realizacji projektu).

Powstaną następujące e-usługi publiczne:

- Wirtualne gospodarstwo – usługa dotyczyć będzie wielokontekstowego zagadnienia związanego z problemami zidentyfikowanymi przez użytkowników systemu integrowanej ochrony roślin odbiorcy> rolnicy (w tym baza danych o agrofagach, system wspomagania decyzji w ochronie roślin, system monitoringu agrofagów);
- Udostępnianie danych meteorologicznych – usługa umożliwiająca pozyskanie danych meteorologicznych, kluczowych dla rolnictwa i obszarów wiejskich, zagregowanych do poziomu lokalnego; odbiorcy -> samorządy, instytucje publiczne i naukowe;
- Raportowanie zagrożeń – usługa umożliwiająca generowanie raportów, zarówno w formie tabelarycznej, jak i graficznej; odbiorcy -> administracja publiczna, instytucje naukowe, samorządy
- Śledzenie pochodzenia produktów oznaczonych jako pochodzące z rolnictwa i stosowanych środków ochrony roślin; odbiorcy -> konsumenci

Ad.2 Świadczenie usług doradczych w ramach poddziałania 2.1 „Wsparcie korzystania z usług doradczych” objętego PROW na lata 2014-2020 -nabór z 2018 roku

Operacja realizowana jest w ramach poddziałania 2.1 „Wsparcie korzystania z usług doradczych” objętego PROW na lata 2014-2020 w 7 podregionach województwa mazowieckiego. W ramach operacji MODR Warszawa planuje realizację programów doradczych dla 3 784 odbiorców w woj. mazowieckim. Celem świadczenia usług doradczych dla rolników jest poprawa wyników gospodarczych oraz ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek,

a także zróżnicowania produkcji rolnej. Każdy program doradczy złożony jest z trzech usług, z uwzględnieniem dostosowania oferty doradczej do indywidualnych potrzeb rolników. W ramach realizacji programów doradczych w 2021 roku planowane są następujące usługi: Rachunkowość w gospodarstwie rolnym, System rolnictwa ekologicznego, w tym pomoc w podejmowaniu decyzji o przystąpieniu do RE oraz pomoc w realizacji RE, Ocena dostosowania gospodarstwa rolnego do norm i wymogów wzajemnej zgodności, Restrukturyzacja małych gospodarstw, Integrowana ochrona roślin, w tym ocena zagrożenia agrofagami i pomoc rolnikom w podejmowaniu decyzji w zakresie stosowania metod i zabiegów. Razem w projekcie planowanych jest 3 804 odbiorców usług doradczych w województwie mazowieckim.

Ad.3 Świadczenie usług doradczych w ramach poddziałania 2.1 „Wsparcie korzystania z usług doradczych” objętego PROW na lata 2014-2020 nabór z 2020 r.

MODR Warszawa będzie realizował dwuletnie programy doradcze w 3668 gospodarstwach rolnych. W ramach programu doradczego realizowane są dwie usługi w tym usługa obowiązkowa dla wszystkich: „Ograniczenie zanieczyszczeń wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” oraz druga usługa wybrana przez rolnika. W 2021 roku planowane jest rozpoczęcie realizacji projektu.

Ad.4 Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne

Operacja realizowana w ramach działania Transfer wiedzy i działalność informacyjna Poddziałanie 1.1. Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Jest to program szkoleniowy realizowany w konsorcjum z Mazowiecką Izbą Rolniczą. W ramach projektu zostanie przeszkolonych 10 000 osób w ramach 500 jednodniowych szkoleń dla 20 osób. W 2021 roku zaplanowano realizację 163 szkoleń.

C.4. Operacje realizowane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)

Wykonywanie zadań, o których mowa w art. 55 ust. 1 pkt 3 Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 627 i 2019 poz.83.), w celu wsparcia funkcjonowania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR), w tym poprzez realizację Planu operacyjnego KSOW na lata 2020-2021 na poziomie województwa (w zakresie SIR) polega na:

1. Realizacji zadań KSOW w województwie wykonywanych w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w tym zadań polegających na współpracy w ramach sieci europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI), tj.:
 - a) Współpraca z CDR w zakresie realizacji zadań na rzecz wspierania innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich w ramach SIR w szczególności prowadzeniu baz danych,
 - b) Identyfikacja potrzeb i problemów związanych z funkcjonowaniem SIR w województwie i zgłaszaniu ich do CDR,
 - c) Ułatwianie tworzenia sieci kontaktów pomiędzy partnerami KSOW w ramach SIR w województwie,
 - d) Wsparcie tworzenia i organizacji grup operacyjnych na rzecz innowacji oraz opracowywania przez nie projektów na terenie województwa,
 - e) Gromadzenie, rozpowszechnianie, przekazywanie do CDR i udostępnianie społeczeństwu wyników badań naukowych i prac rozwojowych dotyczących innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich, a także informacji na temat wdrażania nowych rozwiązań w zakresie tych innowacji w województwie,
 - f) Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności partnerów KSOW oraz podmiotów tworzących grupy operacyjne, działających w ramach SIR w województwie, w zakresie przygotowania i realizacji operacji w ramach dwuletnich planów operacyjnych i w ramach działania „Współpraca” wykorzystujących wyniki badań naukowych i prac rozwojowych dotyczących innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich
 - g) Współpraca z grupami operacyjnymi EPI,
 - h) Promocja SIR i informowania społeczeństwa o SIR w województwie we współpracy z jednostkami regionalnymi,
 - i) Uczestnictwo w wojewódzkich grupach roboczych i grupach tematycznych KSOW,
 - j) Realizacja czynności związanych z wdrażaniem Planu operacyjnego KSOW na lata 2020-2021 w zakresie SIR,
 - k) Współpracy z CDR przy opracowaniu dwuletniego sprawozdania na temat realizacji Planu operacyjnego na lata 2020-2021 w zakresie dotyczącym SIR oraz rocznego sprawozdania z realizacji planu działania za 2021 r.
2. Realizacja operacji własnych na poziomie wojewódzkim w ramach Planu operacyjnego KSOW na lata 2020-2021

Tab. 30. Operacje własne planowane do realizacji w ramach SIR

L.p.	Tytuł/nazwa operacji	Cel i przedmiot operacji	Wskaźniki realizacji operacji (nazwa i jednostka miary oraz wartości)	Okres realizacji	Budżet brutto operacji	Źródła finansowania
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>
1.	Wsparcie dla tworzenia Lokalnych Partnerstw ds. Wody	Celem operacji jest zainicjowanie współpracy oraz stworzenie sieci kontaktów między lokalnym społeczeństwem a instytucjami i urzędami, w zakresie gospodarki wodnej na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa. Przedmiotem operacji jest powołanie pilotażowego Lokalnego Partnerstwa ds. Wody, w którego skład wejdą przedstawiciele administracji publicznej, rolników, doradztwa rolniczego, nauki.	Ilość szkoleń – 90 Ilość uczestników szkoleń – 1800 Ilość konferencji – 1 Ilość uczestników konferencji - 100	styczeń – grudzień 2021	550 000,00 zł	Dotacja celowa SIR Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi – II schemat pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
2.	Agroakcja: kooperacja!	Celem operacji jest poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy doradztwem a praktyką rolniczą w województwie mazowieckim. Cel będzie realizowany poprzez aktywizację mieszkańców obszarów	Liczba audycji telewizyjnych - 35	styczeń – grudzień 2021	400 000,00 zł	Dotacja celowa SIR Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi – II schemat pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

L.p.	Tytuł/nazwa operacji	Cel i przedmiot operacji	Wskaźniki realizacji operacji (nazwa i jednostka miary oraz wartości)	Okres realizacji	Budżet brutto operacji	Źródła finansowania
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>
		wiejskich w celu tworzenia partnerstw oraz wspieranie aktywnego tworzenia sieci kontaktów pomiędzy podmiotami zainteresowanymi oraz wspierającymi wdrażanie innowacyjnych rozwiązań oraz realizację wspólnych projektów w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich.				
3.	Apiturystyka	Celem operacji jest zapoznanie uczestników z innowacyjnymi rozwiązaniami w gospodarce pasiecznej oraz przedstawienie możliwości praktycznego zastosowania tych rozwiązań, promowanie innowacyjnych rozwiązań stosowanych w pszczelarstwie w tym w sposobach prowadzenia pasieki, pozyskiwania i konfekcjonowania miodu.	Ilość wyjazdów studyjnych – 1 Ilość uczestników wyjazdu studyjnego–30	styczeń – grudzień 2021	100 000,00	Dotacja celowa SIR Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi – II schemat pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
4.	Współpraca między nauką a praktyką - przykłady innowacyjnych rozwiązań	Celem operacji jest poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami systemu Wiedzy i	Ilość konferencji – 1 Ilość uczestników konferencji – 100	styczeń – grudzień 2021	15 000,00	Dotacja celowa SIR Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi – II

L.p.	Tytuł/nazwa operacji	Cel i przedmiot operacji	Wskaźniki realizacji operacji (nazwa i jednostka miary oraz wartości)	Okres realizacji	Budżet brutto operacji	Źródła finansowania
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>
		Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą.				schemat pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem

Tab.31. Współpraca z instytucjami i samorządem

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/ cel współpracy
Instytucje krajowe		
1.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Wsparcie merytoryczne doradców w działaniach służących pozyskiwaniu środków finansowych dla mieszkańców Mazowsza w ramach PROW 2014-2020.
2.	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	Wsparcie merytoryczne doradców w działaniach służących pozyskiwaniu środków finansowych dla mieszkańców Mazowsza w ramach PROW 2014-2020, przekazywanie cen targowiskowych. Monitoring przebiegu prac w rolnictwie - Akcja żniwna Współpraca przy wydawaniu rękojmi w zakresie należytego prowadzenia działalności rolniczej. Współpraca przy realizacji szkoleń z zakresu odnawialnych źródeł energii (zielonej energii) na terenach wiejskich
3.	KRUS, ZUS	Współpraca przy organizacji konkursu „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne” współpraca w zakresie organizacji szkoleń z tematyki BHP w rolnictwie i ubezpieczeń. Upowszechnianie informacji nt ASF.
4.	Banki, banki spółdzielcze, banki zrzeszające banki spółdzielcze oraz izba gospodarcza zrzeszająca banki spółdzielcze	Współpraca w zakresie organizacji Turnieju Ekologicznego oraz kredytowania rolników, kredyty preferencyjne,
5.	Izby Rolnicze oraz Krajowa Rada Izb Rolniczych	Współpraca w zakresie organizacji szkoleń i pozyskiwania funduszy z UE, wymiana bieżących informacji dot. problematyki rolniczej, udzielanie informacji w Krajowej Radzie Izb Rolniczych i Mazowieckiej Izbie Rolniczej nt. planowanych zadań z zakresu doradztwa rolniczego realizowanych przez MODR Warszawa
6.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Współpraca w zakresie realizacji programu działań na rzecz ochrony środowiska w rolnictwie
7.	Lokalne i regionalne organizacje wspierania przedsiębiorczości	Wsparcie merytoryczne w zakresie bezpieczeństwa żywności w agroturystyce i turystyce wiejskiej oraz sprzedaży bezpośredniej i przetwórstwa w gospodarstwie rolnym. Współpraca w zakresie działań prowadzonych przez LGD (w tym: Północne Mazowsze, Razem na Piaskowcu) związanych z rozwojem obszarów wiejskich. Stowarzyszenie AgroBiznesKlub – konkurs Agroliga, Wojewódzki związek Hodowców Koni w Warszawie

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/ cel współpracy
8.	- Polska Federacja Turystyki Wiejskiej - Mazowiecka Regionalna Organizacja Turystyczna - Stowarzyszenia agroturystyczne	Wsparcie działań merytorycznych i promocyjnych agroturystyki i turystyki wiejskiej. Wspieranie rozwoju oraz promocja agroturystyki i turystyki wiejskiej, upowszechnianie dobrych praktyk, podwyższanie jakości świadczonych usług turystycznych na wsi
9.	Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego –	Organizacja konkursu „Nasze Kulinarne dziedzictwo – Smaki Regionów”. Wsparcie merytoryczne w zakresie identyfikacji produktów tradycyjnych. Wsparcie działań promocyjnych produktów tradycyjnych,
10.	Wojewódzki związek Hodowców Koni w Warszawie	Współpraca merytoryczna i przy organizacji wystaw
11.	Jednostka certyfikująca Centrum Jakości AGRO-EKO Ekoland Wschodniomazowiecki	Współpraca w zakresie promocji rolnictwa ekologicznego.
12.	Szkoły, szkoły wyższe, instytuty badawcze i placówki naukowe PAN: – Szkoła Główna Handlowa, SGGW, – Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, – Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, – Instytut Technologiczno Przyrodniczy Falenty, – Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w Warszawie, – IOR - PIB Poznań, – IO w Skierniewicach, – IUNG-PIB Puławy, – RDZ w Grabowie, – IGiHZ PAN Jastrzębiec, – Instytut Zootechniki PIB Kraków, – Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego Warszawa, – IHAR-PIB Radzików, O/Jadwisin, – Instytut Ziemniaka, Jadwisin IHAR-PIB Puławy, – Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN Jastrzębiec, – Szkoła Rolnicza w Chwałowicach, – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 im. Kazimierza Wielkiego	Współpraca w zakresie organizacji szkoleń. Badanie koniunktury w rolnictwie – ankiety. Wykorzystanie wyników prac naukowych w działalności szkoleniowej i upowszechnieniowej (demonstracje) - Prowadzenie rachunkowości rolnej FADN - Doradztwo w zakresie chorób i szkodników roślin ogrodniczych - Wykorzystanie wyników prac naukowych w doradztwie rolniczym Sporządzanie szacunków plonów ziemniaka, Współpraca przy realizacji szkoleń w ramach <i>Programu dla polskiego ziemniaka</i> Wykorzystanie wyników prac naukowych w działalności szkoleniowej i upowszechnieniowej (demonstracje) Współpraca przy organizacji MDzDR

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/ cel współpracy
13.	Jednostki administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego: - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, - Ministerstwo Środowiska, - Ministerstwo Klimatu, - Mazowiecki Urząd Wojewódzki - Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, - Urzędy Gmin, Starostwa Powiatowe, Gminne Ośrodki Kultury, Inspekcja Sanitarna, Inspekcja Weterynaryjna Wojewódzkie Biura Geodezji i Terenów Rolnych Urzędy skarbowe	Udzielanie patronatów honorowych dla imprez i konferencji, wsparcie merytoryczne przy realizacji działań MODR (m.in. konkursy, konferencje, szkolenia, wyjazdy studyjne) Monitoring cen targowiskowych produktów rolnych i zwierząt gospodarskich, - Udzielanie patronatów honorowych dla imprez i konferencji Współpraca przy promocji i realizacji szkoleń i konferencji, konkursów - Wsparcie merytoryczne przy realizacji działań MODR, - Współpraca z Radami Gmin i Komisjami Rolnymi, przekazywanie informacji z zakresu doradztwa rolniczego, zagadnień rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, Wsparcie merytoryczne w zakresie bezpieczeństwa żywności w agroturystyce i turystyce wiejskiej oraz sprzedaży bezpośredniej i przetwórstwa w gospodarstwie rolnym, ekologii i ochrony środowiska, Realizacja Smart Village Upowszechnienie informacji dotyczących zagadnienia scalania gruntów Wsparcie merytoryczne w zakresie przepisów prawno-podatkowych
14.	CDR w Brwinowie i Oddziały: Radom, Kraków, Poznań i Warszawa	Wsparcie merytoryczne pracy doradczej, doskonalenie kadry doradczej MODR Warszawa, Monitoring cen nawozów mineralnych.
15.	Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza W-wa	Realizacja analiz glebowych w gospodarstwach współpracujących
16.	Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa Warszawa i delegatury,	Współpraca przy realizacji szkoleń z zakresu stosowania środków ochrony roślin Współpraca przy realizacji szkoleń w ramach <i>Programu dla polskiego ziemniaka</i>
17.	COBORU Słupia Wielka	Wykorzystanie wyników prac naukowych w doradztwie rolniczym, prowadzenie doświadczeń odmianowych w ramach PDO
18.	Firma MIFARM	Współpraca przy organizowaniu poletek doświadczalnych oraz imprez rolniczych
19.	Związki zawodowe i społeczno-zawodowymi organizacje rolników: - Koła Gospodyń Wiejskich	- współpraca w zakresie organizacji szkoleń i innych form pracy doradczej jak konkursy, pokazy
20.	Środkami masowego przekazu: - TVP 1 "Agrobiznes" - TV Wschód, Tygodnik Siedlecki, - Katolickie Radio Podlasie - Tygodnik Płocki - Katolickie Radio Płock	- Raport cen produktów rolnych - Promocja działań organizowanych w ramach działalności MODR Warszawa - Przekazywanie cen targowiskowych

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/ cel współpracy
21.	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie
22.	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich	Szacowanie szkód łowieckich
23.	Inne jednostki Organizacje społeczne, charytatywne	Współpraca w zakresie transferu wiedzy i działań informacyjnych w zakresie przeciwdziałania marnowaniu żywności, upowszechnianie wiedzy dotyczącej darowizny żywności

E. Wykaz ważniejszych wydarzeń

Syntetyczna informacja na temat sztandarowych imprez organizowanych lub współorganizowanych przez ODR.

Tab.32. Wykaz ważniejszych wydarzeń

L.p. <i>a</i>	Nazwa <i>b</i>	Termin <i>c</i>	Miejsce <i>d</i>	Organizator/współorganizator <i>e</i>
1.	XXI Mazowieckie Dni Rolnictwa	12-13 czerwca 2021	Płońsk	organizator
2.	XXVII Międzynarodowe Dni z Doradztwem Rolniczym	wrzesień 2021	Siedlce, ul. Jana Pawła 6	organizator
3.	XXX Giełda Rolnicza	maj.2021	Łąck	organizator
4.	XIV Wiosna na polu i w ogrodzie.	kwiecień 2021	Siedlce, ul. Kazimierzowska 21	organizator
5.	XIV Jesienny Jarmark „od pola do stołu”	12 września 2021	Płońsk	organizator
6.	XXIII Dzień Kukurydzy i Buraka	12 września 2021	Płońsk	organizator
7.	Kurpiowskie Targi Rolnicze w Ostrołęce	wrzesień 2021	Ostrołęka	organizator
8.	Mazowieckie Targi Rolne i Przedsiębiorczości	kwiecień 2021	Sochaczew, pow. sochaczewski	współorganizator
9.	Konferencja Pszczelarska	Wrzesień 2021	Płock	organizator
10.	Dni Kukurydzy - Skrzelew 2021	3 października 2021	Skrzelew, gm. Teresin, pow. Sochaczewski	współorganizator

XXI Mazowieckie Dni Rolnictwa – Celem będzie:

- upowszechnianie osiągnięć prac hodowlanych (prezentacja odmian) oraz technologii upraw na polu doświadczalnym MODR
- prezentacja dorobku hodowlanego w produkcji zwierzęcej,
- propagowanie technicznych i technologicznych nowości w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym,
- bezpośrednia wymiana doświadczeń i informacji pomiędzy producentami rolnymi a przetwórcami, handlowcami, doradcami, instytucjami pracującymi na rzecz rolnictwa,
- transfer osiągnięć nauki do praktyki rolniczej,
- popularyzacja nowości i dobrych praktyk w rolnictwie i na obszarach wiejskich,
- zwiększanie konkurencyjności polskiego rolnictwa w UE.

XXVII Międzynarodowe Dni z Doradztwem Rolniczym – wystawcami są firmy pracujące na rzecz rolnictwa, wystawcy zwierząt i rękodzielniczy. Podczas imprezy prezentowany będzie najnowocześniejszy sprzęt rolniczy, nawozy, herbicydy, nowe mieszanki pasz oraz środki ochrony roślin. W ramach imprezy organizowane będą stoiska: informacyjne, z zakresu PROW, wydawnictw MODR Warszawa; wystawy: plodów rolnych; drobnego inwentarza i osiągnięć GPR. Prezentowana również będzie oferta gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych oraz dziedzictwo kulturowe regionu. Właściciele gospodarstw ekologicznych zaprezentują produkty ekologiczne. Dla publiczności organizowane będą konkursy. Imprezę uświetnią występy zespołów pieśni i tańca.

XXX Giełda Rolnicza

Prezentacja nowości w rolnictwie i ogrodnictwie. Giełda Rolnicza jest stałym elementem imprez odbywających się w maju na ziemi płockiej. Ma swoją wieloletnią tradycję i liczne grono sympatyków. Impreza ma charakter targów, służy promocji i prezentacji innowacji w technice rolniczej i technologii produkcji. Swoje oferty handlowe i usługowe prezentują firmy i instytucje działające w branży rolniczej i ogrodniczej. Wystawie towarzyszy szereg atrakcji, takich jak: występy lokalnych zespołów artystycznych oraz konkursy.

XIV Wiosna na Polu i w Ogrodzie – impreza o zasięgu lokalnym, wystawcami są głównie gospodarstwa szkółkarskie, stoiska rękodzieła ludowego, gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych. Dla zwiedzających organizowane będą quizy i występy zespołów ludowych.

XIV Jesienny Jarmark „od pola do stołu”

Celem Jarmarku jest promocja dziedzictwa kulturowego mazowieckiej wsi, różnych form przedsiębiorczości wiejskiej, różnorodnych form twórczości ludowej, produktów z gospodarstw rolnych wytwarzających żywność tradycyjną i ekologiczną. Popularyzacja wypoczynku na wsi w oparciu o gospodarstwa. Zaprezentowanie działań KGW na Wsi. Popularyzacja piosenki i tańca ludowego w oparciu o cykliczny Przegląd Ludowych Zespołów Artystycznych.

XXIII Dzień Kukurydzy i Buraka

Celem spotkania plantatorów buraka i kukurydzy z naukowcami i doradcami na poletkach doświadczalnych jest popularyzacja uprawy tych roślin oraz zaprezentowanie prawidłowej technologii uprawy i zbioru. Prezentacja kolekcji odmian kukurydzy i buraka oraz poletek z doświadczeniami Porejstrowego Doświadczalnictwa Odmianowego Upowszechnienie nowości w produkcji rolniczej.

Kurpiowskie Targi Rolnicze w Ostrołęce odbędą się we wrześniu 2021 roku. Na imprezie będzie się można zaopatrzyć w żywność produkowaną tradycyjnymi metodami, będzie można zakupić również wyroby kurpiowskiej sztuki ludowej i rękodzieła artystycznego i wiele innych przedmiotów. Stałym punktem imprezy jest konkurs dla dzieci z wiedzy o kulturze regionu kurpiowskiego i rolnictwie ekologicznym organizowany przez MODR Oddział Ostrołęka. Planowany jest również konkurs „Najlepszy Dojarz Kurpiowskich Targów Rolniczych”, którego celem jest popularyzacja starych tradycji rolniczych.

Mazowieckie Targi Rolne i Przedsiębiorczości współorganizowane przez Oddział Bielice to impreza targowo-wystawiennicza, której odbiorcami są rolnicy, ogrodnicy, działkowcy i przedsiębiorcy. Celem organizacji tego typu wydarzenia jest: tworzenie możliwości wymiany doświadczeń, nawiązywanie współpracy, uzyskanie informacji dotyczących innowacji, zasięganie opinii i porad instytucji działających na rzecz rolnictwa, prezentacja towarów i usług, a także produktów tradycyjnych i lokalnych, które dla wielu rolników stają się źródłem dodatkowego dochodu. Zwykle zgłasza się ponad 80 wystawców i kilka tysięcy osób odwiedza targi.

Dni Kukurydzy - Skrzelew 2021 współorganizowane przez Oddział Bielice są kierowane przede wszystkim do rolników zajmujących się uprawą kukurydzy. Celem jest zaprezentowanie nowych osiągnięć nauki i techniki, stworzenie możliwości wymiany doświadczeń pomiędzy naukowcami i rolnikami, tak aby najnowsza wiedza została wykorzystana w gospodarstwach rolnych. Zwykle ponad sto firm prezentuje swoje towary i usługi.

F. Plan wydawniczy

Tab.33. Plan wydawniczy

L.p.	Tytuł	Forma	Nakład
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	
1.	Charakterystyka odmian ziemniaka	ulotka	1800
2.	Charakterystyka odmian roślin strączkowych	ulotka	1900
3.	Charakterystyka odmian rzepaku ozimego	ulotka	1800
4.	Charakterystyka odmian buraka cukrowego	ulotka	1500
5.	Charakterystyka odmian kukurydzy na ziarno	ulotka	1900
6.	Charakterystyka odmian kukurydzy na kiszonkę	ulotka	1900
7.	Charakterystyka odmian zbóż jarych	ulotka	1900
8.	Charakterystyka odmian zbóż ozimych	ulotka	1900
9.	Bioasekuracja - podstawowe zasady ochrony drobiu.	ulotka	1700
10.	Retencja wodna w krajobrazie rolniczym.	ulotka	2200
11.	Znaczenie pszczoły miodnej <i>Apis Mellifera</i> w rolnictwie i zdrowiu człowieka.	ulotka	1900
12.	Rośliny strączkowe uprawiane w Polsce	ulotka	1600
13.	Zapomniane zboża	ulotka	2200
14.	Wykorzystanie ziół w gospodarstwie domowym.	ulotka	1900
15.	Przewodnik po polu doświadczalnym 2020	wydawnictwo zwarte	1500
16.	Katalog wystawców MDR 2020	publikacja zwarta	800
17.	Broszura chemizacyjna	broszura	10 000
18.	Zaproszenia na Mazowieckie Dni Rolnictwa	zaproszenie	400
19.	XIV Wiosna na polu i w ogrodzie	zaproszenie	400
20.	XXVII Międzynarodowe Dni z Doradztwem Rolniczym	zaproszenie	600
21.	Siedleckie Targi Miodu	zaproszenie	100
22.	Plakaty na Mazowieckie Dni Rolnictwa	plakat	750
23.	Plakaty na Dzień Kukurydzy i Buraka	plakat	250
24.	XIV Wiosna na polu i w ogrodzie	plakat	1000
25.	XXVII Międzynarodowe Dni z Doradztwem Rolniczym	plakat	2000
26.	Siedleckie Targi Miodu	plakat	100
27.	„Wieś Mazowiecka”	miesięcznik	88 660 (roczny)

G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej

W 2021 roku podobnie jak w latach ubiegłych planowane jest stałe doskonalenie zawodowe doradców, które będzie prowadzone w ramach szkoleń organizowanych przez MODR oraz przez inne instytucje. Szkolenia organizowane będą podczas narad w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego oraz w siedzibie oddziału. Tematyka szkoleń obejmować będzie zagadnienia związane ze wspólną polityką rolną, ekonomiką rolnictwa, rolnictwem ekologicznym i działaniem rolno-środowiskowo-klimatyczny programami rolnośrodowiskowymi oraz metodyką doradztwa. Podczas szkoleń zwrócona zostanie uwaga na prawidłowe przygotowanie i realizację szkoleń i innych form pracy doradczej w formie zdalnej. Zaplanowano również udział pracowników w szkoleniach organizowanych przez inne instytucje takie jak Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie i Oddziały: Radom, Kraków, Poznań, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa; Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin, Instytut Ochrony Roślin. Ponadto doradcy będą poszerzać swoją wiedzę w ramach współpracy z takimi jednostkami naukowymi jak: IUNG Puławy, Instytut Zootechniki PIB, Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach, Instytut Ochrony Roślin PIB w Poznaniu.

Tab.34. Kształcenie i doskonalenie kadry własnej

Symbol	Tematyka szkoleń	Planowana liczba uczestników
<i>a</i>	<i>b</i>	
G.1.	szkolenia wewnętrzne	1 250
G.1.1.	systemy produkcji rolnej	300
G.1.2.	rozwój obszarów wiejskich	420
G.1.3.	rolnictwo ekologiczne i działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne PROW 2014-2020	100
G.1.4.	ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	300
G.1.5.	metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	50
G.1.6.	inne	80
G.2.	szkolenia zewnętrzne	1 362
G.2.1.	systemy produkcji rolnej	297
G.2.2.	rozwój obszarów wiejskich	460
G.2.3.	rolnictwo ekologiczne i działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne PROW 2014-2020	109
G.2.4.	ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	62
G.2.5.	metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	2
G.2.6.	Inne:	432

G.1.6 . Inne szkolenia z zakresu: ochrony środowiska, umiejętności wykorzystania w pracy doradczej narzędzi informatycznych

G.2.6 Inne szkolenia z zakresu: warsztat pracy doradcy (w siedzibie MODR Warszawa), uprawnienia do doradzania, ochrona środowiska komunikacja i umiejętności interpersonalne, wykorzystanie technologii cyfrowych w pracy doradczej i obsłudze klienta. projektowanie materiałów wydawniczych i medialnych – program Ilustrator i Photoshop nowoczesny warsztat dziennikarza.

H. Podsumowanie

Tab. 35. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej planowanej do realizacji w 2021r.

L.P.	Rodzaj działalności		Liczba form	Liczba odbiorców
1	Działalność szkoleniowa	Szkolenie	1 059	14 764
		Szkolenie wyjazdowe	10	195
		Konferencja	25	1 850
		Razem	1 094	16 809
2	Działalność doradcza	Porada indywidualna		101 791
		Doradztwo grupowe	127	621
		Razem	127	102 412
3	Działalność informacyjna	Informacja		94 448
		Ulotka	14	26 100
		Info na www.	60	
		Inne wydawnictwa	1	1 500
		Stoisko informacyjno-promocyjne	33	
		Pozostała działalność informacyjna	14	
		Razem	122	122 048
4	Działalność upowszechnieniowa	Pokaz	153	
		Demonstracja	483	
		Konkurs	10	
		Olimpiada	20	
		Targi / wystawy	7	
		Pozostała działalność upowszechnieniowa	25	25
		Razem	698	25
5	Działalność pozostała	Monitoring	1938	
		Analiza	13	
		Doświadczenie	5	
		Szacowanie szkody łowieckiej	44	
		Pozostałe formy	2352	3
		Razem	4 352	3
	Razem		6 393	241 297

Pozostała działalność informacyjna: filmy(6); Artykuły w innych wydawnictwach (3); Audycje telewizyjne i radiowe (5) ; Pozostała działalność upowszechnieniowa – programy doradcze z zakresu gospodarstwa wiejskiego (25); Działalność pozostała: ankiety SGH (2002 form); kalkulacje opłacalności (350 form); opinie do planów restrukturyzacji zadłużenia (3 odbiorców)

Konkluzje

Od kilku lat obserwować można tendencję zmiany profilu doradztwa rolniczego, ze względu na coraz większy dostęp rolników i mieszkańców obszarów wiejskich do wiedzy i informacji. Zmniejsza się ogólna liczba beneficjentów porad i informacji, ale za to coraz większe znaczenie uzyskuje doradztwo specjalistyczne (indywidualne i grupowe). Wymaga ono od doradcy większego zaangażowania i nakładu pracy. Dodatkowym wyzwaniem może być organizacja doradztwa i szkoleń w sytuacji zagrożenia epidemicznego uniemożliwiającego często bezpośredni kontakt z rolnikiem, czy też organizację szkoleń stacjonarnych lub imprez.

Z tego powodu część zaplanowanych form będzie realizowana przy użyciu narzędzi komunikacji zdalnej. Zapewniają one z jednej strony transfer wiedzy a z drugiej spełniają wszelkie obostrzenia związane z zachowaniem dystansu społecznego czy warunków samoizolacji. Należy pamiętać o walorach wyróżniających ten rodzaj komunikacji jakim jest łatwy kontakt zwrotny z odbiorcą, możliwość polecania produktów i usług czy też ich rekomendacja dla innych potencjalnych uczestników. Ten możliwy dialog i wymiana informacji pomiędzy nadawcą i odbiorcą jest szansą na wsparcie marketingu i promocji naszych usług.

Działania ujęte w programie działalności wpisują się zarówno w wyznaczone priorytety jak również w oczekiwania klientów. Realizacja Programu działalności MODR Warszawa na rok 2021 ma na celu wpływ, poprzez działania kształceniowe, informacyjne i upowszechnieniowe, na rozwój i zwiększenie innowacyjności rolnictwa (ze szczególnym uwzględnieniem założeń Planu dla Wsi) przy jednoczesnym zachowaniu wiedzy na temat tradycji i kultury obszarów wiejskich i budowania patriotyzmu konsumenckiego.

Ryzyko związane z realizacją programu działalności.

W trakcie realizacji programu działalności, mogą pojawić się zagrożenia dotyczące problemów z jego wykonaniem. Jednym z nich jest rotacja kadr występująca w MODR Warszawa. W związku z osiągnięciem wieku emerytalnego mogą odejść z pracy doświadczeni specjaliści. Zatrudniani na ich miejsce nowi pracownicy potrzebują czasu, aby nabyć doświadczenia i kompletne uprawnienia (np. doradcy rolniczego, rolnośrodowiskowego, eksperta przyrodniczego), żeby móc w pełni świadczyć kompleksowe usługi doradcze.

Mając to na uwadze ośrodek będzie dbał na każdym poziomie organizacyjnym, o zapewnienie profesjonalnej kadry zgodnie z bieżącymi potrzebami. Innym zagrożeniem jest obserwowana od kilku lat zmiana struktury gospodarstw oraz nieprzewidziane sytuacje społeczno-ekonomiczne wynikające z występowania niekorzystnych zmian pogodowych, czy też obecnie występującej sytuacji epidemicznej. Sytuacja związana z epidemią Covid-19 może skutkować poważnymi brakami kadrowymi spowodowanymi długotrwałymi absencjami pracowników (przebywających na kwarantannie lub zwolnieniach lekarskich). W związku z tym utrudniony lub niemożliwy może się okazać kontakt bezpośredni z rolnikiem oraz organizacja form skupiających dużą liczbę osób. (np. targów). Może to spowodować przeniesienie ważności na tematykę doradztwa czy szkoleń najbardziej potrzebnych w danym momencie, a pominięcie z uwagi na brak czasu czy zasobów kadrowych niektórych wcześniej zaplanowanych działań.

TERMINOLOGIA

PRZYJĘTA NA POTRZEBY PRZYGOTOWANIA I REALIZACJI PROGRAMU DZIAŁALNOŚCI MODR WARSZAWA W 2020 ROKU

1. **Działalność szkoleniowa** – świadome świadczenie rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich – klientom publicznej rolniczej organizacji doradczej różnych form kształcenia, w ramach procesów doskonalenia lub szkolenia zawodowego, będących odpowiedzią na ich potrzeby
2. **Działalność doradcza** – swoisty rodzaj edukacji rolniczej, polegającej na współdziałaniu partnerskim rolnika/ mieszkańca obszarów wiejskich z doradcą rolniczym, zmierzającym do rozwiązania problemów zawodowych rolnika – znajdującego się, bądź mogącego się znaleźć w określonej sytuacji problemowej oraz pozwalającym przygotować rolnika/ mieszkańca obszarów wiejskich do podejmowania skutecznych działań, zapobiegających niepowodzeniom w jego pracy we własnym gospodarstwie rolnym, a także nastawić i wdrożyć rolnika do samodzielnego rozpoznawania i rozwiązywania swoich problemów zawodowych
3. **Działalność informacyjna** – zespół czynności związanych z udostępnianiem informacji potrzebnych rolnikom/mieszkańcom obszarów wiejskich – przedsiębiorcom w ich pracy we własnym gospodarstwie rolnym i spełniających możliwie najwyższe parametry jakościowe;
4. **Działalność upowszechnieniowa** – sterowany przez publiczną rolniczą organizację doradczą przekaz informacji od źródła ich powstania do miejsca pełnego ich zastosowania w gospodarstwach zainteresowanych rolników.
5. **Szkolenie** – krótka forma edukacyjna, której celem jest pogłębienie wiedzy teoretycznej lub umiejętności uczestników w danej dziedzinie. Może być realizowana stacjonarnie lub online przy użyciu różnych środków i metod. Udział nie mniej niż 12 osób.
6. **Szkolenie wyjazdowe** – forma edukacyjna, w trakcie której uczestnicy mają możliwość zdobywania wiadomości poprzez bezpośrednie postrzeganie przedmiotów i zjawisk w naturalnych warunkach ich występowania. Forma nie przekraczająca 24 godzin nie przewidująca noclegu. Udział nie mniej niż 20 osób. Przed szkoleniem należy przedłożyć w sekretariacie właściwego oddziału konspekt szkolenia wraz ze wstępną listą uczestników.
7. **Konferencja** – krótka forma organizacyjna stosowana w doskonaleniu zawodowym głównie kadr specjalistycznych. Istotą konferencji jest prezentacja poglądów dotyczących sposobów rozwiązania danego zagadnienia na podstawie uprzednio opracowanych materiałów. Udział nie mniej niż 50 osób. Czas trwania min. 4 godziny edukacyjne.
8. **Pokaz** – metoda polegająca na demonstrowaniu sposobów wzorowego wykonywania określonych czynności. Pokaz łączy się z odpowiednimi objaśnieniami, wskazującymi jego cel oraz dotyczącymi demonstrowanych i nowych elementów prezentowanej pracy. Pokaz realizowany jest przy udziale minimum 6 osób, czas pokazu uzależniony jest od specyfiki wykonywanych czynności dostosowanych do potrzeb i warunków określonej grupy uczestników pokazu.
9. **Konkurs** – to postępowanie mające na celu wyłonienie zwycięzcy bądź kilku zwycięzców spośród grupy najlepszych uczestników spełniających określone kryteria. Zasady przeprowadzenia konkursu oraz warunki ubiegania się o nagrodę określa organizator konkursu.
10. **Olimpiada** - Odmiana konkursu podobnie jak tamta metoda zawiera elementy współzawodnictwa i umożliwia uczestnikom pogłębienie wiedzy z danego zakresu

i zastosowanie innowacji w ich gospodarstwie rolnym. Ma zazwyczaj charakter teoretyczny (dotyczący wiedzy a nie osiągnięć).

11. **Demonstracja** – metoda upowszechniania nowości polegająca na wprowadzeniu w wybranym gospodarstwie określonej innowacji rolniczej, a następnie rozpropagowaniu jej efektów w środowisku lokalnym.
12. **Program doradczy GW** Wykaz możliwych działań w zakresie doradztwa rolniczego, pozwalających w perspektywie kilku lat osiągnąć założoną zmianę w rolniku, jego gospodarstwie i otoczeniu. Program doradczy powinien obejmować różne metody i/lub formy doradcze.
13. **Doradztwo indywidualne/ porada** – usługa doradcza przebiegająca w kilku etapach. Polega na:
 - zapoznaniu się doradcy z problemem,
 - dokonaniu analizy konkretnej sytuacji doradczej (wspólnie z klientem) w oparciu o dane dostarczone przez klienta,
 - przedstawieniu i zaproponowaniu klientowi konkretnych rozwiązań,Porada powinna zakończyć się rozwiązaniem problemu, z którym klient (rolnik/ mieszkaniec obszarów wiejskich) zwraca się do doradcy.
14. **Doradztwo grupowe** – to proces doradczy realizowany z grupą celową rolników/ mieszkańców obszarów wiejskich. Grupa celowa w doradztwie, to grupa zorganizowana dla realizacji konkretnego celu doradczego, wyłoniona przez doradcę spośród wszystkich klientów instytucji doradczej ze względu na podobny charakter problemu oraz zbliżone możliwości rozwojowe. Zaletą tej metody jest praca z większą grupą klientów w tym samym czasie, czyli efektywniejsze wykorzystane czasu i kompetencji doradcy.
15. **Informacja** (tzw. porada informacyjna) – krótkie, bezpośrednie przekazanie określonej treści, które służy odbiorcy do podjęcia właściwych decyzji. Może być przekazana w kontakcie bezpośrednim „twarzą w twarz” lub ze pośrednictwem telefonu, listu lub maila kierowanego bezpośrednio do odbiorcy informacji.
16. **Ulotka** – druk o małej objętości, którego treść zawiera najważniejsze informacje na dany temat.
17. **Broszura** – wydawnictwo zwarte w miękkiej lub kartonowej oprawie o objętości od 5 do 32 str. A4.
18. **Materiał informacyjny na stronę www.** – tekst o charakterze informacyjnym, dotyczący merytorycznych zagadnień z zakresu doradztwa rolniczego.
19. **Artykuł w czasopiśmie odr** – tekst o charakterze informacyjnym, dotyczący zagadnień z zakresu doradztwa rolniczego, wydrukowany w czasopiśmie wydawanym przez ośrodek doradztwa rolniczego.

DZI- Deloetaj-1 DN/DZI
DW. DMD 31/03/2021

**MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

*Sekretarz Stanu
Anna Gembicka*

Warszawa, dnia 30 marca 2021

RPW/1344/2021 N
Data: 2021-03-31

Znak sprawy: SWI.td.6540.7.1.2021

WPLYNEŁO	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie Punkt Kancelaryjny - Warszawa
	31. 03. 2021
	Przyjmujący
	Ilość załączników

Przełożono i udostępniono

Pan Sławomir Piotrowski
Dyrektor
Mazowieckiego Ośrodka
Doradztwa Rolniczego
w Warszawie

Szanowny Panie Dyrektorze,

uprzejmie informuję, że na podstawie art. 12 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 22.10.2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U. z 2020 r. poz.721), zatwierdzam Program działalności Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego na 2021 r., przesłany pismem MODR-DMD.032.2.2021, z dn. 04.03.2021 r.

Z poważaniem,

Anna Gembicka
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/